

Možnosti průzkumových metod – sochařství.

Příklady analýzy sochařských děl bohemikální provenience 1300–1550

Specializovaná mapa
s odborným obsahem

[> obsah](#)

Projekt:
Historické technologie a moderní metody průzkumu.
Interpretační možnosti specializovaných metod průzkumu
děl středověkého umění s využitím inovativních technologií
Registrační číslo projektu: DF13P01OVV010

obsah

> Madona z Rouchovan

> Sv. Anna Samotřetí
z Ústí nad Labem

> Slovník pojmů

> Literatura

> Impresum

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní proveniencie nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

Madona rouchovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepky, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádočných partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143, FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní proveniencie nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

Madona rouchovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádočných partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143; FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní provenience nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

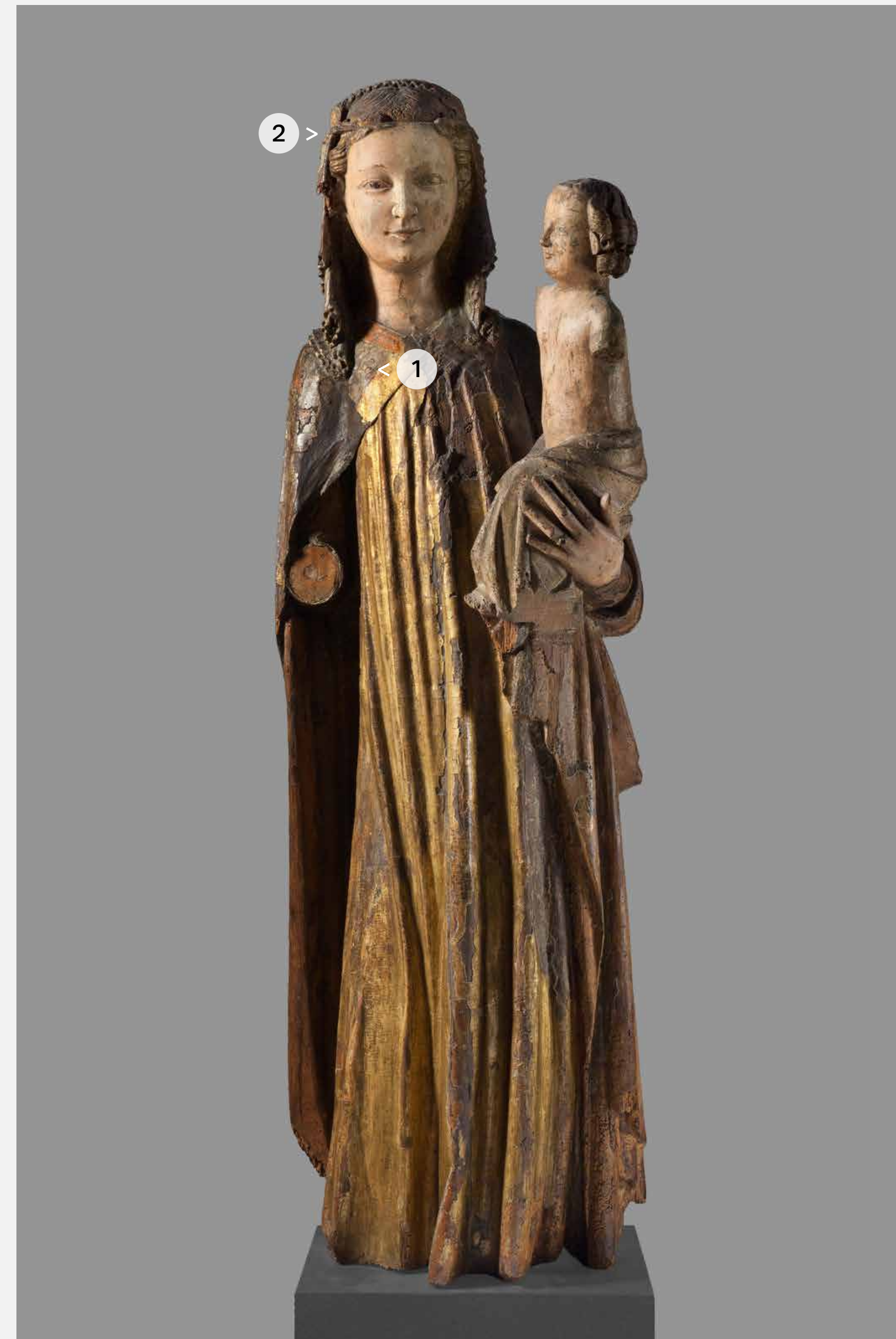
Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádoových partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143; FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní provenience nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

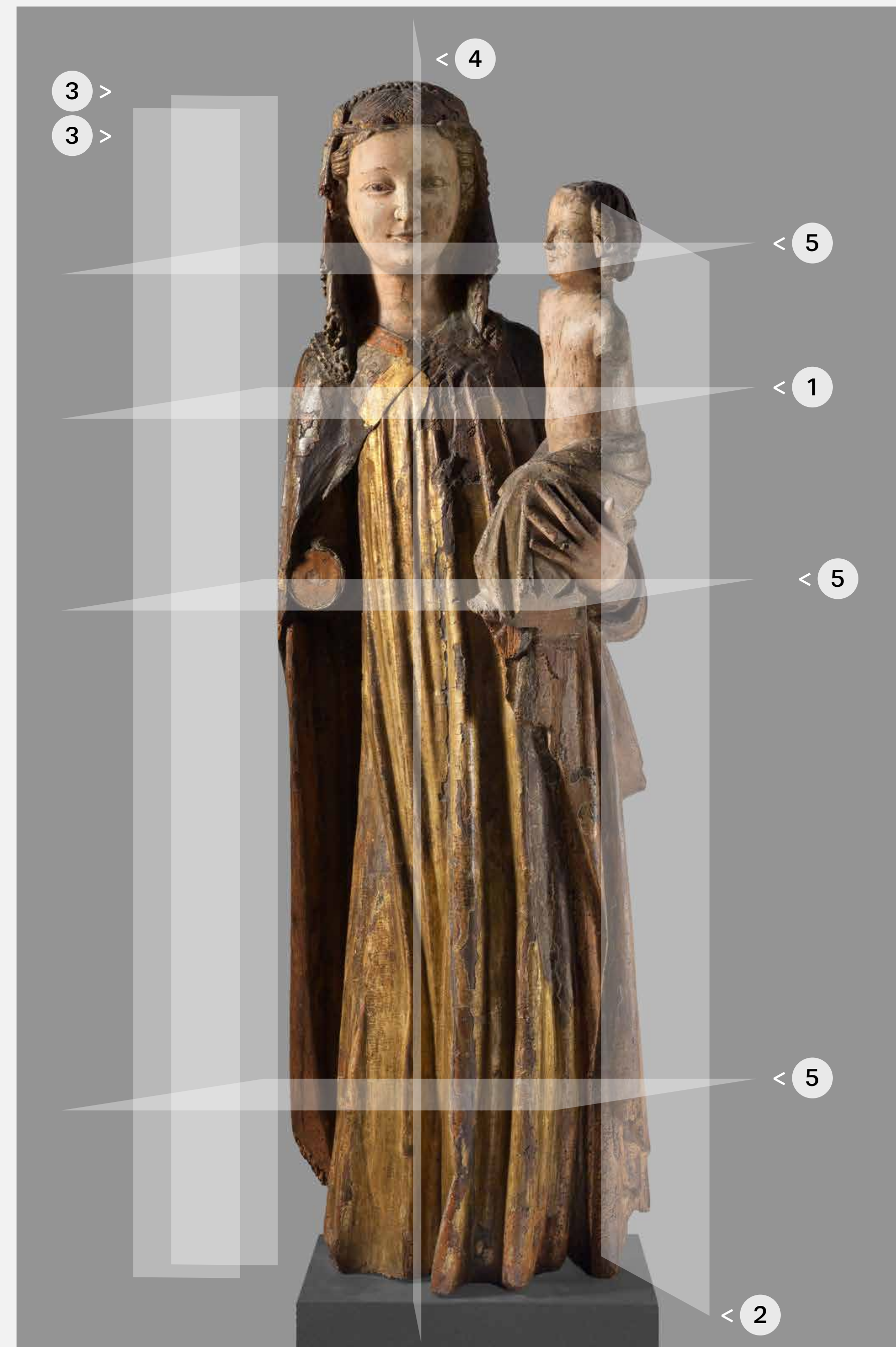
Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádočných partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTIKOVÁ 2012, s. 129–143; FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní provenience nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671

Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

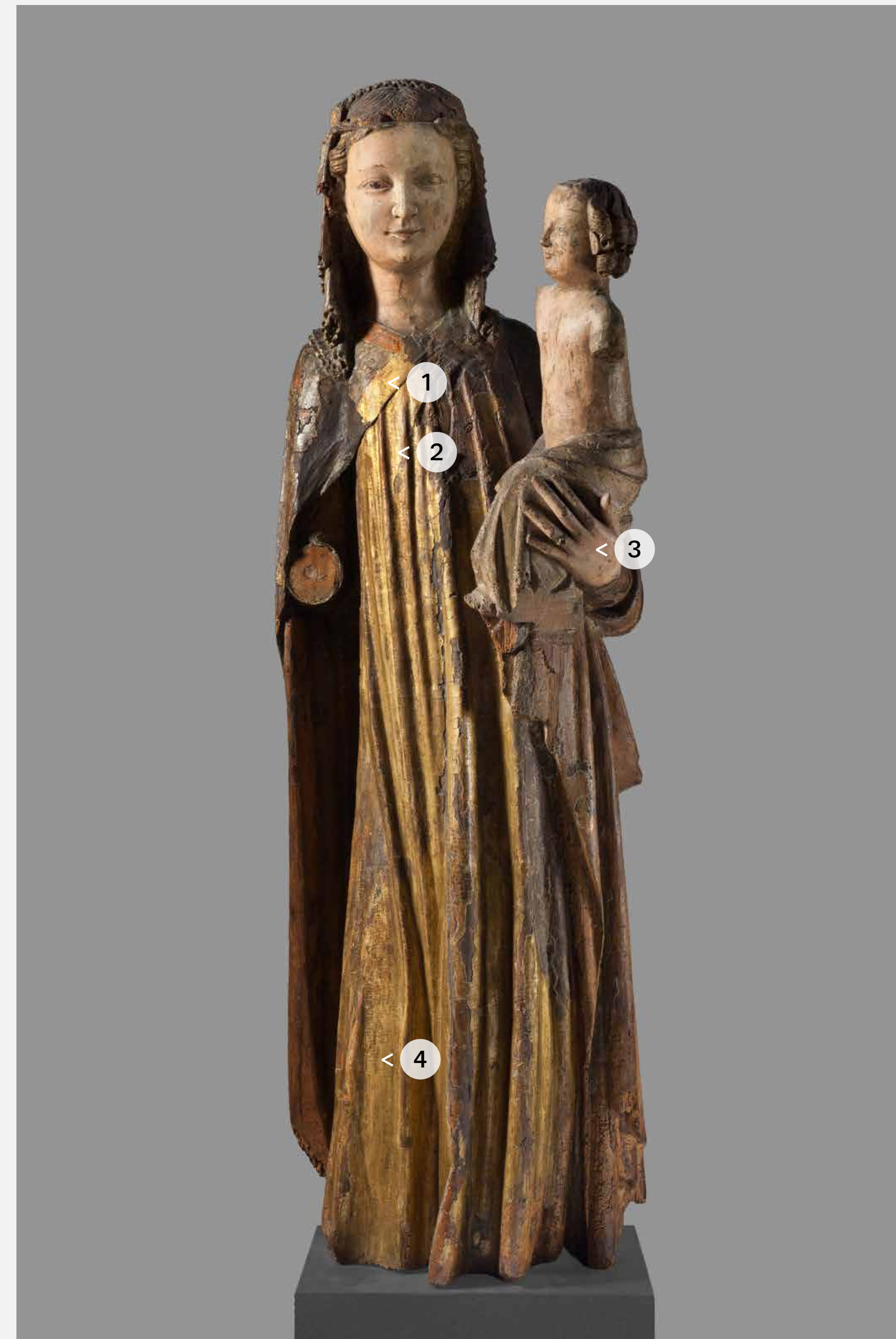
Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádočných partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143; FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní proveniencie nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

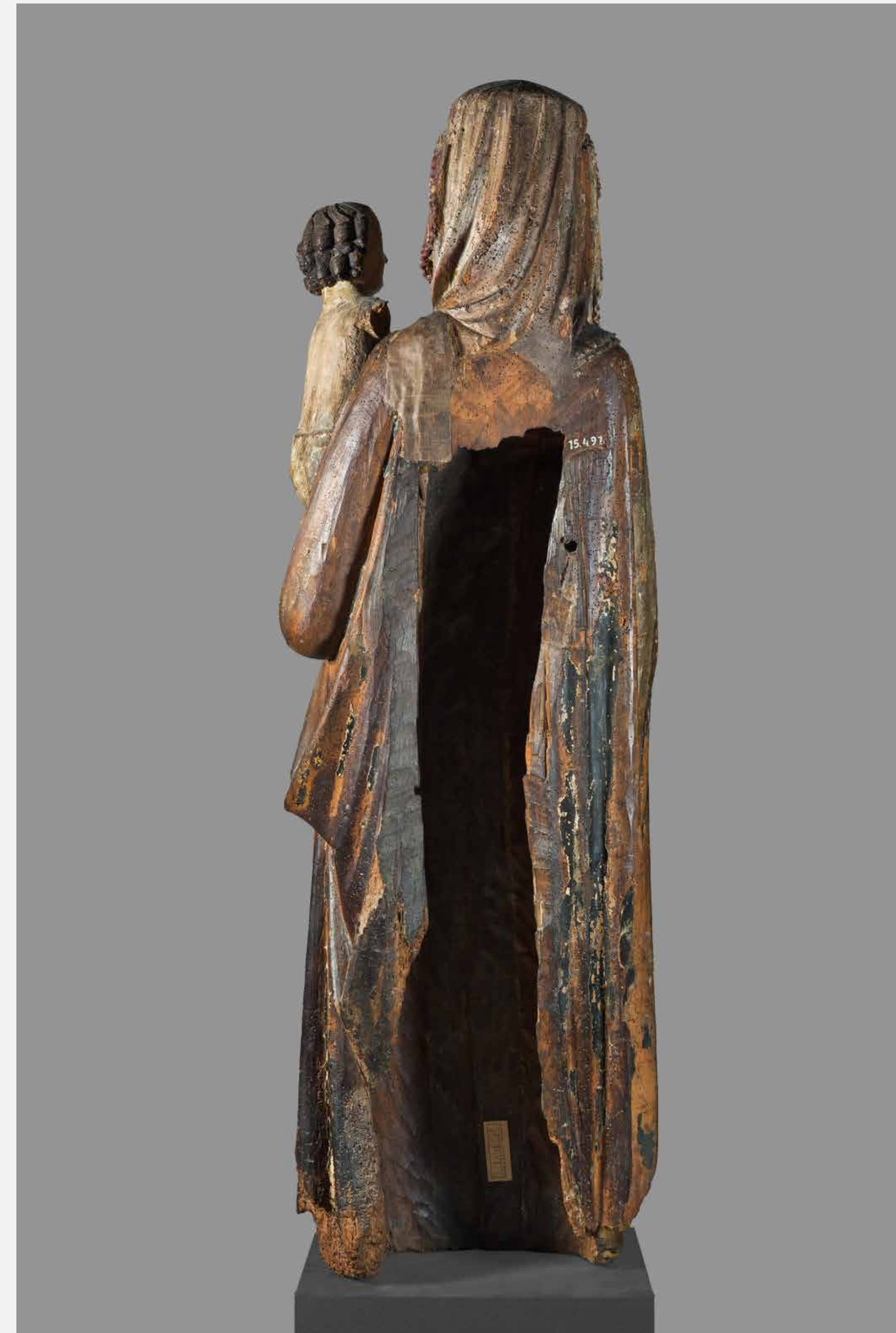
Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádočných partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143; FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní provenience nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671

Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

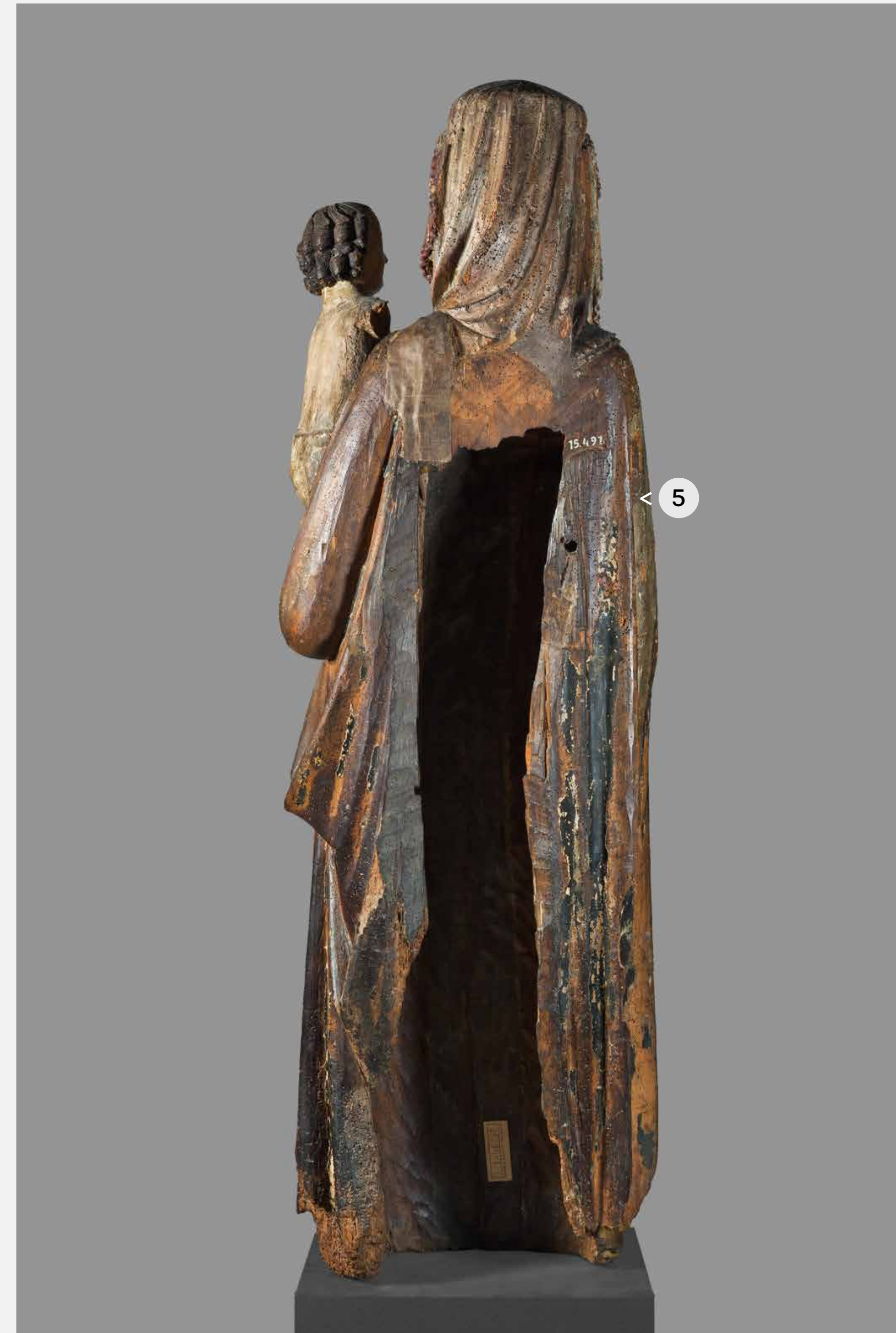
Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádovkých partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143, FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní proveniencie nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepky, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádočných partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143; FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní proveniencie nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671

Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

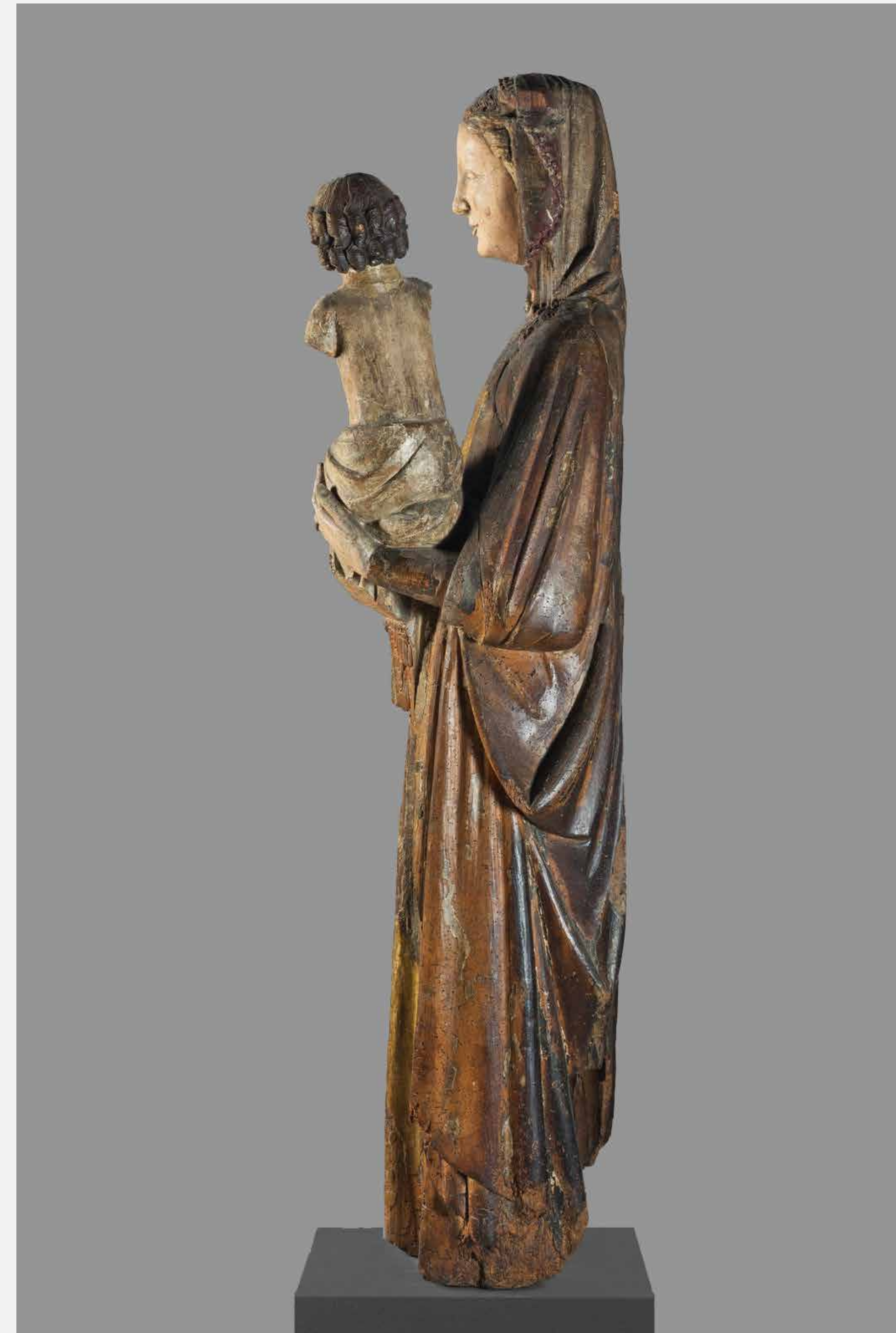
Madona roučovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádovkých partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné prisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143, FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[Počítačová tomografie](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní provenience nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671

Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

Madona rouchovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádovkých partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné přisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941; s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTIKOVÁ 2012, s. 129–143, FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Průzkum

Polychromie

Výzdobné techniky

Počítačová tomografie

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

[reset](#)

Madona z Rouchovan

Čechy (?), kolem 1300–1330

Lipové dřevo, vzadu vyhloubeno polychromie, místy plátěný potah, v. 151 cm, š. 44, hl. 38 cm; chybí záklop zad

Původní provenience nedoložena, dle ústní tradice v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Rouchovanech do 30.–40. let 19. století, poté na faře a v domě kostelníka. Roku 1931 zakoupena do sbírek Národního muzea, 1962 převodem získána do sbírek Národní galerie v Praze

Národní galerie v Praze, inv. č. P 4671
Restaurování: 1961, Bohuslav Slánský, Jiří Tesař

Madona rouchovanská je považována za klíčovou památku sochařství z období vlády posledních Přemyslovců. Nověji byla rovněž vyslovena hypotéza, že řezba byla do Čech importována z oblasti Porýní, čemuž nasvědčují některé její technologické rysy i její výtvarný charakter. Do sbírek byla získána z farnosti v moravských Rouchovanech, nelze však vyloučit, že původně byla zhotovena pro význačný cisterciácký klášter na Zbraslavi.

Z pramenů víme, že byla v minulosti značně poškozena, o čemž svědčí i seřiznutí při spodním okraji a četné plátěné přelepy, zpevňující řezbu i vícečetné přemalby. Na snímcích z třicátých let 20. století jsou patrné novodobé nátěry a doplňky, záznamy z prvních oprav se však nedochovaly. Následné restaurování ponechalo na řezbě řadu novějších zásahů, polychromie byla v odborné literatuře hodnocena jako „z větší části původní“. Novější přemalby a zlacení zádoových partií jsou patrné na plášti Panny Marie. Zde je možné prokazatelně doložit tři návazné úpravy polychromie. Nejstarší, nejspíše původní vrstva není spojitě dochována, jejím dokladem jsou lokálně ohraničené nálezy křídového podkladu a fragmentu vrs-

tev v partiích rubu pláště. Na tuto vrstvu navazuje materiálově odlišný podklad, který je příslušný k nejstarší dochované barevnosti rubu pláště odstínů modré, provedené azuritem a indigem. Komplexní průzkum zpřesnil datační určení stávající polychromie (materiálová analýza metody XRF, MO, SEM/EDS, FT-IR, MRS, identifikace textilu a dřeva), dokumentoval rozsah novějších oprav a to včetně podstatné změny řešení pláště, který byl původně komponován jako otevřený, spadající z ramen. Zobrazovací metodou počítačové tomografie (CT) bylo zjištěno, jak je složený sochařský blok, zřetelně je viditelné přisazení obličejové části Panny Marie, nasazení hlavičky Ježíška i podélné rozlomení a opětovné sesazení celého sochařského bloku. Dokumentován byl také dekor zdobící plášť Panny Marie.

Literatura (výběrově):

BĚLÍK 1938, s. 74–74; KUTAL 1938, s. 189–195; KUTAL 1940–1941, s. 297–315; BACHMANN 1943, s. 40–41; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 13, kat. č. 3; HOMOLKA 1982, s. 174, 120 (s výčtem literatury); KAT. PRAHA 1995, s. 90–91, kat. č. VIII (autor hesla Jan Royt–Jiří Fajt); KALINA 1996; SUCKALE 2003; KUTHAN 2005; FAJT – SUCKALE 2006; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, s. 15, kat. č. 4, s. 140; KAT. OSTRAVA 2011, kat. č. 173, s. 394 (autor hesla Andrea Čeplá); SAMEK 2011; SURMA – KOSTKA 2012; CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012, s. 129–143, FAJT – CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 4, s. 144; HÖRSCH 2016.

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Průzkum

Polychromie

Výzdobné techniky

Počítačová tomografie

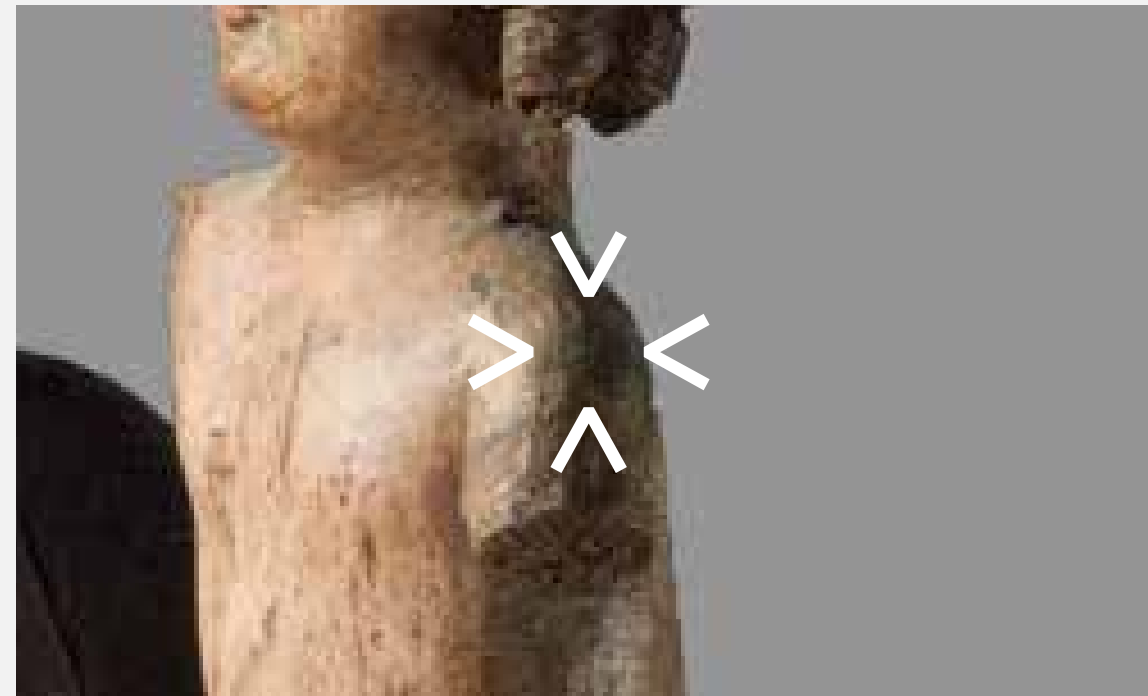
Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

reset

Polychromie

1

Inkarnát, levé rameno Ježíška (vosk)

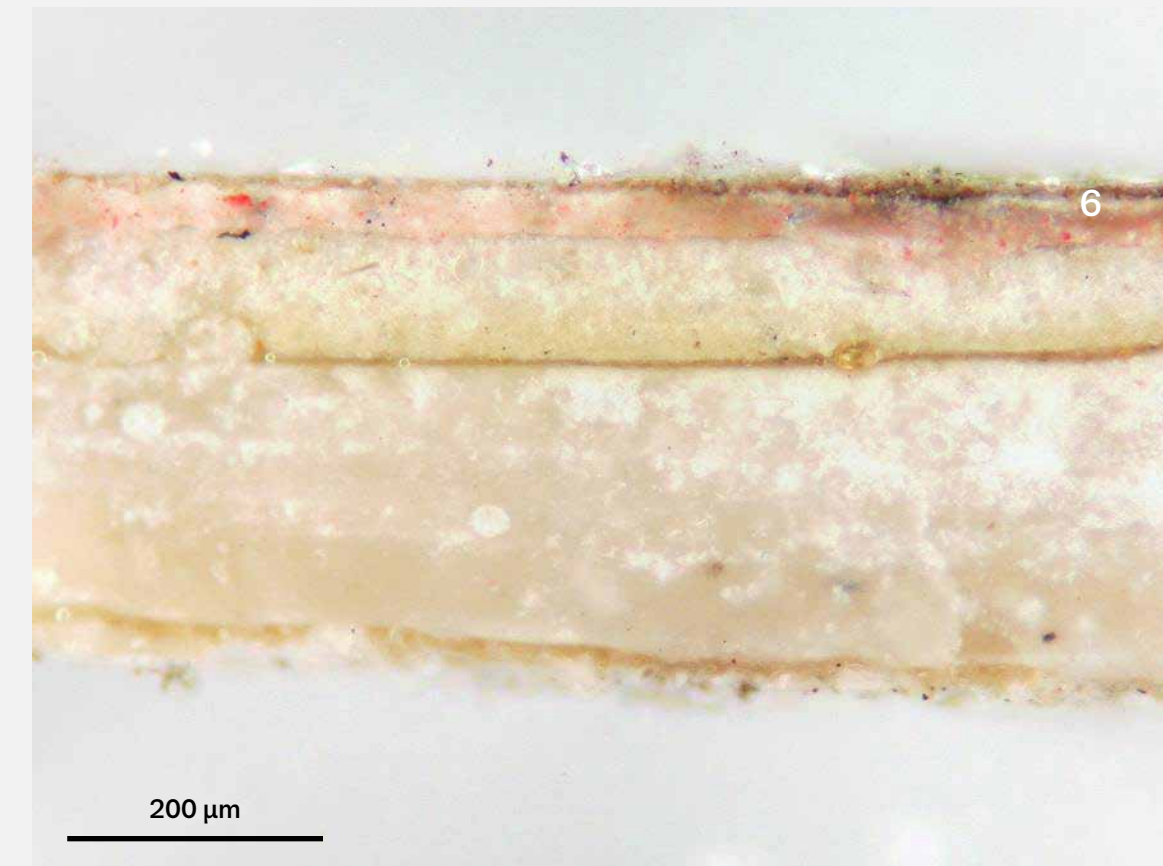
Detail místa průzkumu

Na podkladu je nanесena růžová vrstva polychromie obsahující křída a rumělku. Na této vrstvě leží tenká lazurní vrstva olovnaté běloby. Ojediněle se v preparátu vyskytly částice uhlové černě.

- 7 – lak – vosk
- 6 – bílá lazura – olovnatá běloba
- 5 – růžová – křída, rumělka
- 4 – bílá – hlinky, příměs křída
- 3 – organická vrstva
- 2 – bílá – křída, příměs hlinky
- 1 – organická vrstva – zespoda fragmenty olovnaté běloby

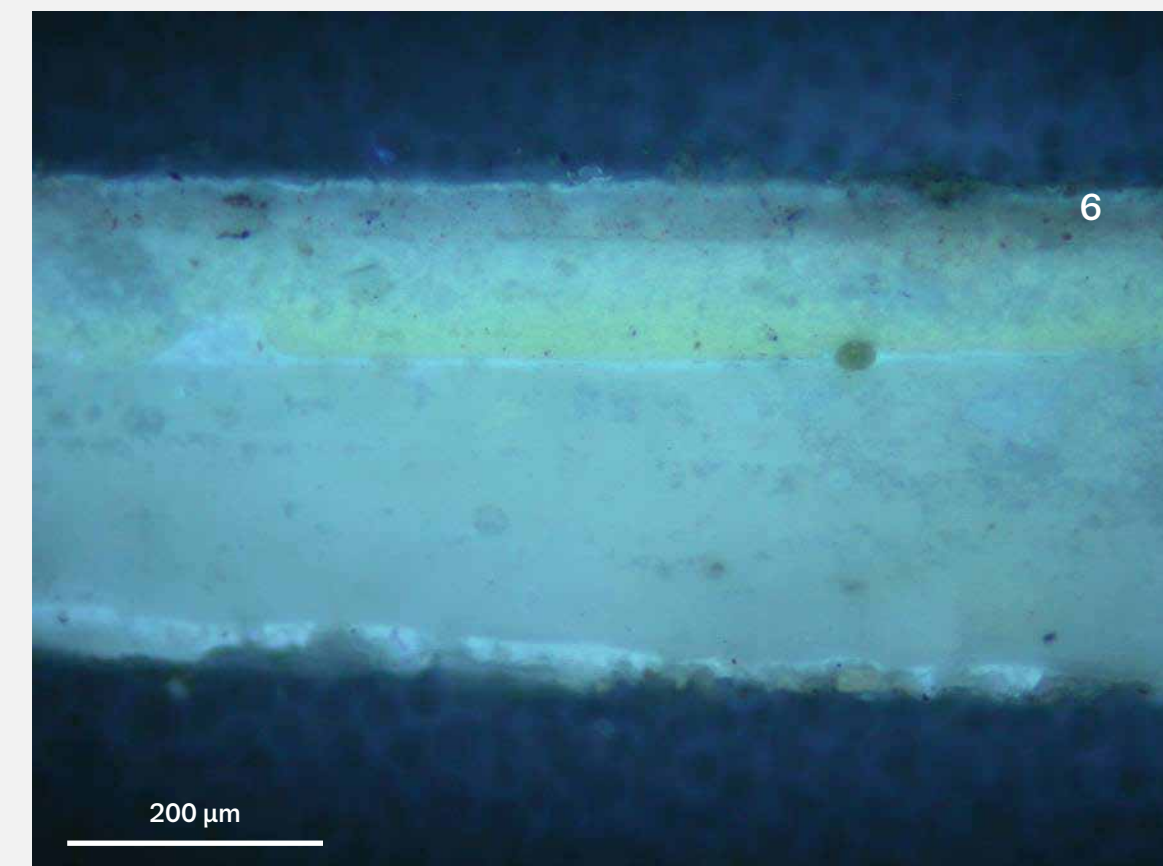

Madona z Rouchovan

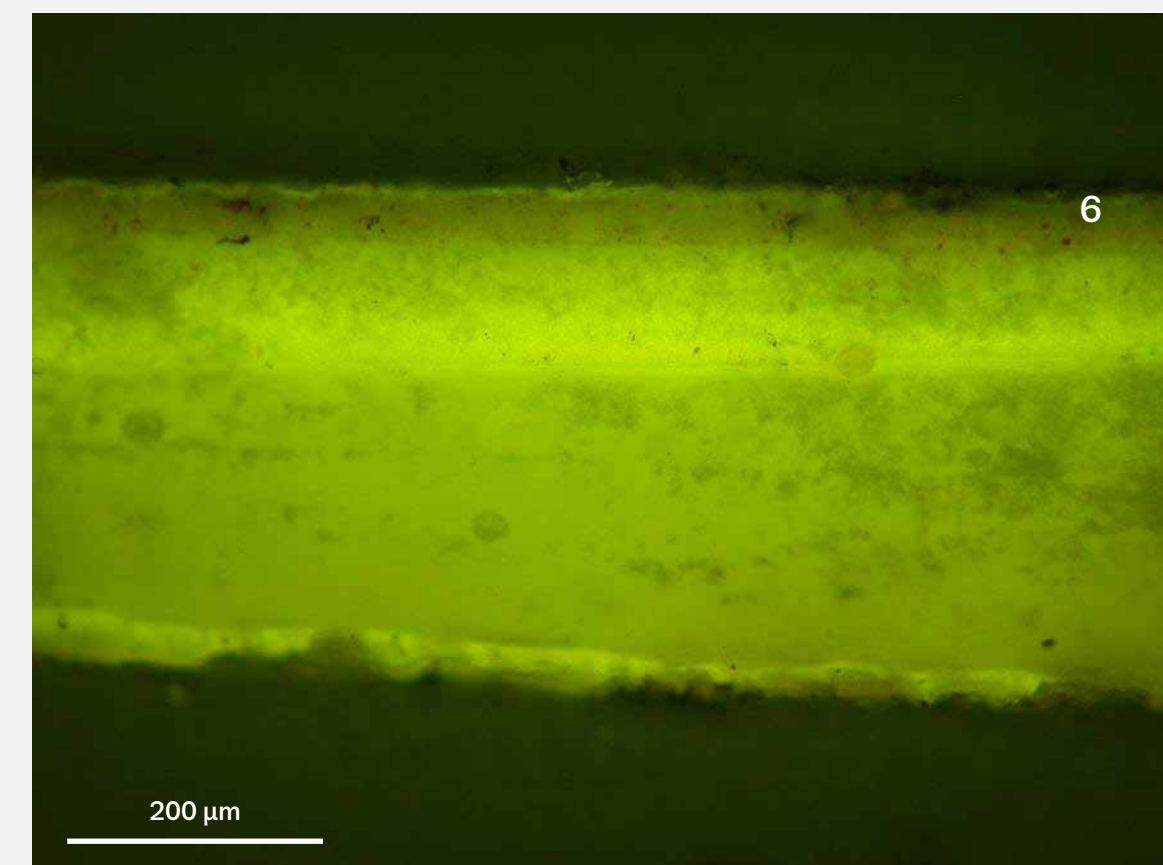
-7
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-7
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

-7
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Polychromie

2

Inkarnát z obličeje P. Marie (maska)

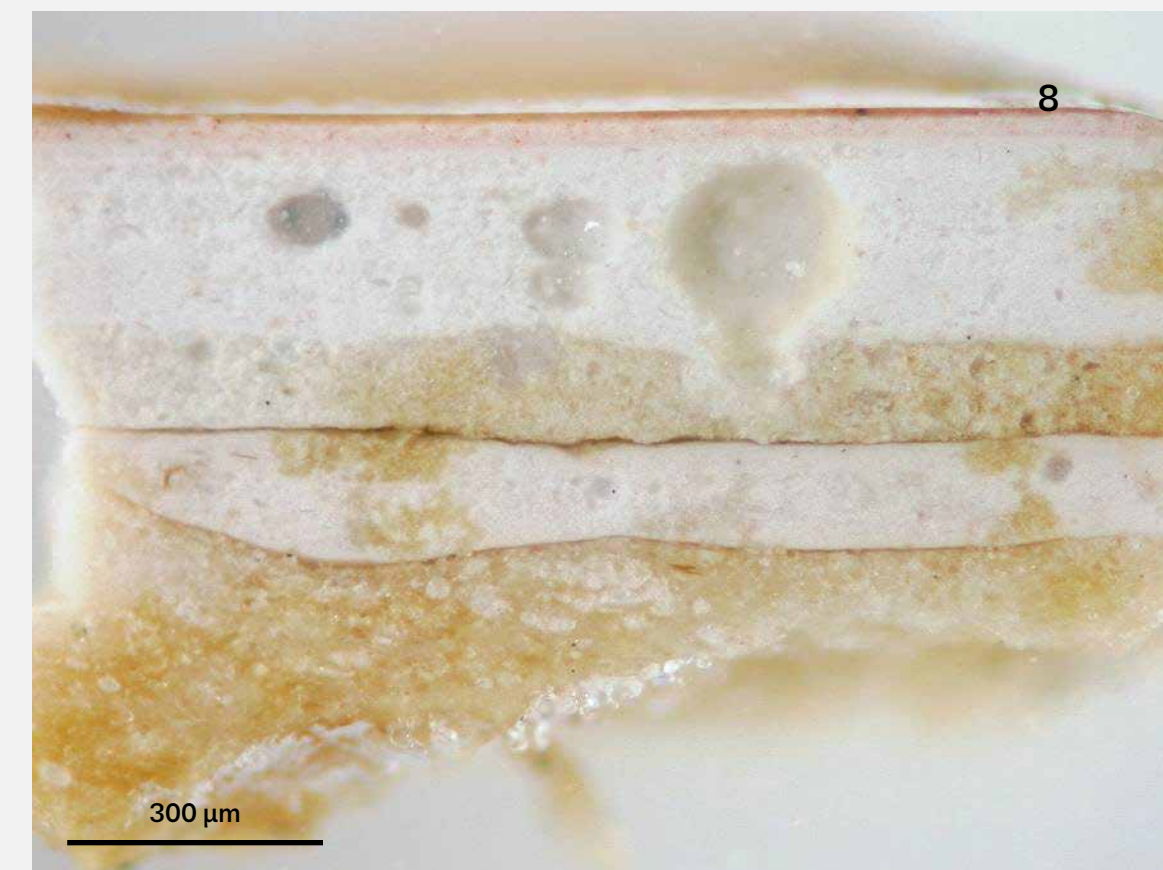
zpět

Detail místa průřezu

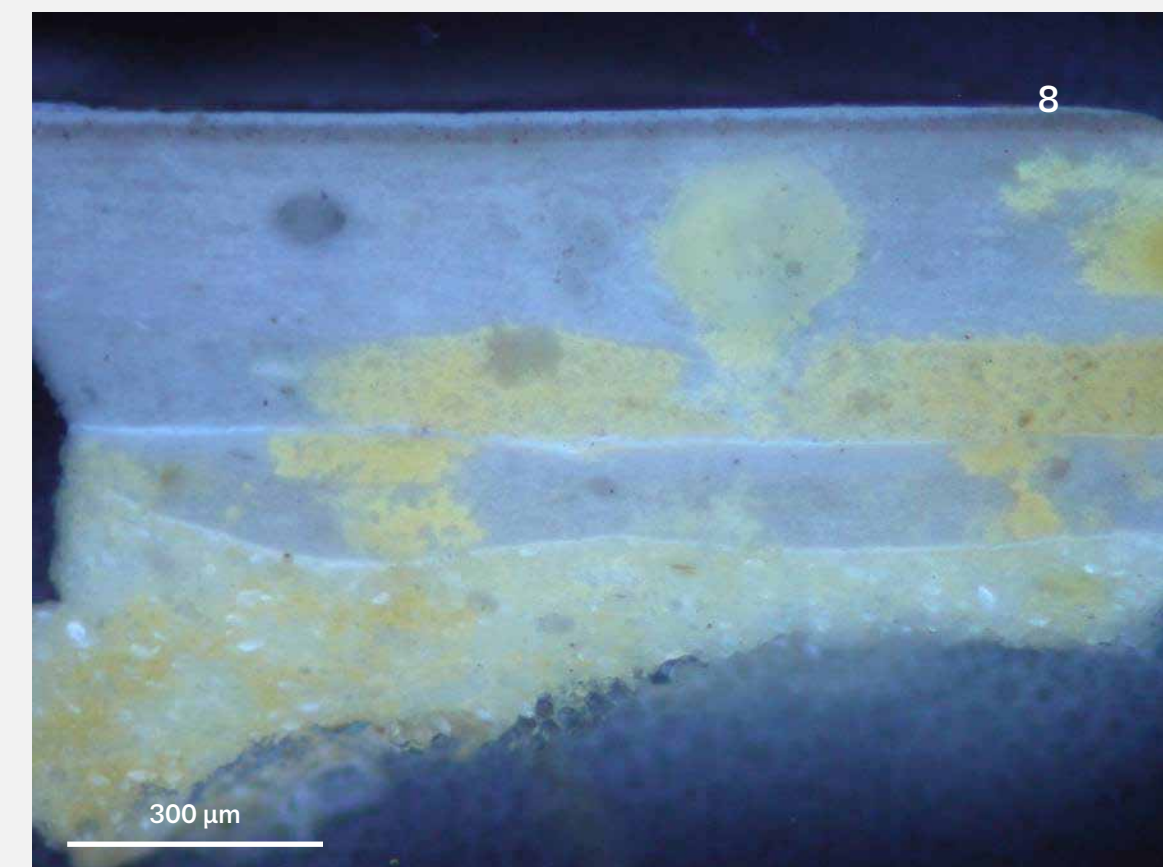
Na souvrství kříd je růžová lazurní vrstva obsahující křidu a rumělku.

- 8 – vosk
- 7 – růžová – křída, rumělka
- 6 – bílá – křída, příměs hlíny
- 5 – bílá – hlíny, příměs křídly
- 4 – organická vrstva
- 3 – bílá – křída, příměs hlíny
- 2 – organická vrstva
- 1 – bílá – křída, příměs hlíny

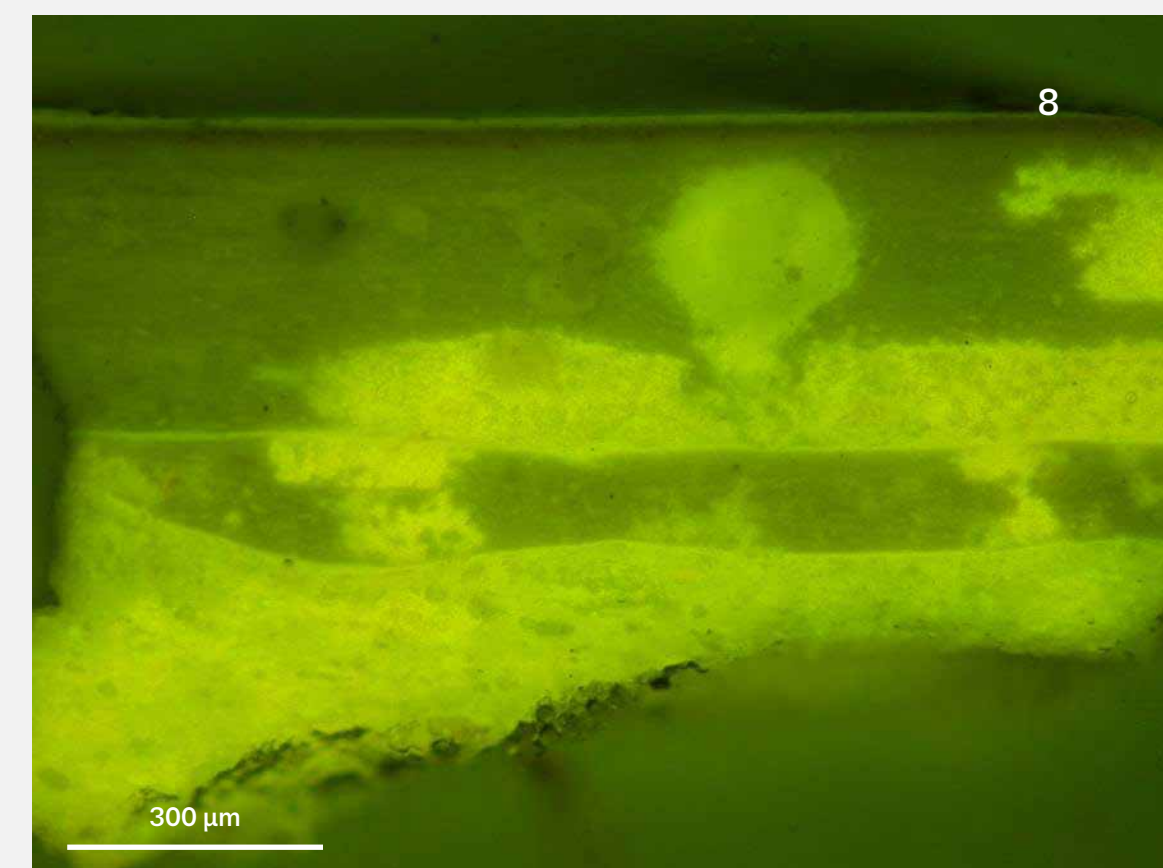
8
-7
-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

8
-7
-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

8
-7
-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Madona z Rouchovan

Polychromie

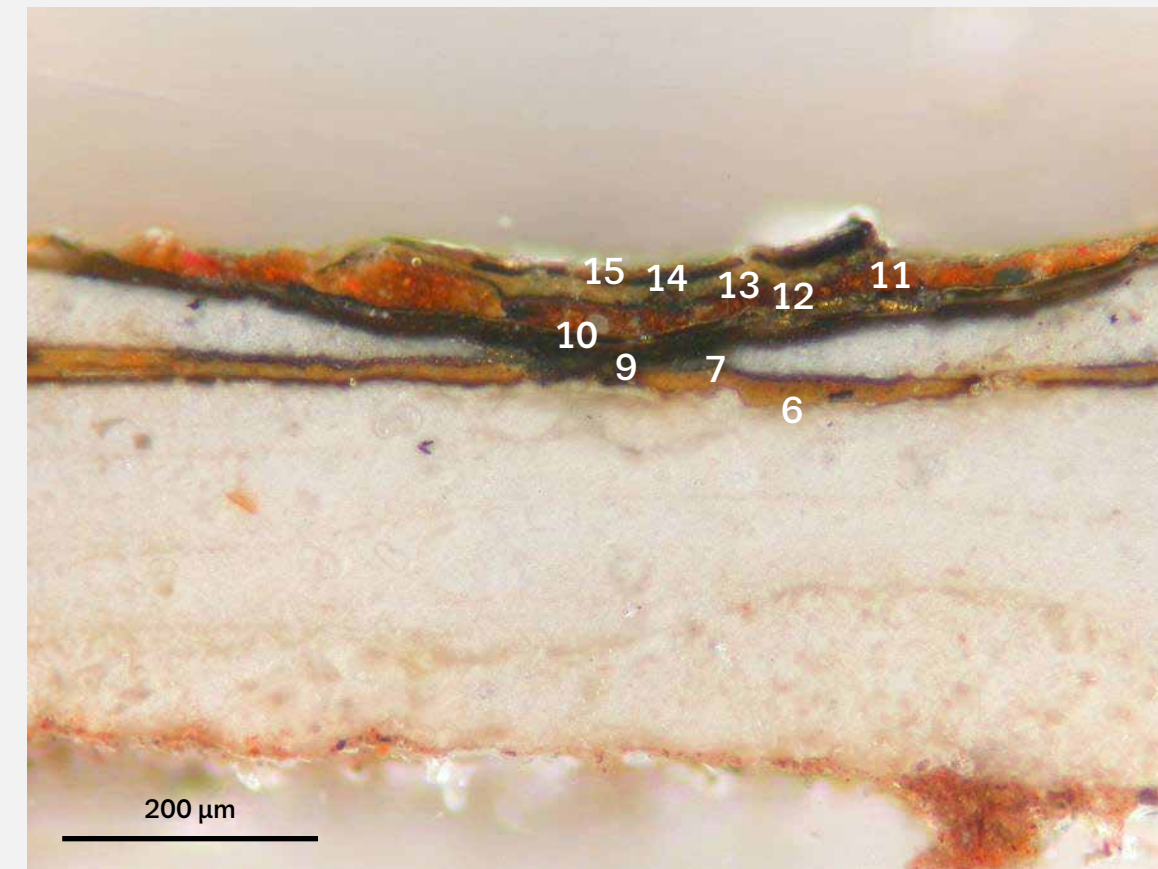
3

Vlasy P. Marie, levá strana

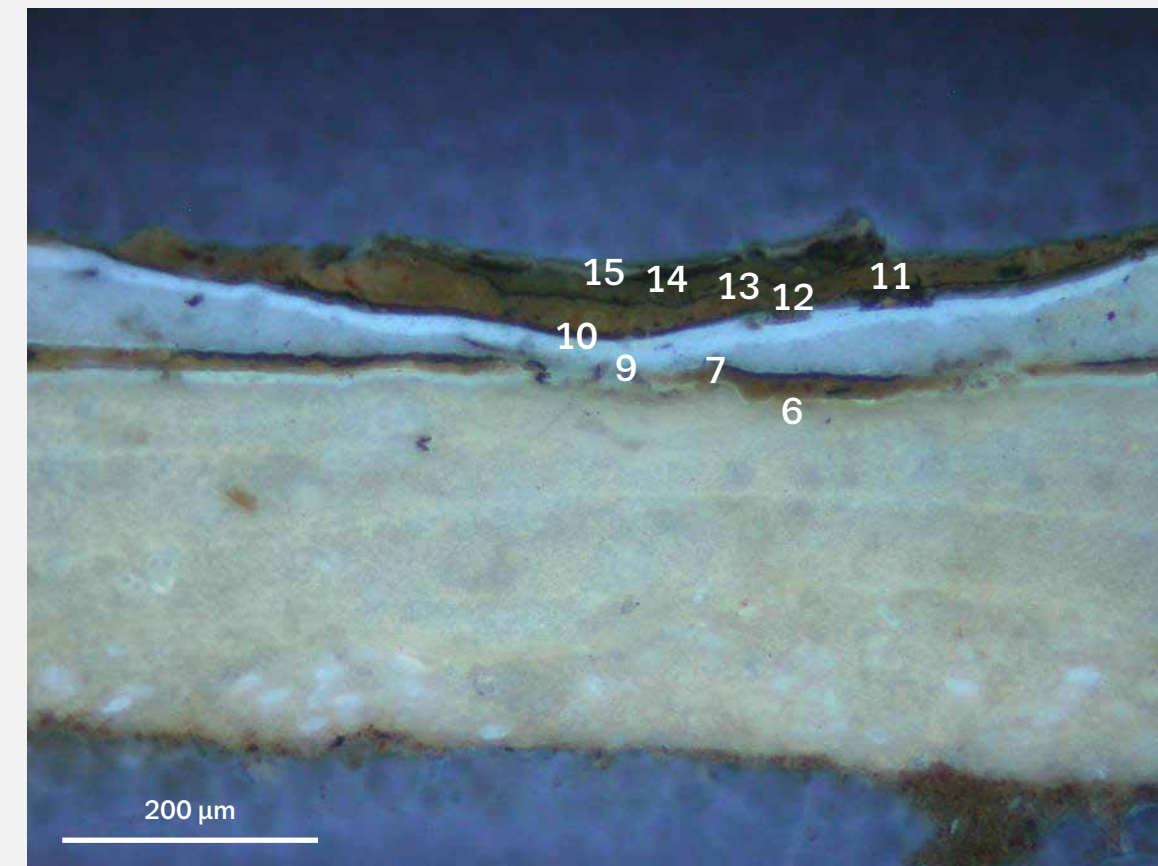
Detail místa průřezu

Pod podkladem z přírodní křídly je červeně zbarvená vrstva, v které byl prvkovou analýzou (EDS) identifikován Mg, Al, Si, S, Ca, Fe, Ba, což by naznačovalo na přítomnost síranu barnatého, okry a hlinítokřemičitých příměsí. Na následujícím křídlovém podkladu je nanese ztmavlá organická vrstva na proteinové bázi a vrstva mordantu obsahující masikot, olovnatou bělobu a okry. Na mordantu je provedeno pokovení plátkovým stříbrem s příměsí zlata. Tloušťka fólie je cca 3–4 μm. Následuje bílá podkladová vrstva na bázi hlinek s příměsí přírodní křídly. Na něm je nanese šedá organická vrstva (pravděpodobně mixtion) vykazující bílou fluorescenci v ultrafialovém světle. Na mixtion je provedeno opět pokovení plátkovým stříbrem s příměsí zlata. Tloušťka fólie je cca 3–4 μm. Na pokovení leží silně pojená červená vrstva obsahující rumělku, minium a příměs azuritu a další vrstva mordantu, na kterém je plátkové stříbro. Tloušťka fólie je cca 2,5–6 μm.

-8
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-8
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem λ = 330–380 nm.

Madona z Rouchovan

15 – vosk

14 – plátkové pokovení – stříbro, tmavé degradační produkty stříbra

13 – okrová (mordant) – masikot, olovnatá běloba, okry, uhličitan vápenatý

12 – tmavá (?nečistoty)

11 – červená – rumělka, minium, příměs azuritu

10 – plátkové pokovení – směs stříbra a zlata, tmavé degradační produkty stříbra

9 – šedá organická vrstva – pravděpodobně mixtion

8 – bílá – hlinky, příměs křídly

7 – plátkové pokovení – směs stříbra a zlata, tmavé degradační produkty stříbra

6 – okrová (mordant) – masikot, olovnatá běloba, okry

5 – ztmavlá organická vrstva

4 – bílá – křída

3 – bílá – křída

2 – bílá – křída

1 – červená – okry, hlinky, síran barnatý

Polychromie

4

Plášť P. Marie, dekor, pravá strana

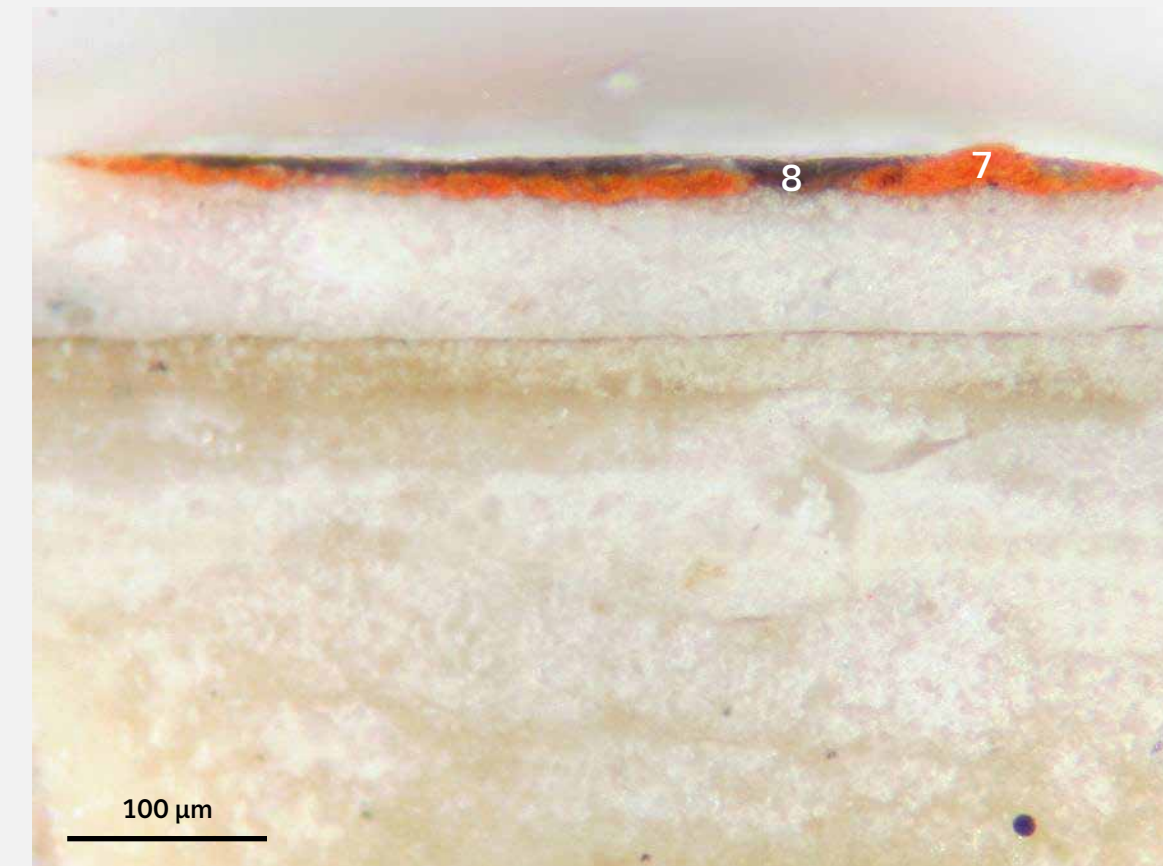
Detail místa průzkumu

Na podkladu leží organická vrstva na bázi proteinů, na které jsou naneseny dvě bílé vrstvy obsahující křidu a olovnatou bělobu. Tyto vrstvy se liší kvantitativním zastoupením přítomných pigmentů. Ve vrchní bílé vrstvě je dominantní křída. Na těchto vrstvách leží červená vrstva minia, na kterém je proveden dekor uhlovou černí.

- 8 – černá – uhlová čern
- 7 – červená – minium
- 6 – bílá – křída
- 5 – bílá – křída, olovnatá běloba
- 4 – organická vrstva
- 3 – bílá – křída, hlinky
- 2 – bílá – křída, hlinky
- 1 – bílá – hlinky, příměs křída

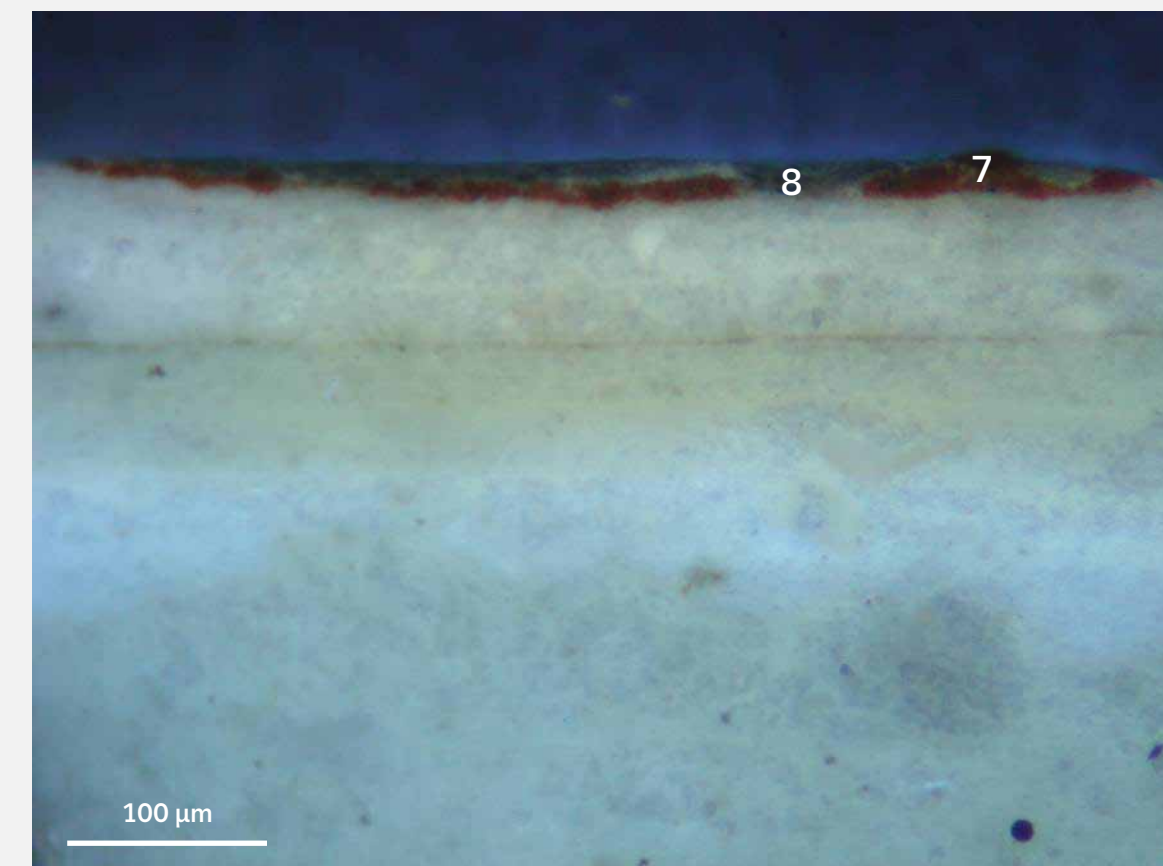

Madona z Rouchovan

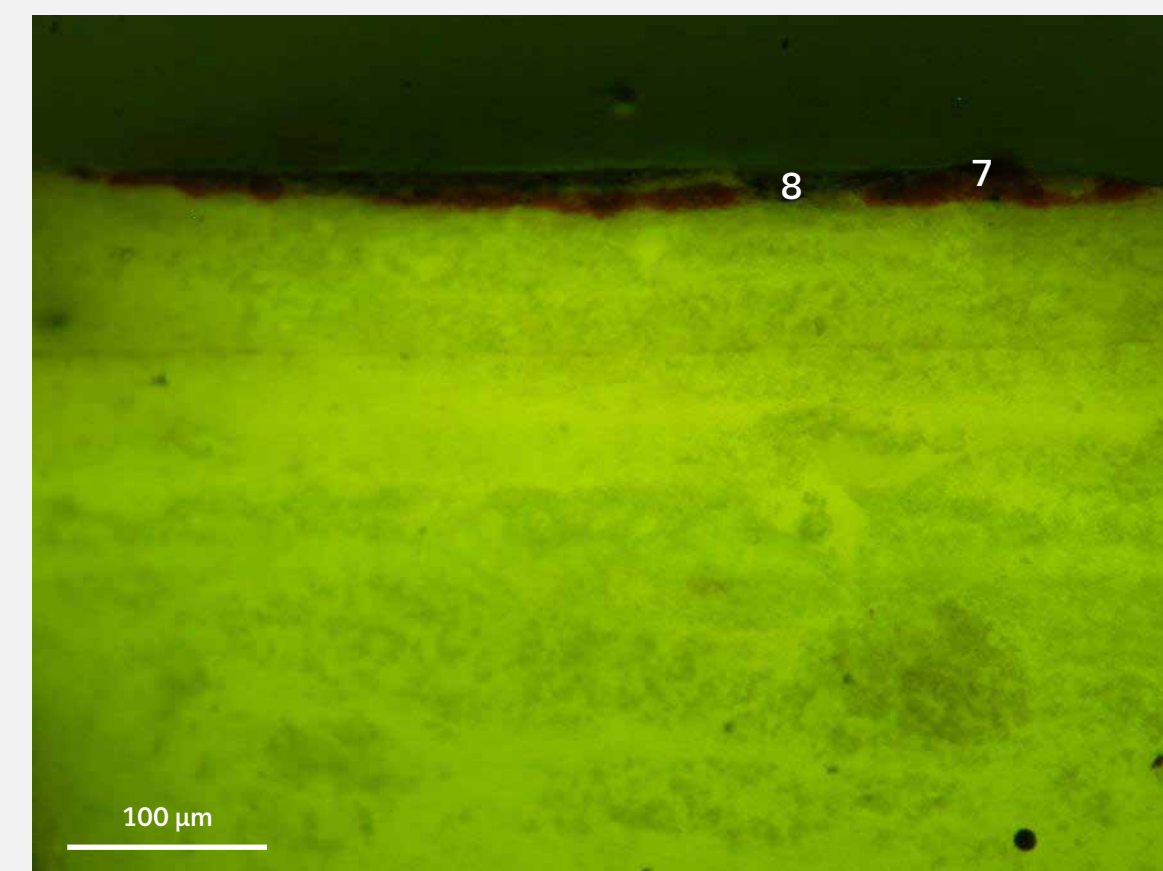
-6
-5
-4
-3
-2

-1 Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-6
-5
-4
-3
-2

-1 Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

-6
-5
-4
-3
-2

-1 Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Polychromie

5

Zadní strana pláště P. Marie (líc, pokovení)

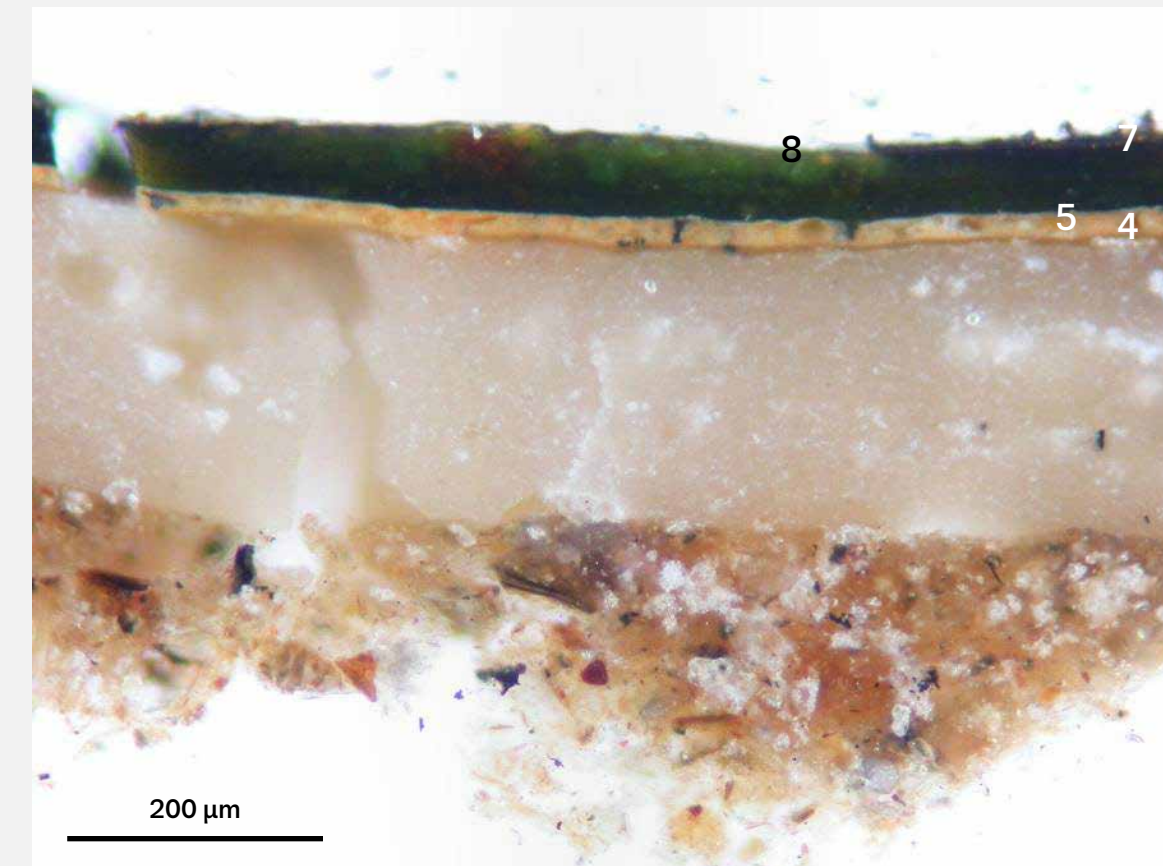
zpět

Detail místa průřezu

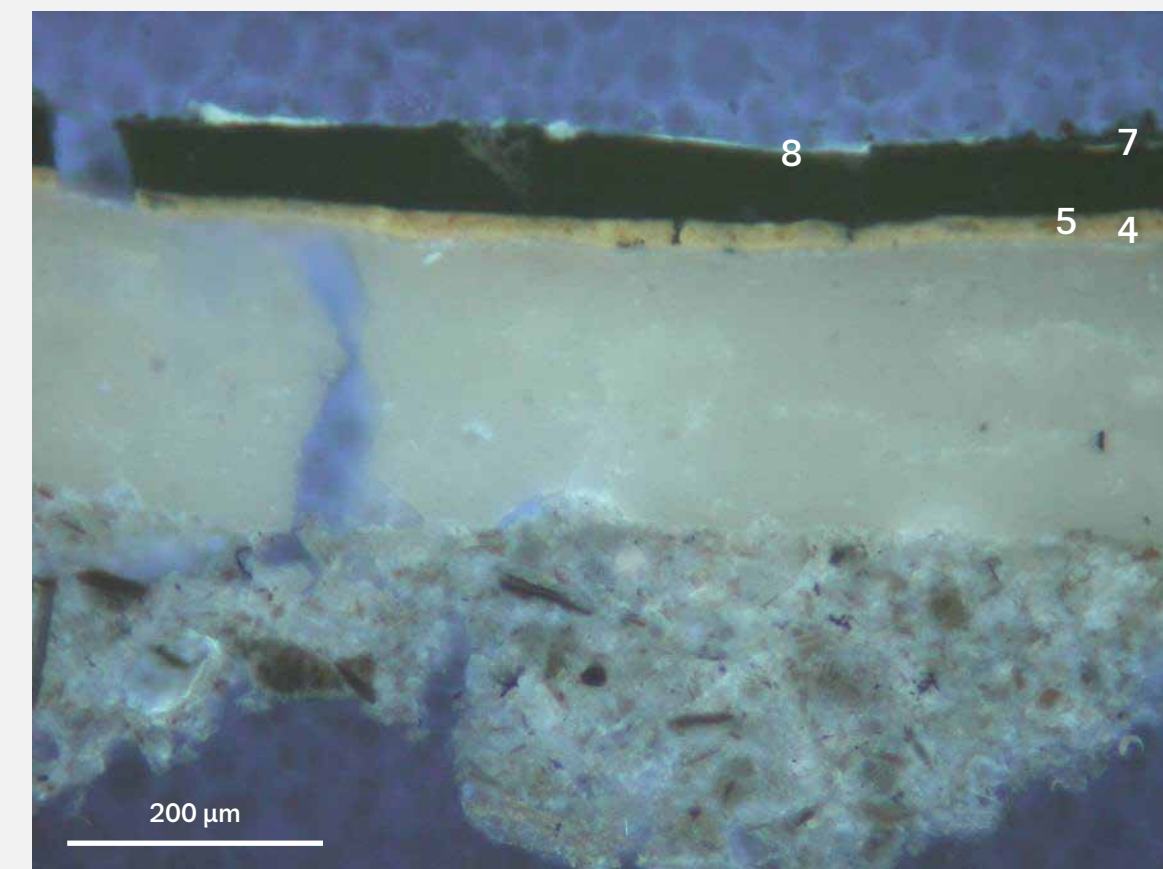
Na podkladu je nanesena vrstva mordantu obsahující masikot, olovnatou bělobu a okry. Na mordantu je pokovení plátkovým stříbrem. Tloušťka fólie je cca 2,5–3 μm. Na stříbrné fólii je položena zelená vrstva rezinátu měďnatého a opět pokovení plátkovým stříbrem. Tloušťka fólie je cca 3–4 μm.

- 8 – vosk
- 7 – plátkové pokovení – stříbro
- 6 – zelená – rezinát měďnatý
- 5 – plátkové pokovení – stříbro
- 4 – okrová (mordant) – masikot, olovnatá běloba, okry
- 3 – zřejmě horizontální prasklinka
- 2 – bílá – křída
- 1 – okrová – přírodní hlinky a minerály

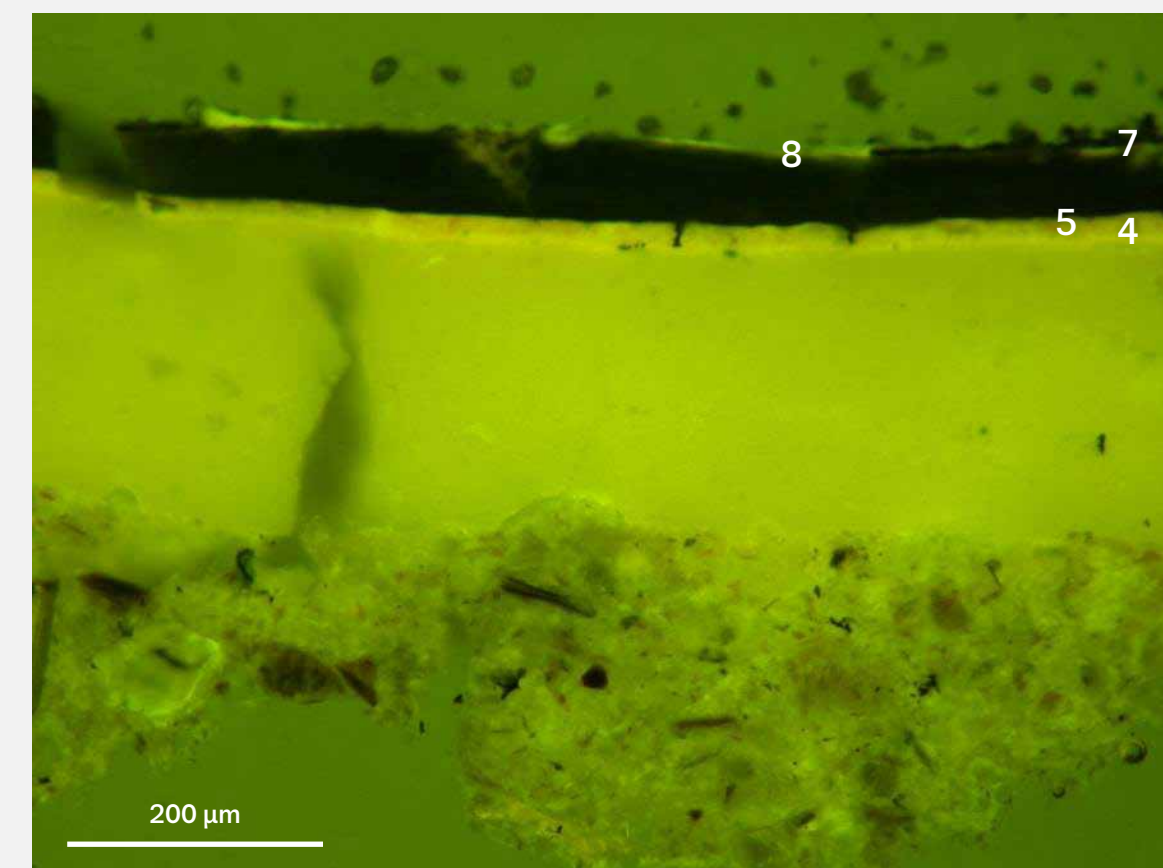
-6
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-6
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330\text{--}380\text{ nm}$.

-6
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450\text{--}490\text{ nm}$.

Madona z Rouchovan
reverz

Polychromie

6

Dekor, rub pláště P. Marie, levá strana

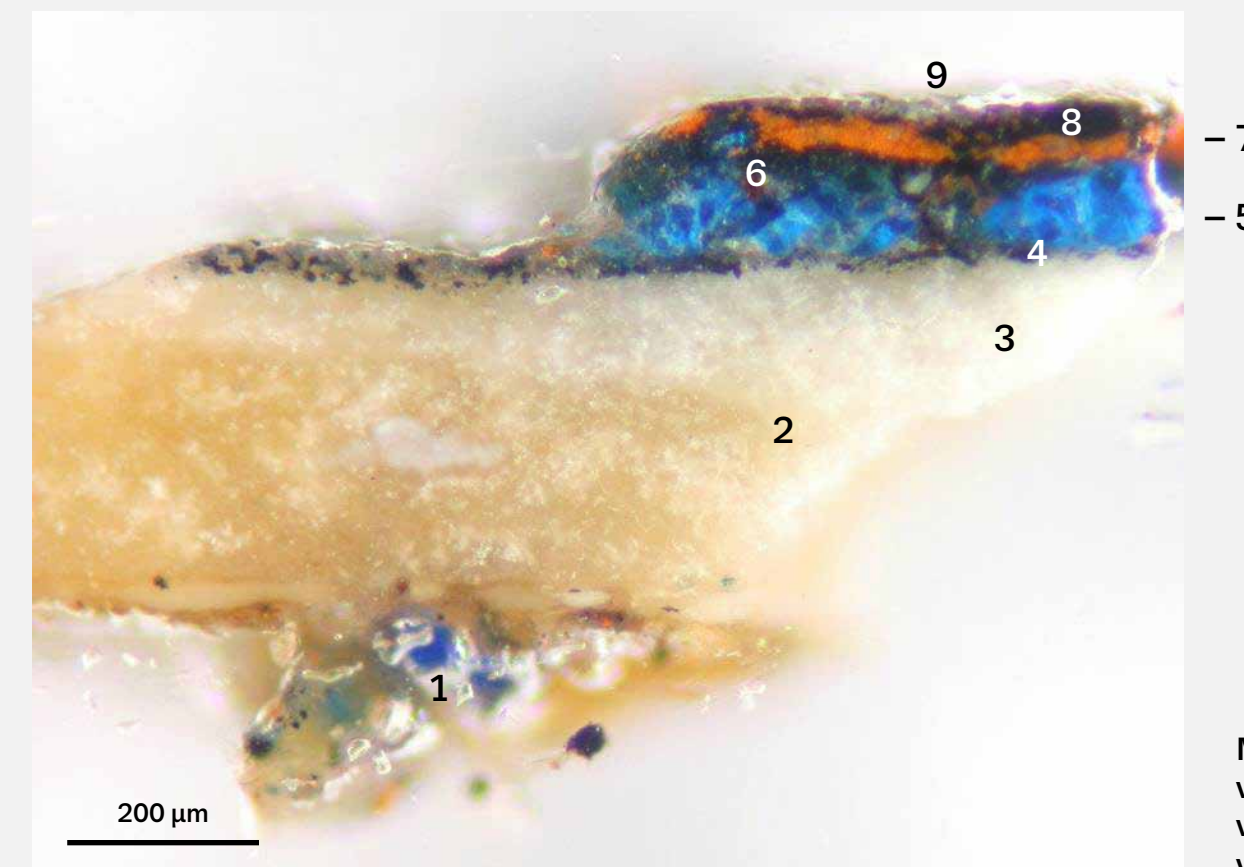
Detail místa průzkumu

Na podkladu je šedá podmalba obsahující směs olovnaté běloby a uhlové černě. Na ní je položena modrá vrstva azuritu a tmavě modrá vrstva indiga. Na povrchu je červená vrstva minia, na které je proveden dekor uhlovou černí.

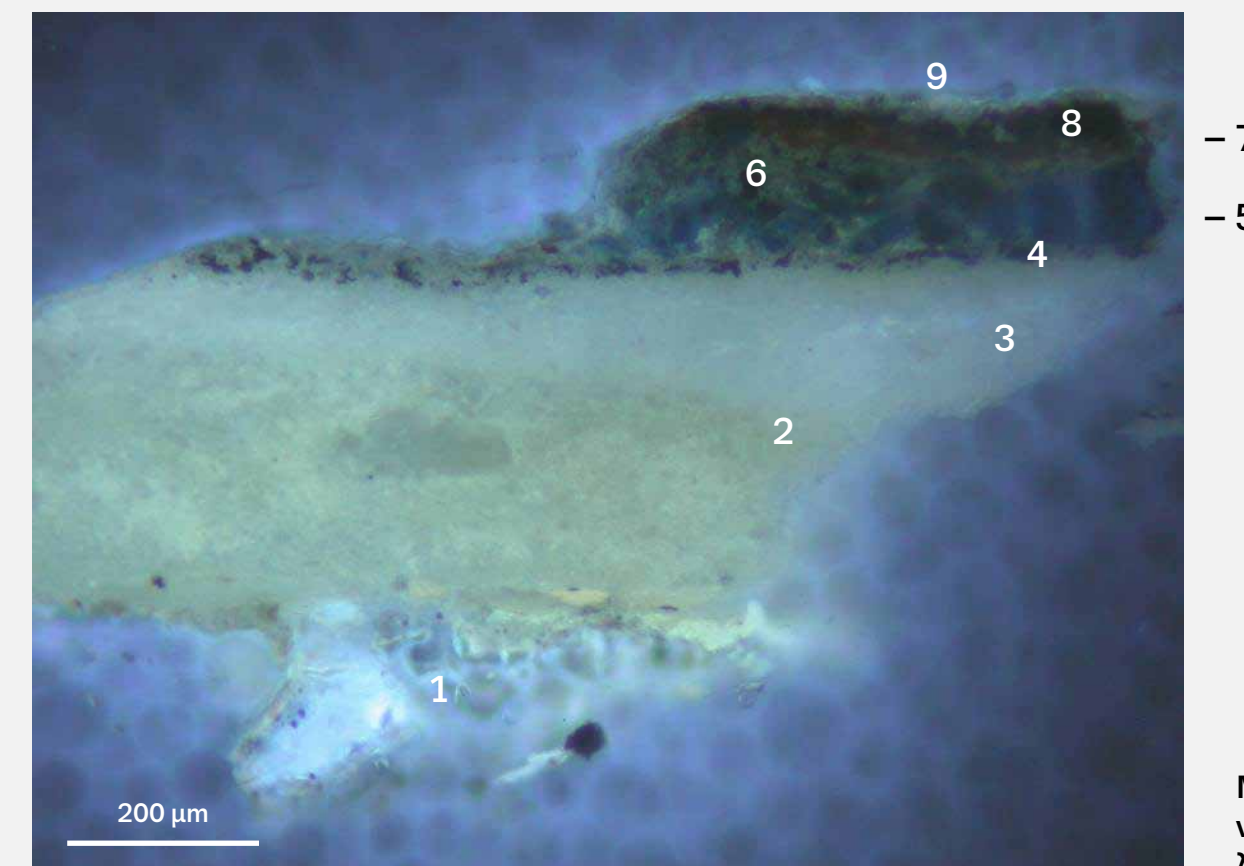
- 9 – nečistoty, vosk
- 8 – tmavá – uhlová čern
- 7 – červená – minium
- 6 – modrá (tmavá) – indigo
- 5 – modrá – azurit
- 4 – šedá – křída, hlinky, uhlová čern
- 3 – bílá – křída, hlinky
- 2 – bílá – hlinky, křída
- 1 – fragment oddělené malby – modrá – azurit, olovnatá běloba

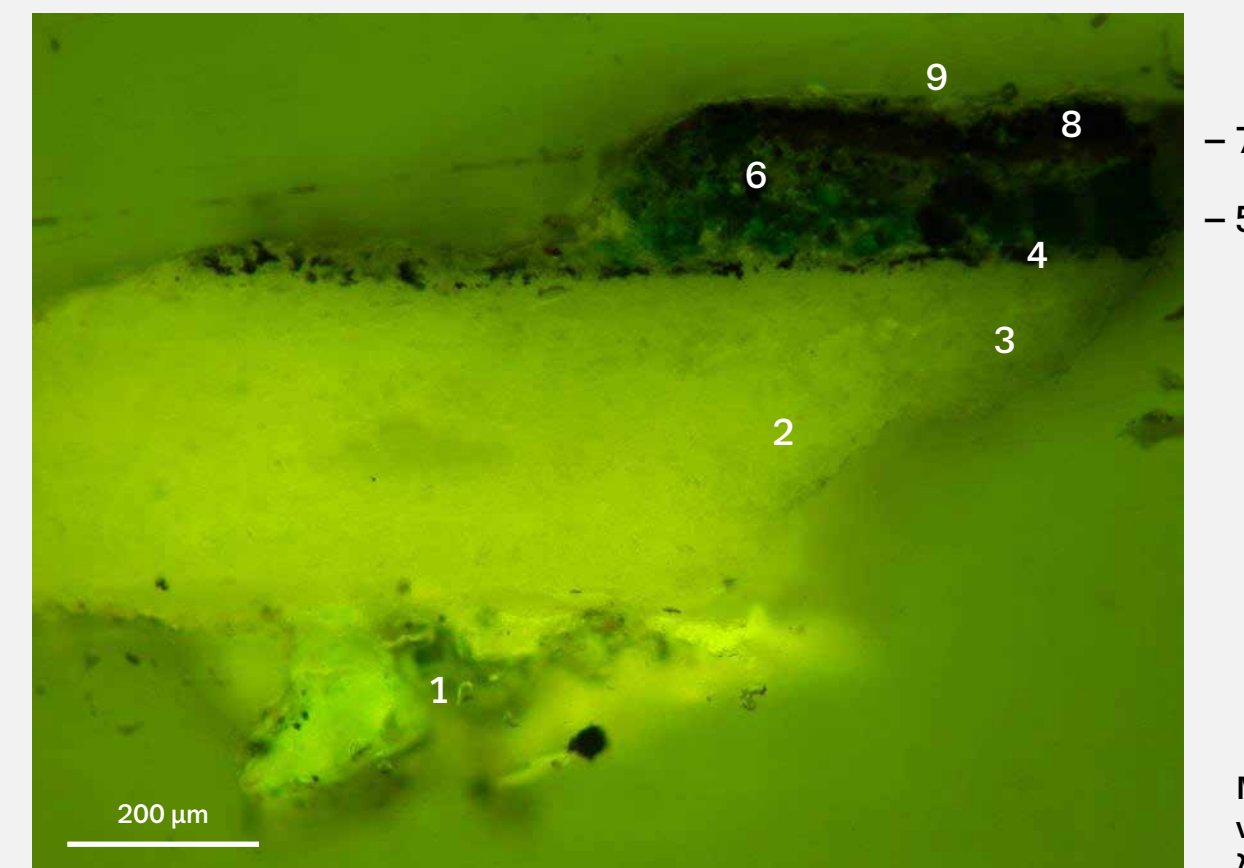
Madona z Rouchovan

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330\text{--}380\text{ nm}$.

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450\text{--}490\text{ nm}$.

Polychromie

7

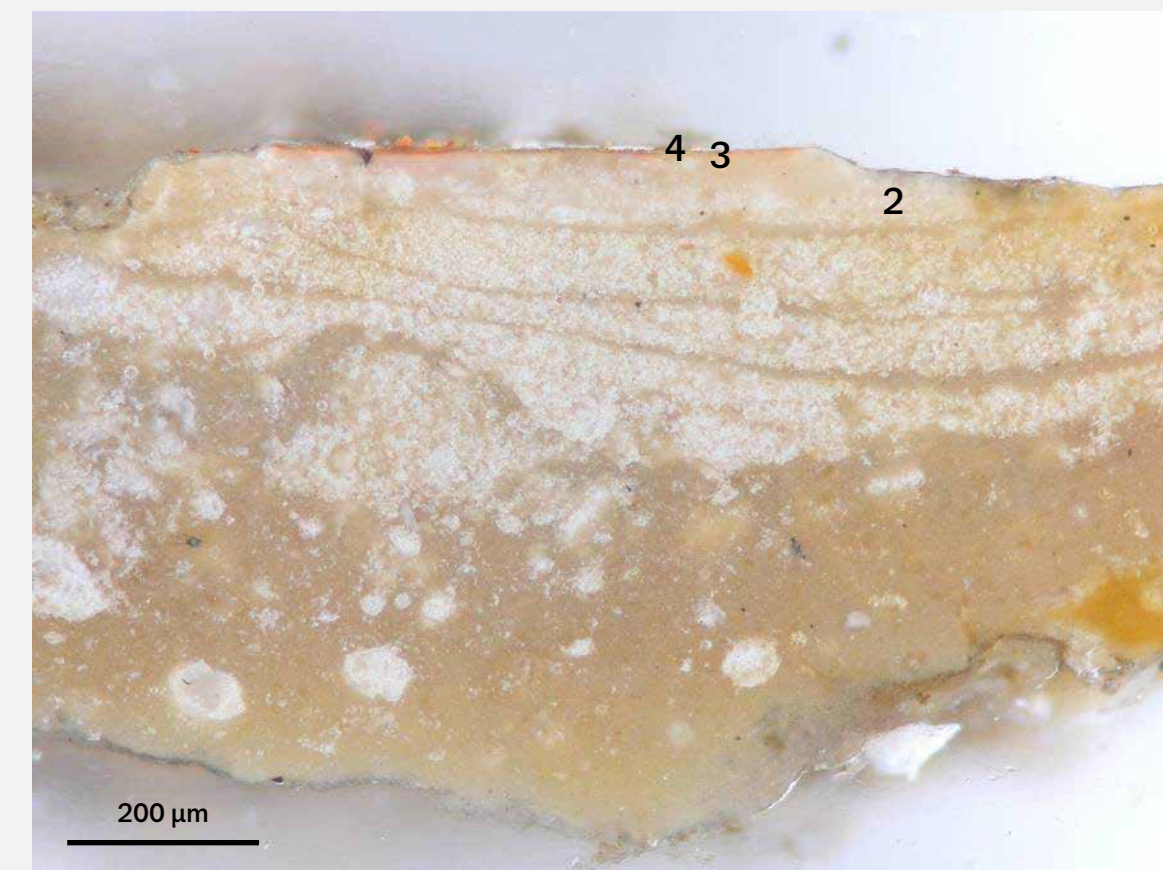
Šat P. Marie (na plátně)

Detail místa průřezu

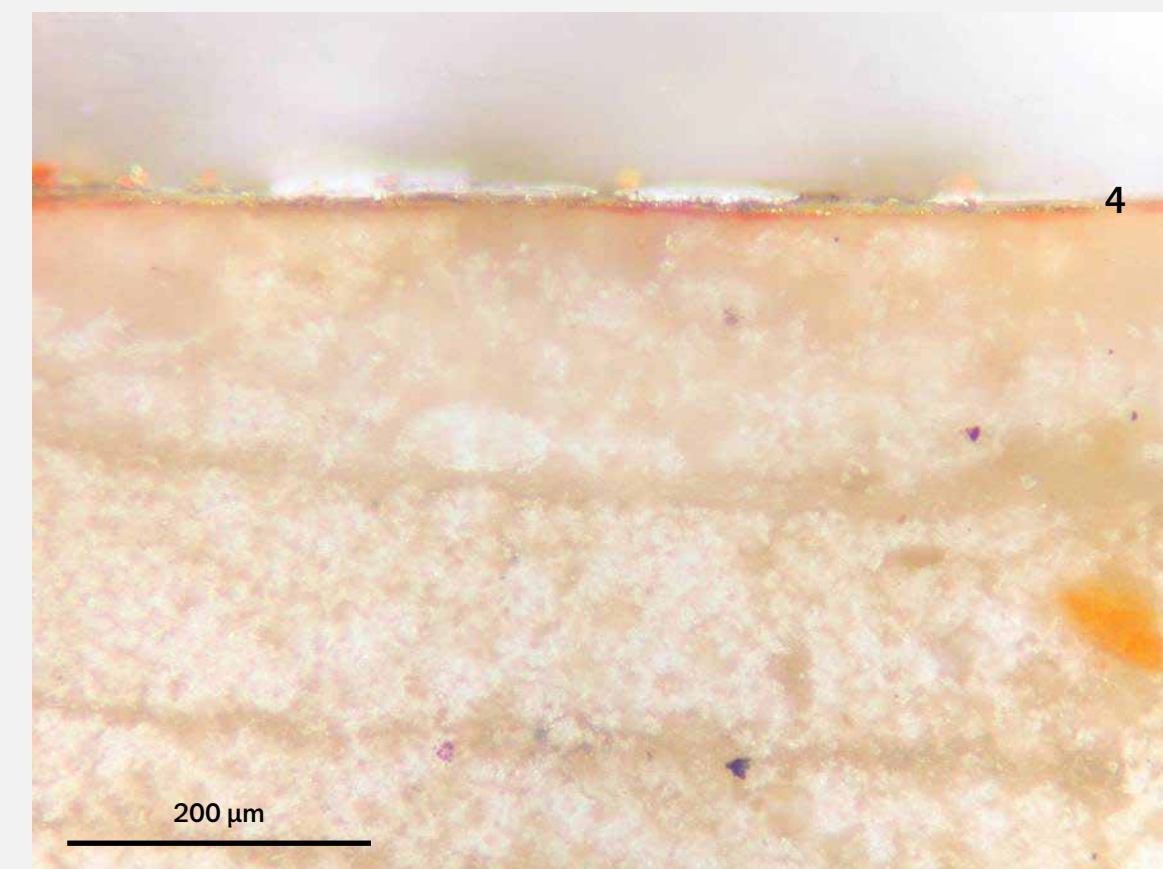
Na podkladu je provedeno zlacení
plátkovým zlatem na červený poliment.
Tloušťka fólie je cca 3 μm

- 5 – vosk
- 4 – plátkové pokovení – zlato
- 3 – červený poliment – červený okr, hlinky
- 2 – bílá – křída, příměs hlinek
- 1 – bílá – hlinky, příměs křídý

1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

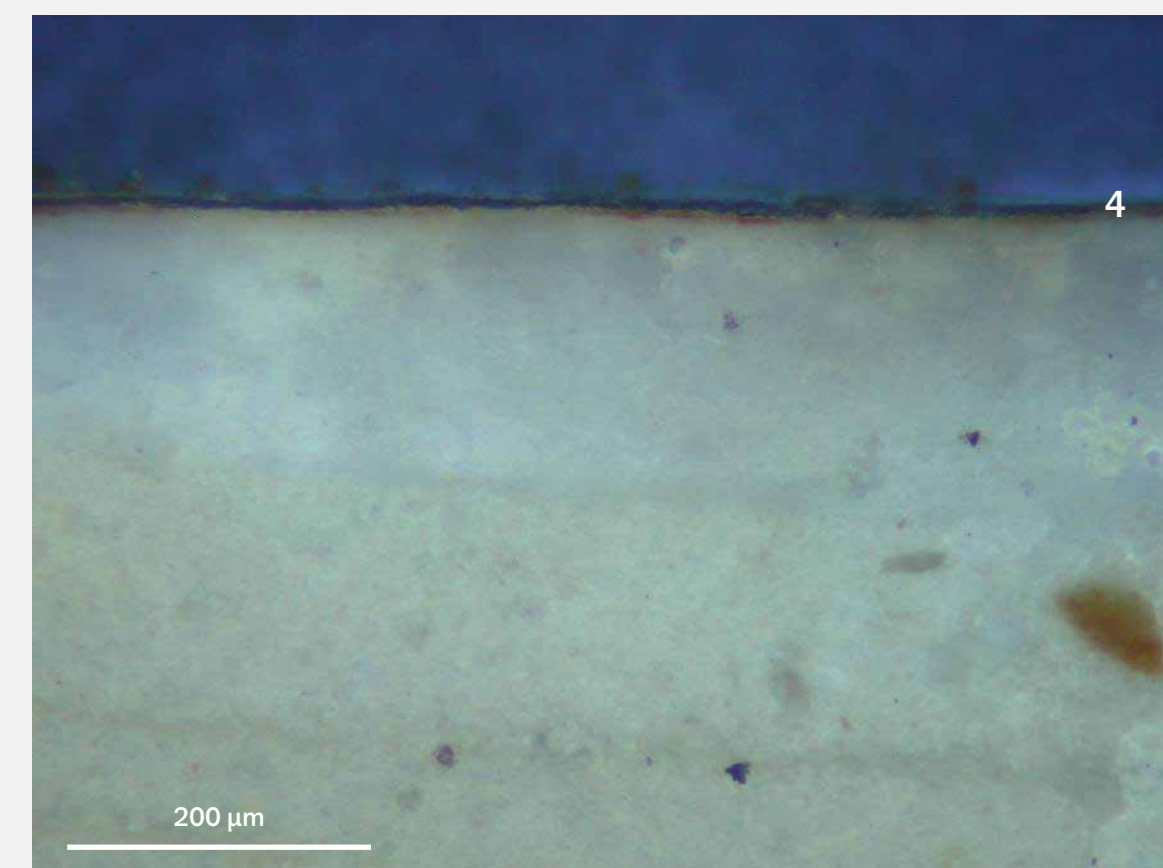

-3

-2

-1

Detail stratigrafie. Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-3

-2

-1

Detail stratigrafie. Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380 \text{ nm}$.

Madona z Rouchovan

Polychromie

8

Šat P. Marie (na dřevě)

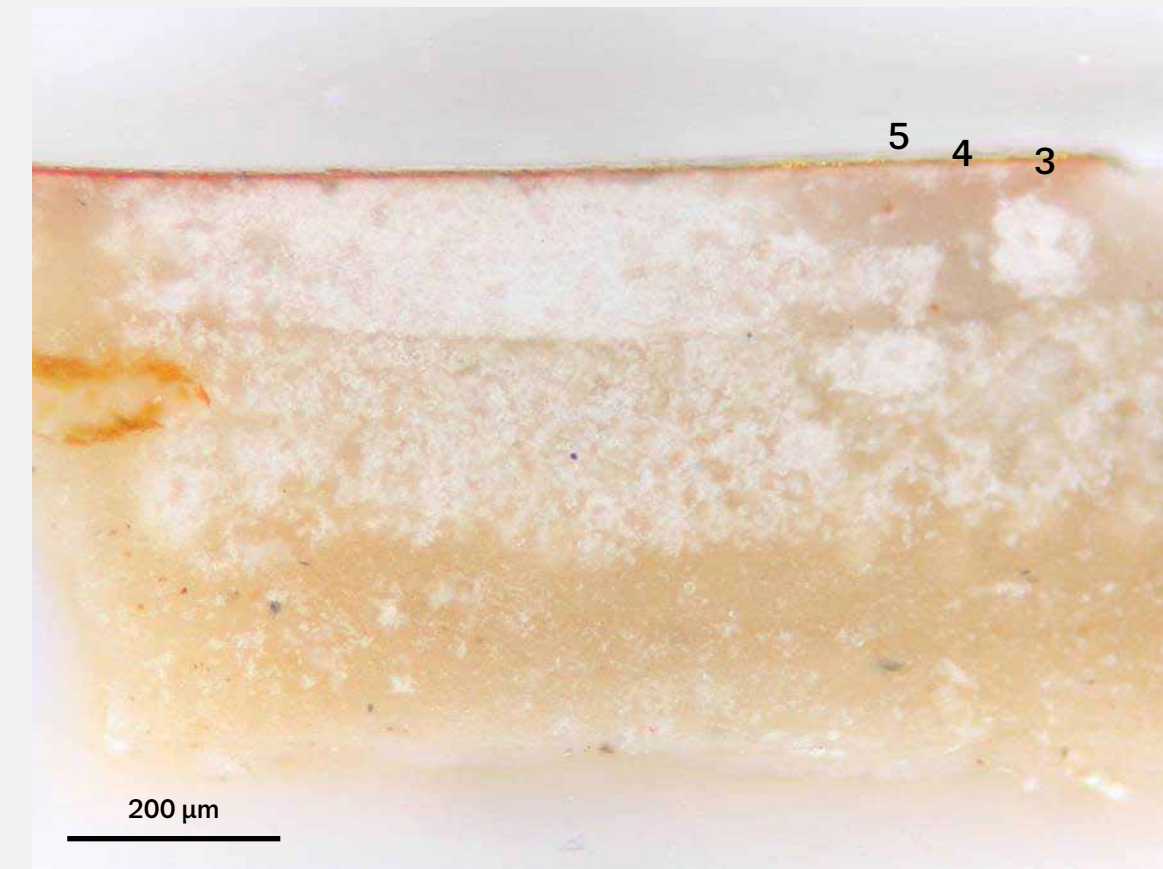
Na podkladu je provedeno zlacení plátkovým zlatem na červený poliment. Tloušťka fólie je cca 2,5 μm.

- 5 – vosk
- 4 – plátkové pokovení – zlato
- 3 – červený poliment – červený okr, hlinky
- 2 – bílá – křída, příměs hlinek
- 1 – bílá – hlinky, příměs křídly

Detail místa průřezu

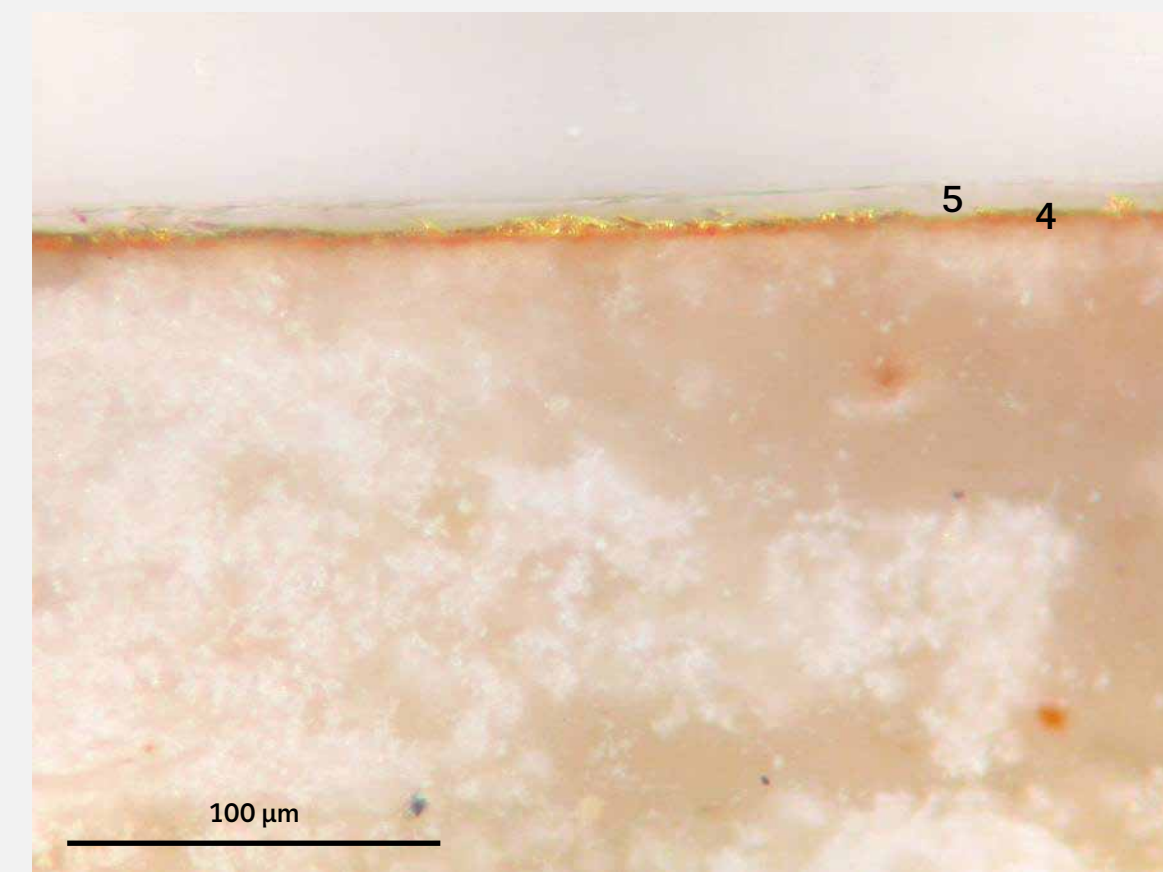

Madona z Rouchovan

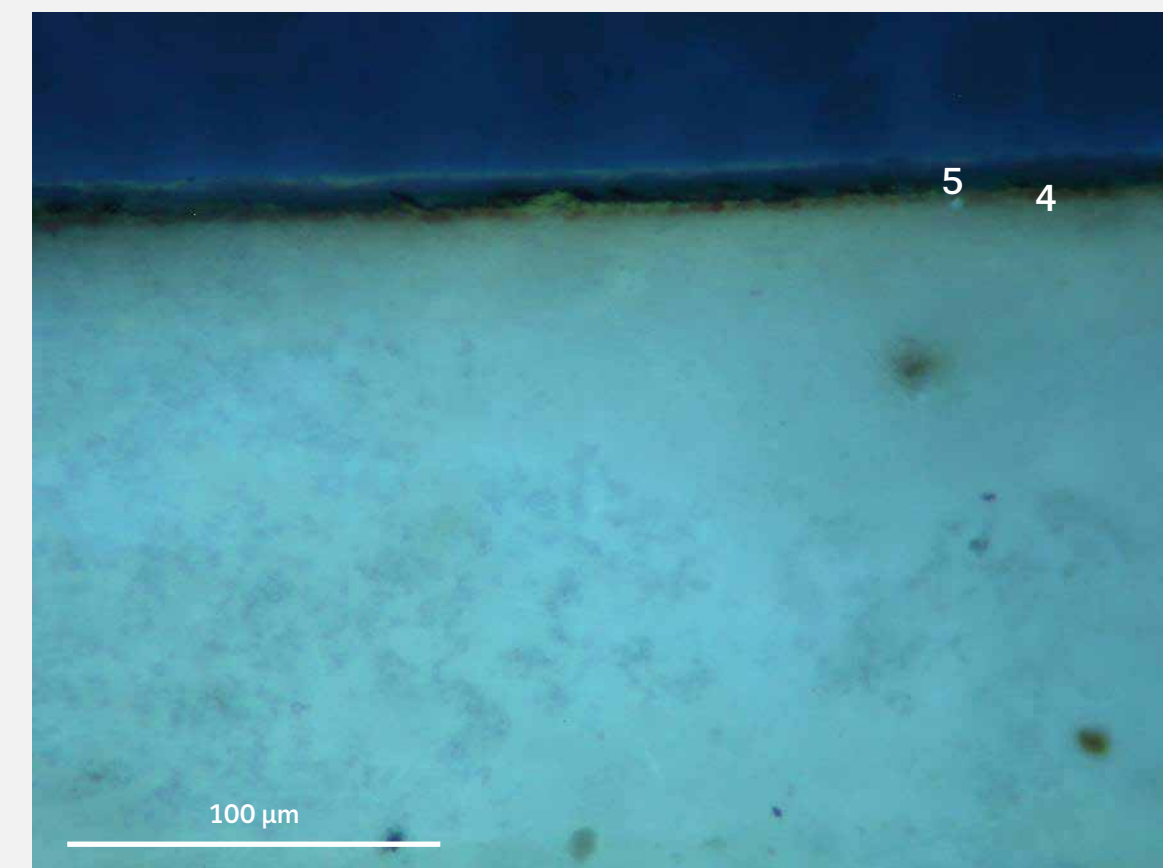
-2
1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-3
-2
-1

Detail stratigrafie. Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-3
-2
-1

Detail stratigrafie. Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330\text{--}380\text{ nm}$.

Polychromie

9

Rouška P. Marie (vrchní část)

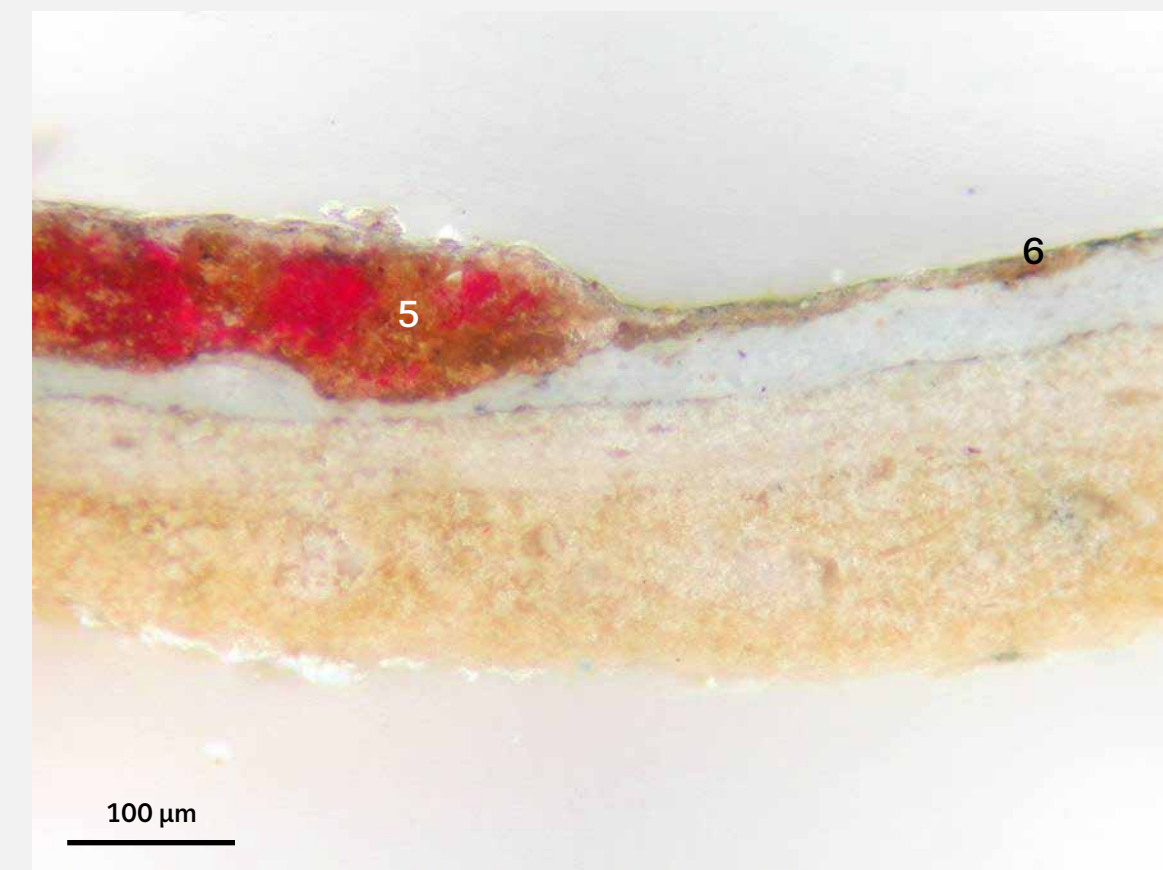
Detail místa průřezu

Na stratigrafii je na vrstvě olovnaté běloby červeně vrstva obsahující červené organické barvivo z přemalby.

- 6 – vosk, nečistoty
- 5 – červená – červené organické barvivo
- 4 – bílá – olovnatá běloba
- 3 – bílá – křída
- 2 – bílá – křída, olovnatá běloba
- 1 – bílá – hlínky, příměs křídly

Madona z Rouchovan

-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

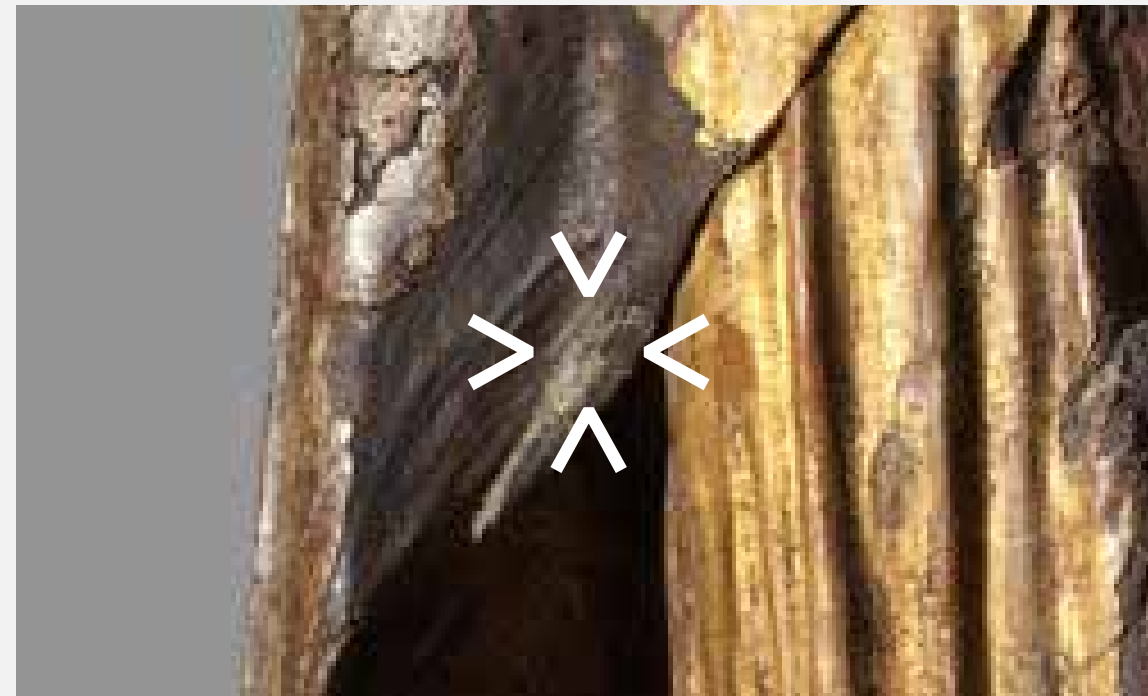
Polychromie

10

Zlacený lem pláště P. Marie, pravé rameno (na plátně)

zpět

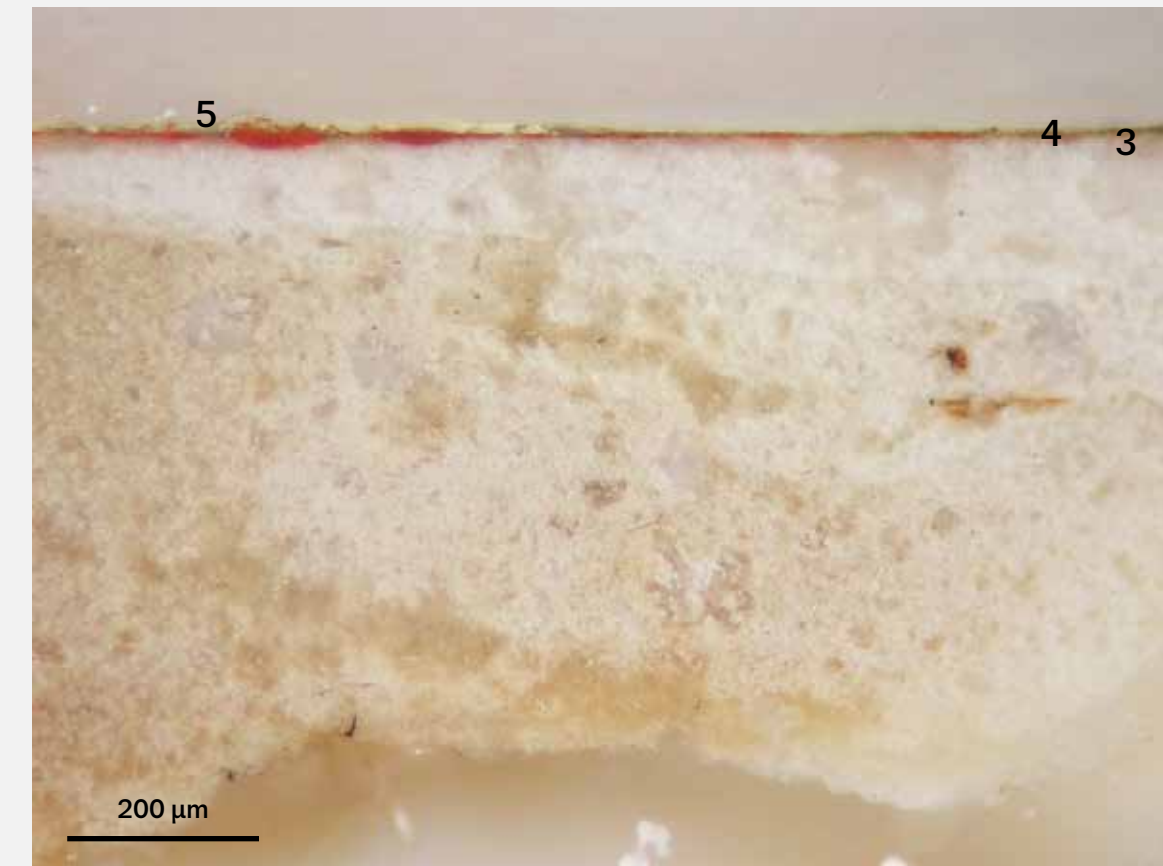
Detail místa průzkumu

Bíle zabarvený podklad je nanesený v několika vrstvách. Ve spodních vrstvách je dominantní přítomnost hlíny s přidavkem malého množství křídly. Na těchto vrstvách leží další souvrství podkladu na bázi přírodní křídly s příměsí malého množství hlíny. Na podkladu je provedeno zlacení plátkovým zlatem na červený poliment. Tloušťka fólie je cca 2,5–3,5 μm.

- 5 – vosk
- 4 – plátkové pokovení – zlato
- 3 – červený poliment – červený okr, hlíny
- 2 – bílá – křída, příměs hlinek
- 1 – bílá – hlíny, příměs křídly

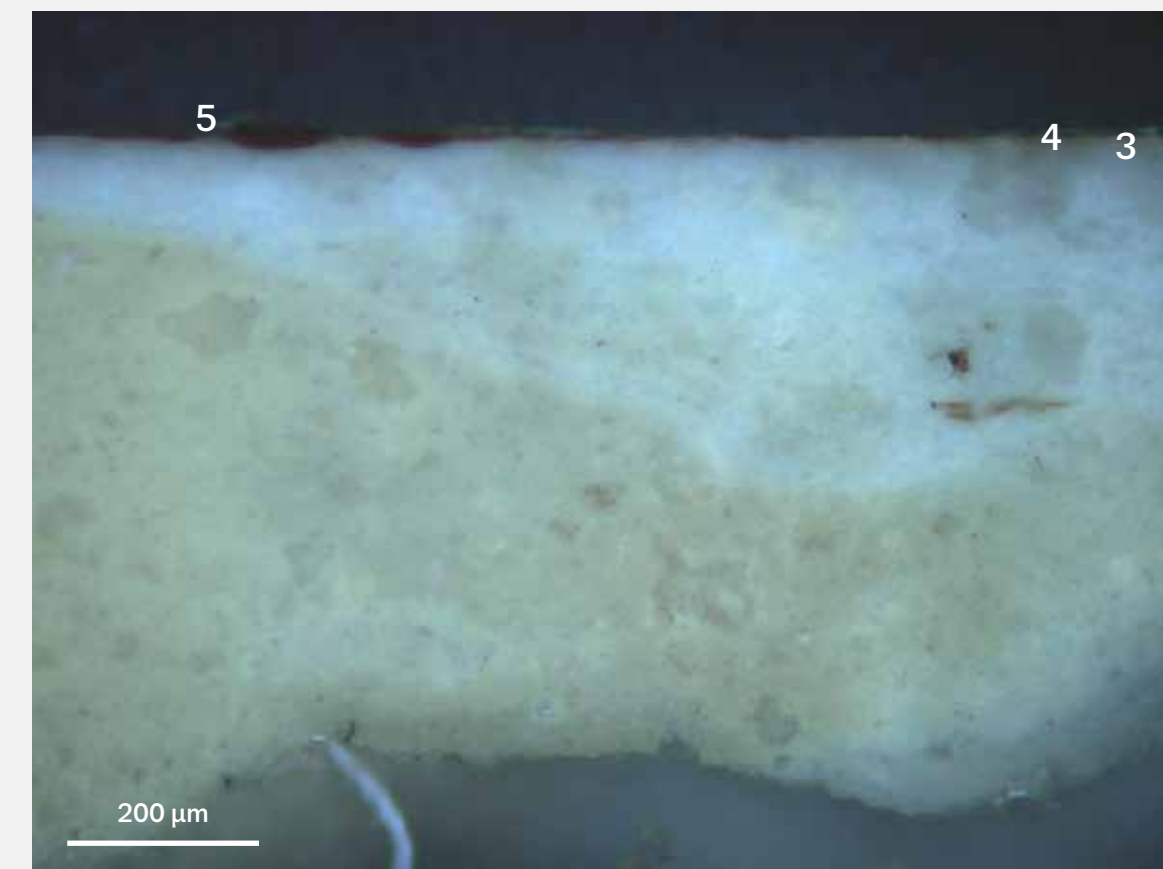

Madona z Rouchovan

-2
1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-2
1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330\text{--}380\text{ nm}$.

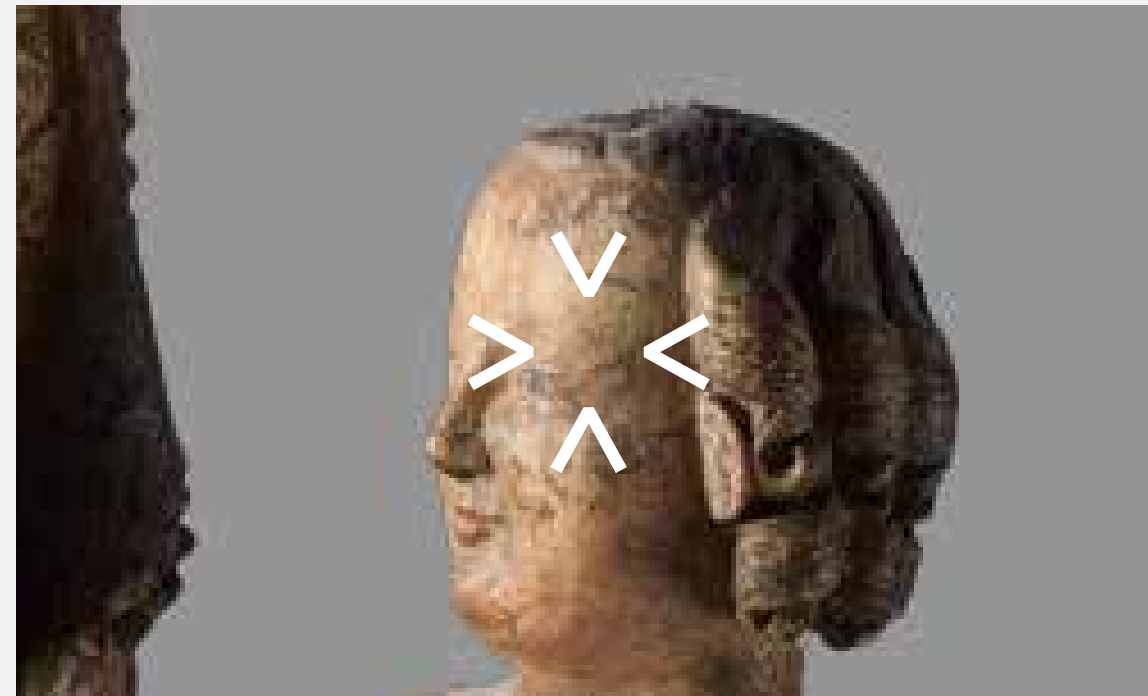
-2
1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450\text{--}490\text{ nm}$.

Polychromie

11

Inkarnát, čelo Ježíška

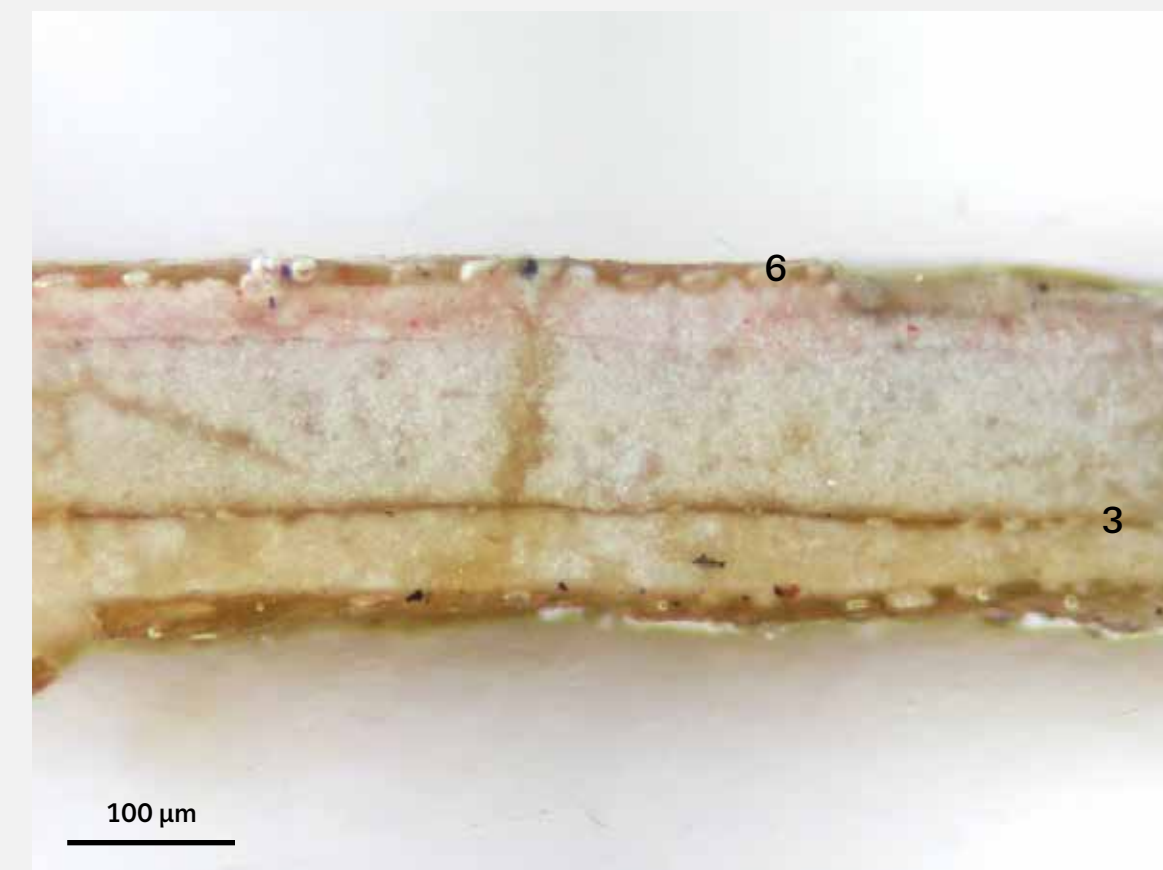
Detail místa průzkumu

Spodní vrstvy podkladu jsou na bázi přírodní křída s příměsí hlíny. Následuje organická izolační vrstva na bázi proteinového pojiva a souvrství podkladu s obsahem hliněných s příměsí křída. Na podkladu je nanášena růžová vrstva polychromie obsahující křída a rumělku.

- 6 – lak – vosk
- 5 – růžová – křída, rumělka
- 4 – bílá – hlíny, příměs křída
- 3 – organická vrstva
- 2 – bílá – křída, příměs hlíny
- 1 – organická vrstva

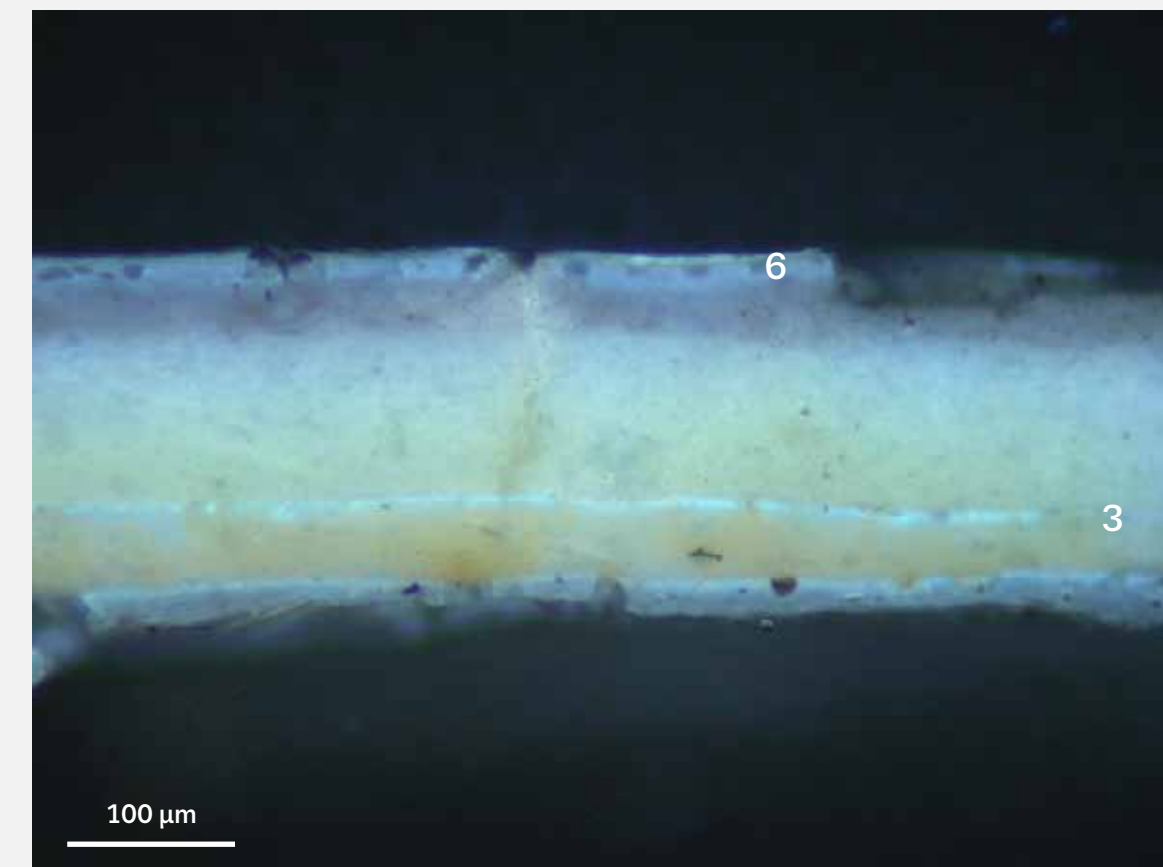

Madona z Rouchovan

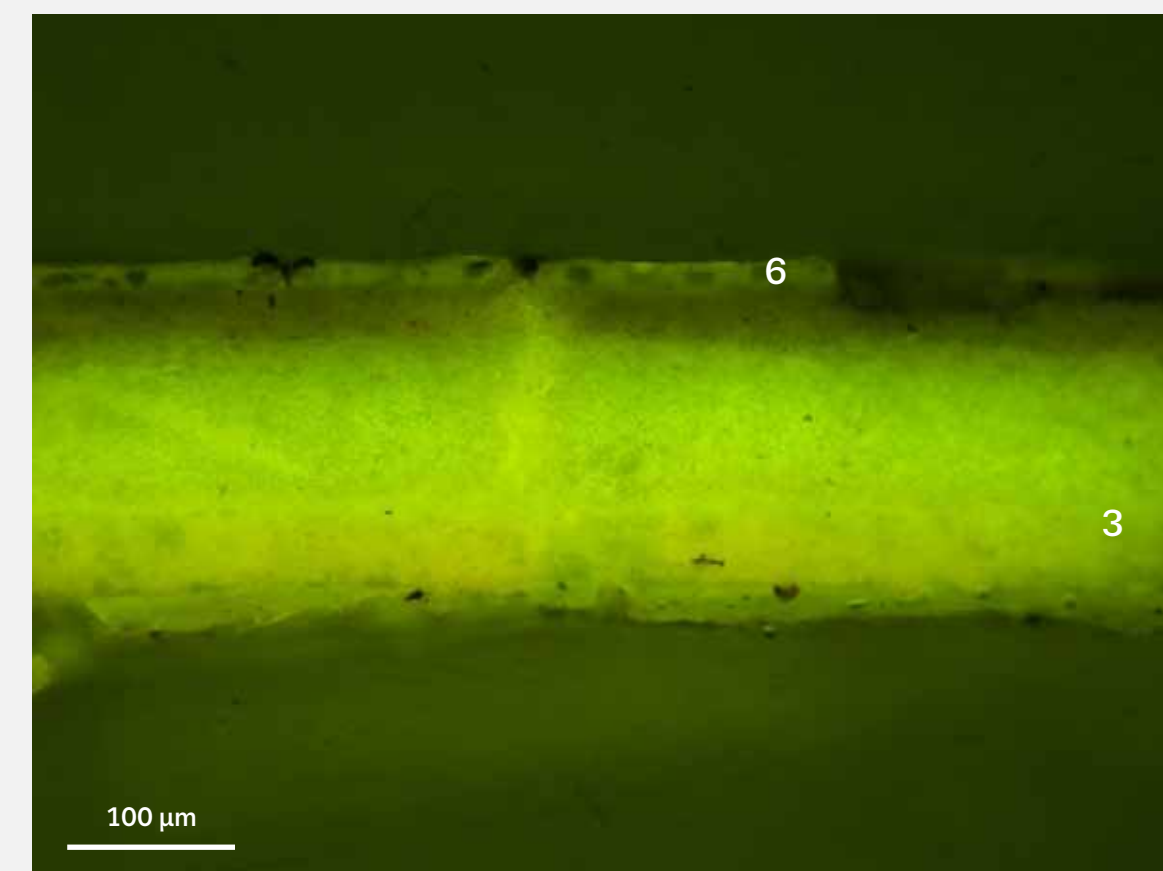
-5
-4
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-5
-4
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380 \text{ nm}$.

-5
-4
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490 \text{ nm}$.

Výzdobné techniky

1

Plášť P. Marie, malovaný dekor

Detail místa průřezu 1

Detail místa průřezu 2

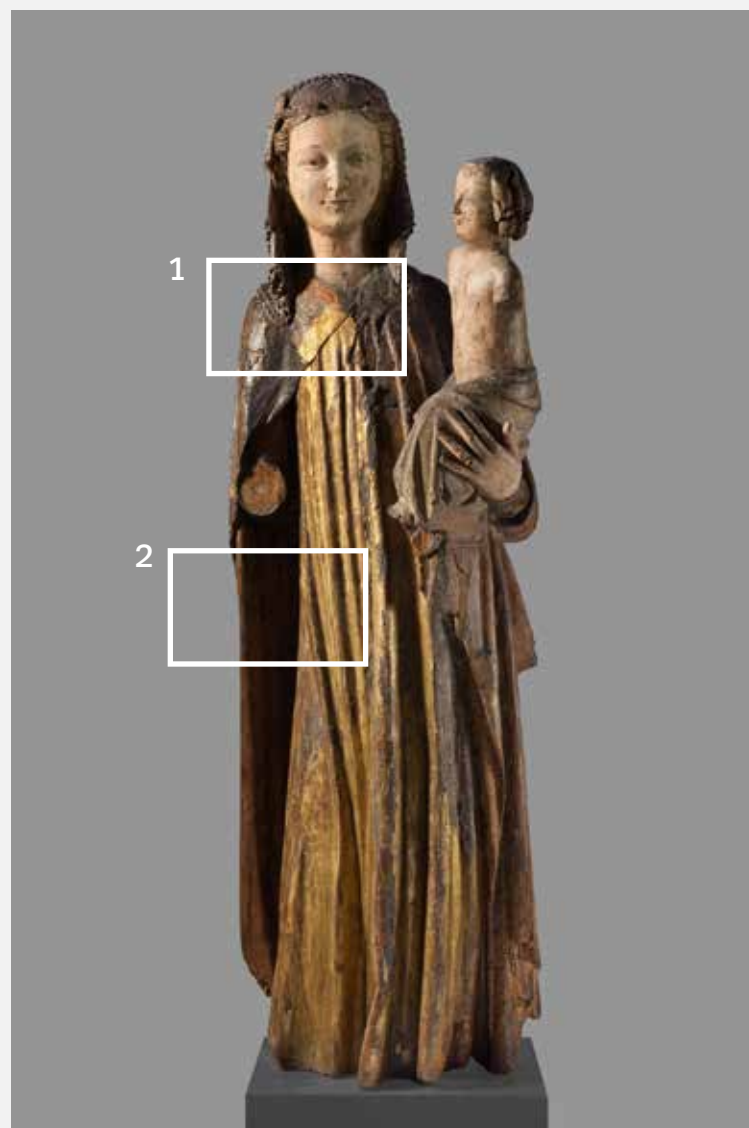

1

2

Plášť P. Marie je zdoben malovým dekorem ve dvou odlišných barevných provedeních na rubu a líci pláště. Míra tvarových odchylek vylučuje použití šablony. Dekor se nachází na mladší vrstvě polychromie šatu.

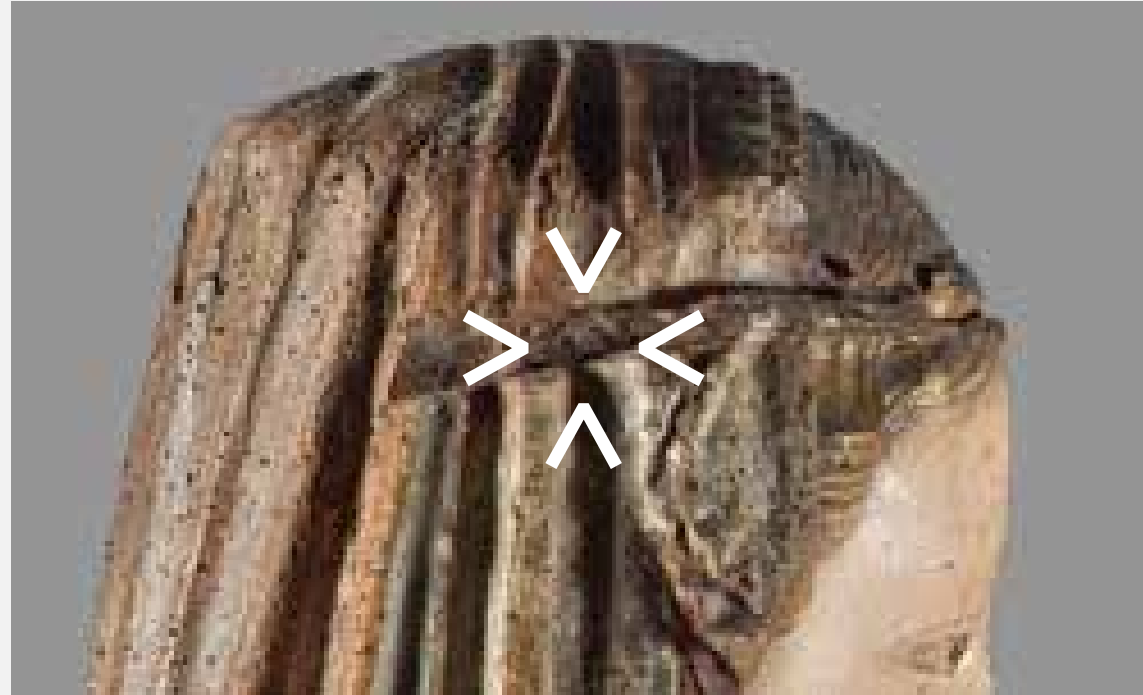

Madona z Rouchovan

Výzdobné techniky

2

Rouška Panny Marie, aplikovaná textilie

Detail místa průzkumu

Řezbu doplňuje aplikovaná textilie.
Rouška Panny Marie je zdobena stáčeným
provazcem, který byl následně – stejně jako
ostatní části řezby – polychromován.

Madona z Rouchovan

Počítačová tomografie

1

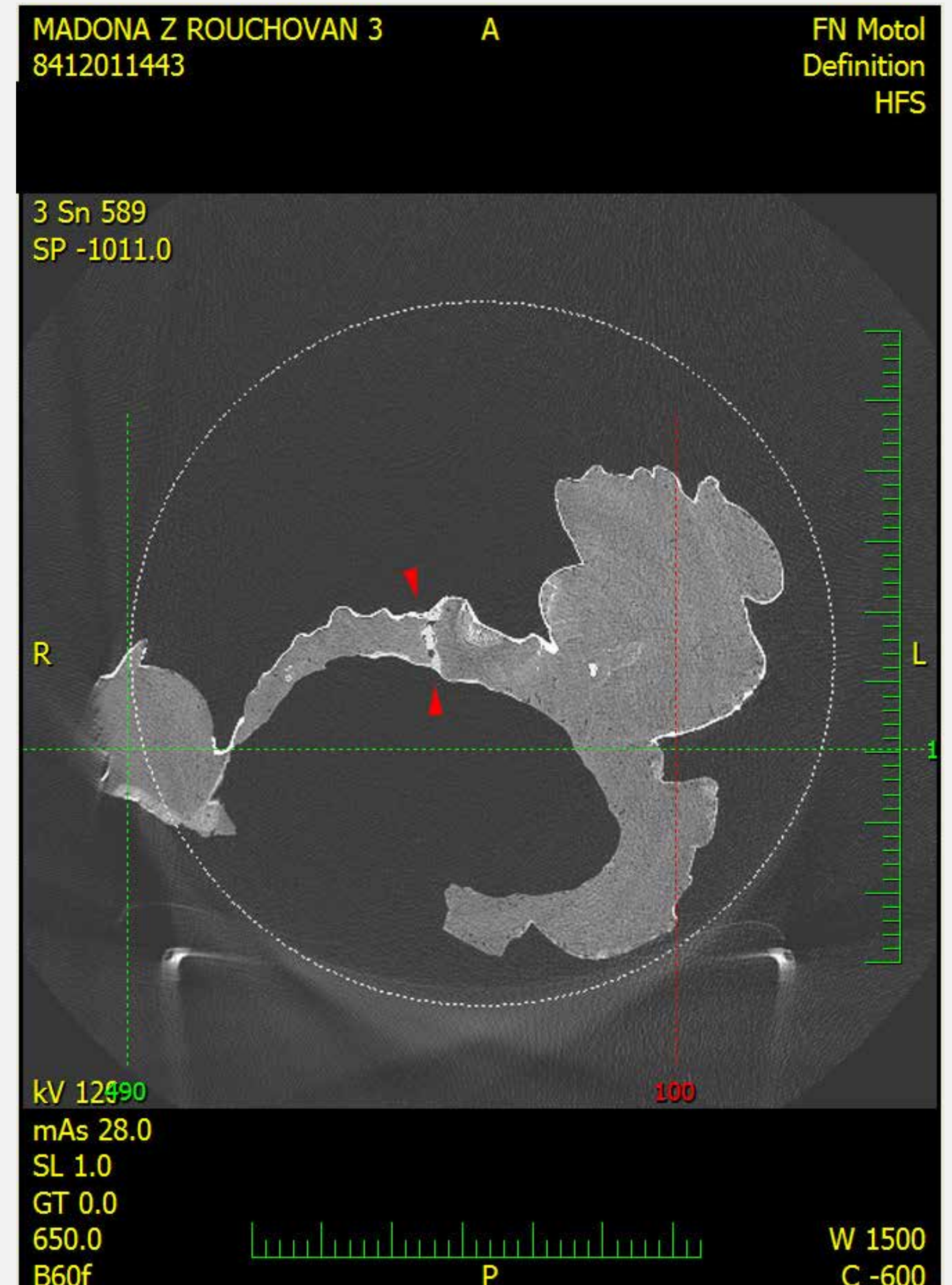
Celek, pohled boční, čelní, řez

Snímky pořízené metodou CT velmi dobře dokumentují složení sochařského bloku, spoje jsou zřetelně patrné na hrudi P. Marie, v obličejových partiích a na krku Ježíška. Snímky rovněž dokumentují poškození dřevní hmoty.

Místo snímání je schématicky vyznačeno.

Madona z Rouchovan

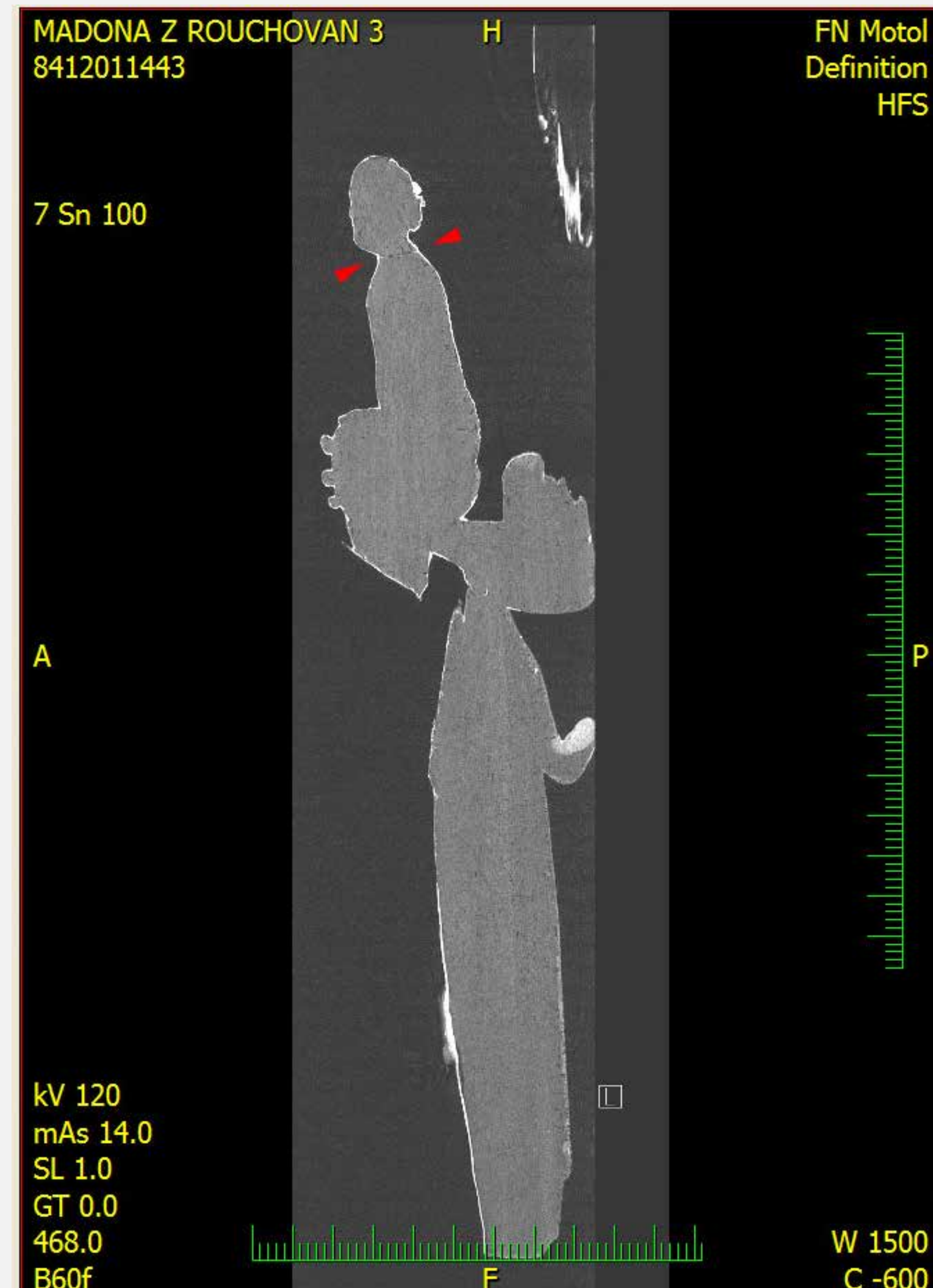

Madona z Rouchovan

Snímky pořízené metodou CT velmi dobře dokumentují složení sochařského bloku, spoje jsou zřetelně patrné na hrudi P. Marie, v obličejových partiích a na krku Ježíška. Snímky rovněž dokumentují poškození dřevní hmoty.

Přibližné místo vedení řezů je schématicky vyznačeno.

Počítačová tomografie

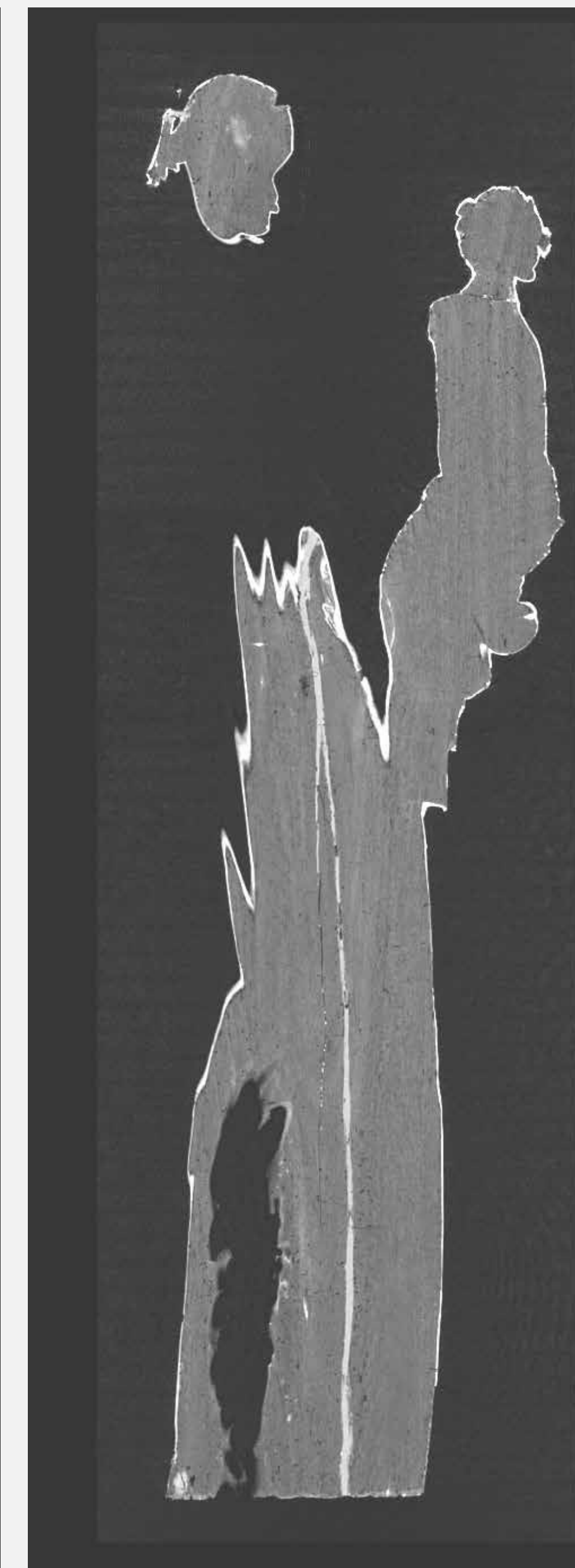
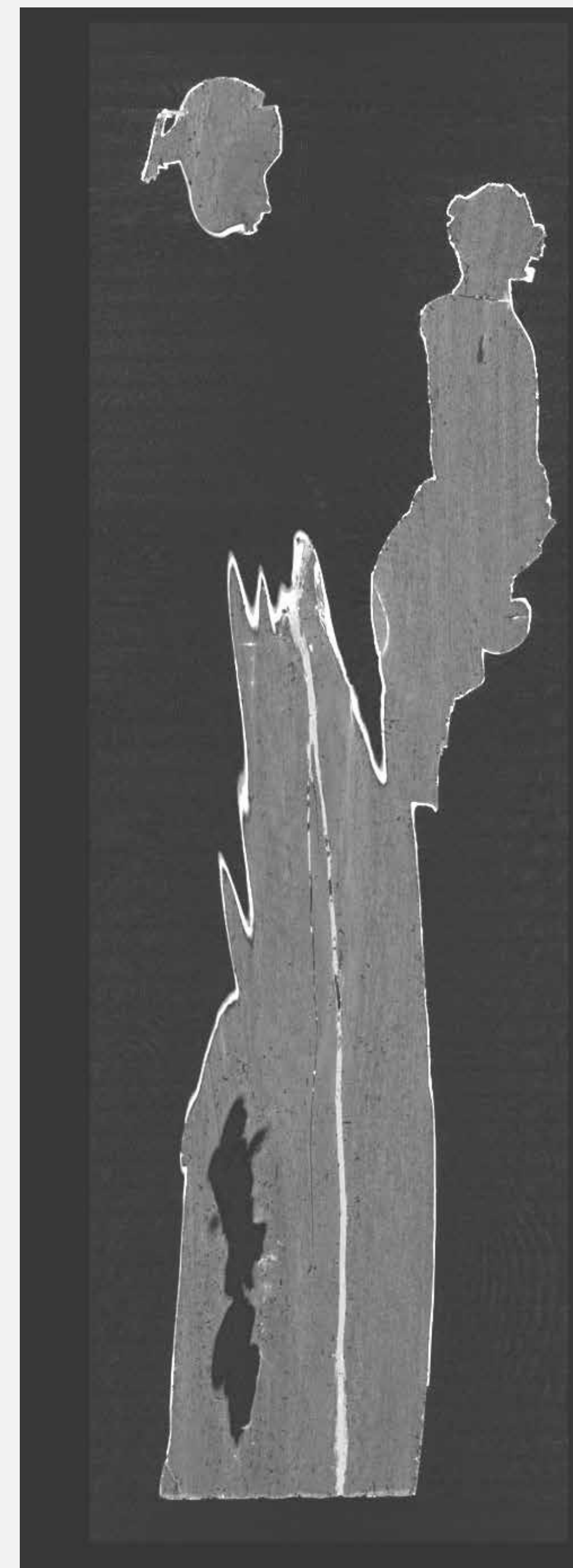
3

Celek, pohled boční, čelní, řez

Snímky pořízené metodou CT velmi dobře dokumentují složení sochařského bloku, spoje jsou zřetelně patrné na hrudi P. Marie, v obličejových partiích a na krku Ježíška. Snímky rovněž dokumentují poškození dřevní hmoty.

Přibližné místo vedení řezů je schématicky vyznačeno.

Madona z Rouchovan

Počítačová tomografie

4

Celek, pohled boční, čelní, řez

Snímky pořízené metodou CT velmi dobře dokumentují složení sochařského bloku, spoje jsou zřetelně patrné na hrudi P. Marie, v obličejových partiích a na krku Ježíška. Snímky rovněž dokumentují poškození dřevní hmoty.

Přibližné místo vedení řezů je schématicky vyznačeno.

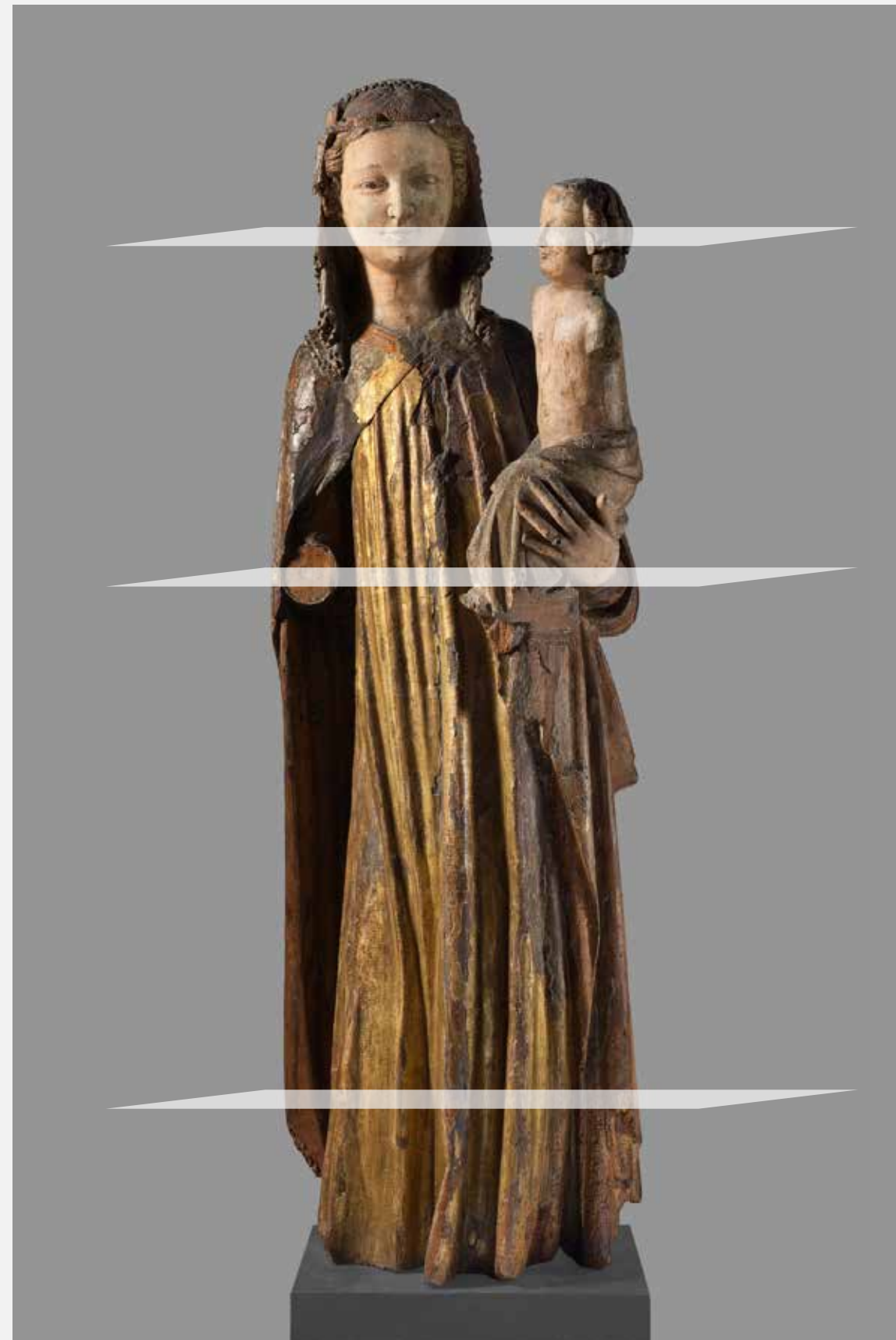

Madona z Rouchovan

Počítačová tomografie

5

Celek, pohled boční, čelní, řez

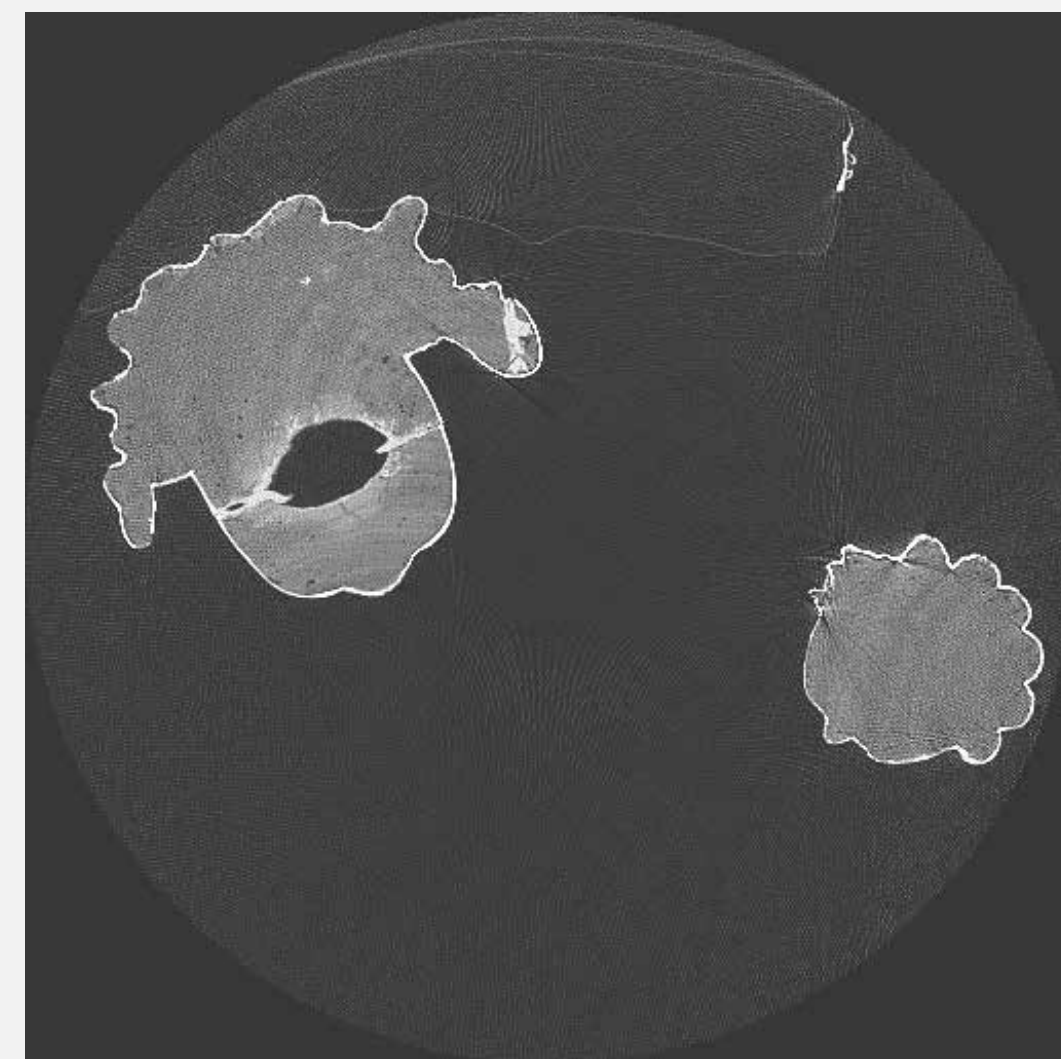
- 1

- 2

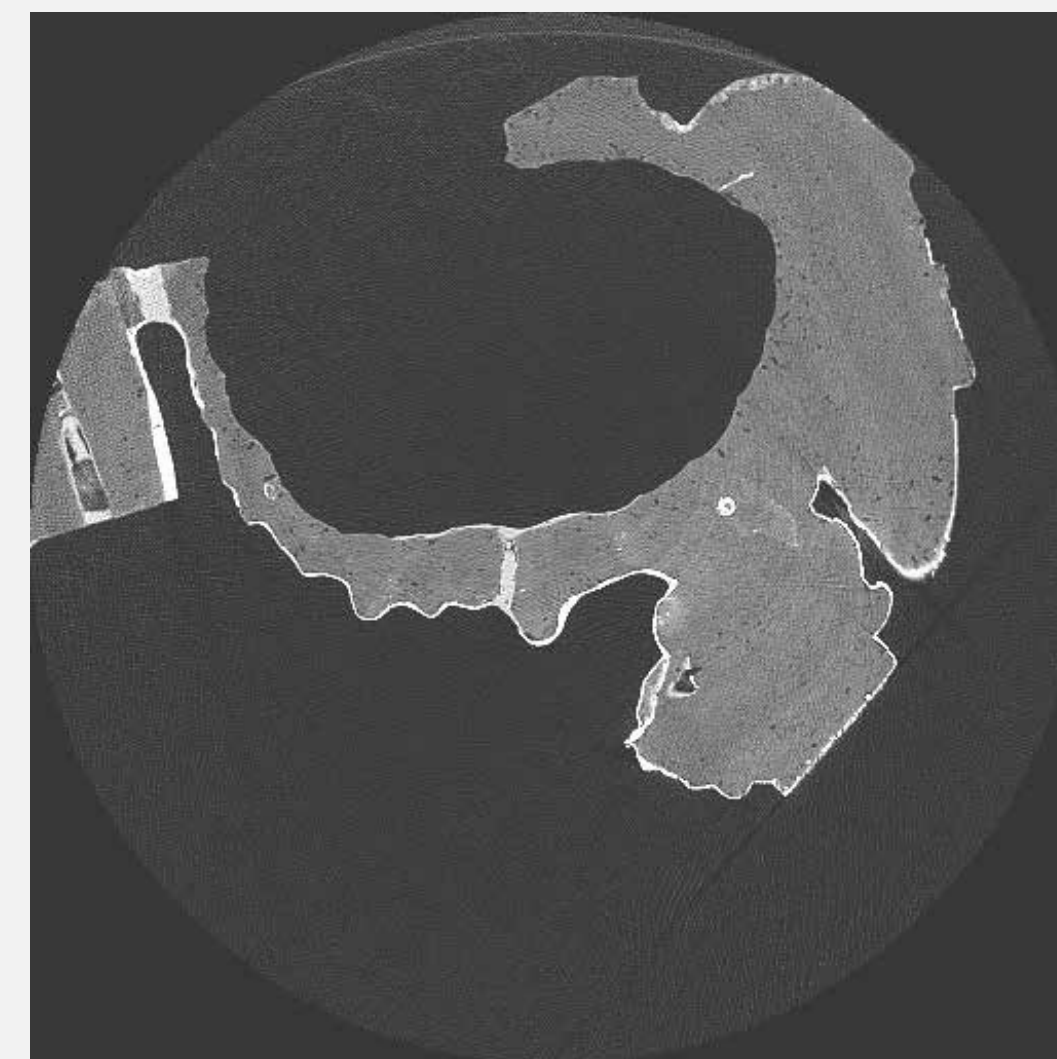
- 3

Snímky pořízené metodou CT velmi dobře dokumentují složení sochařského bloku, spoje jsou zřetelně patrné na hrudi P. Marie, v obličejových partiích a na krku Ježíška. Snímky rovněž dokumentují poškození dřevní hmoty.

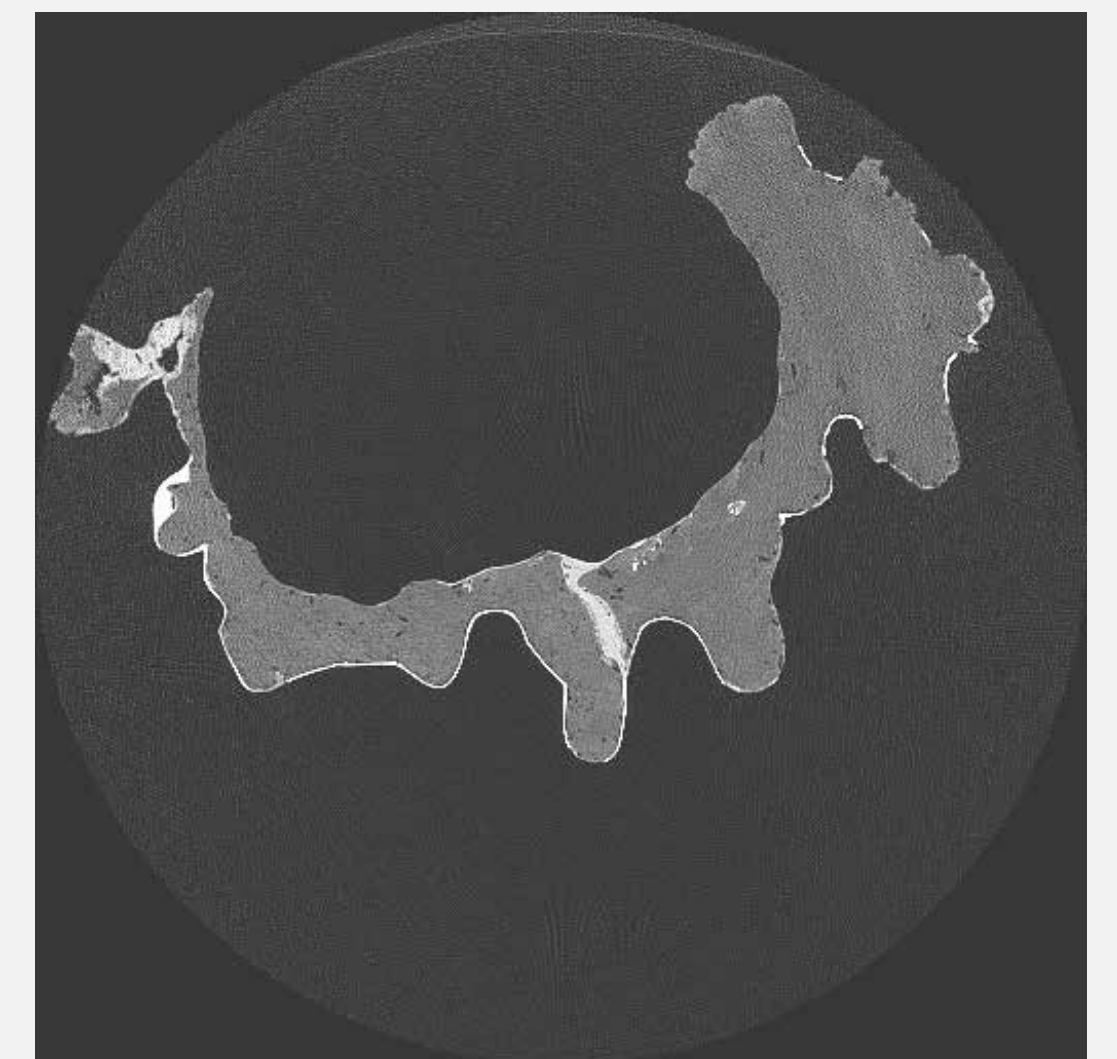
Přibližné místo vedení řezů je schématicky vyznačeno.

1

2

3

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

1

Zlacení, plášť Panny Marie

Detail místa průzkumu

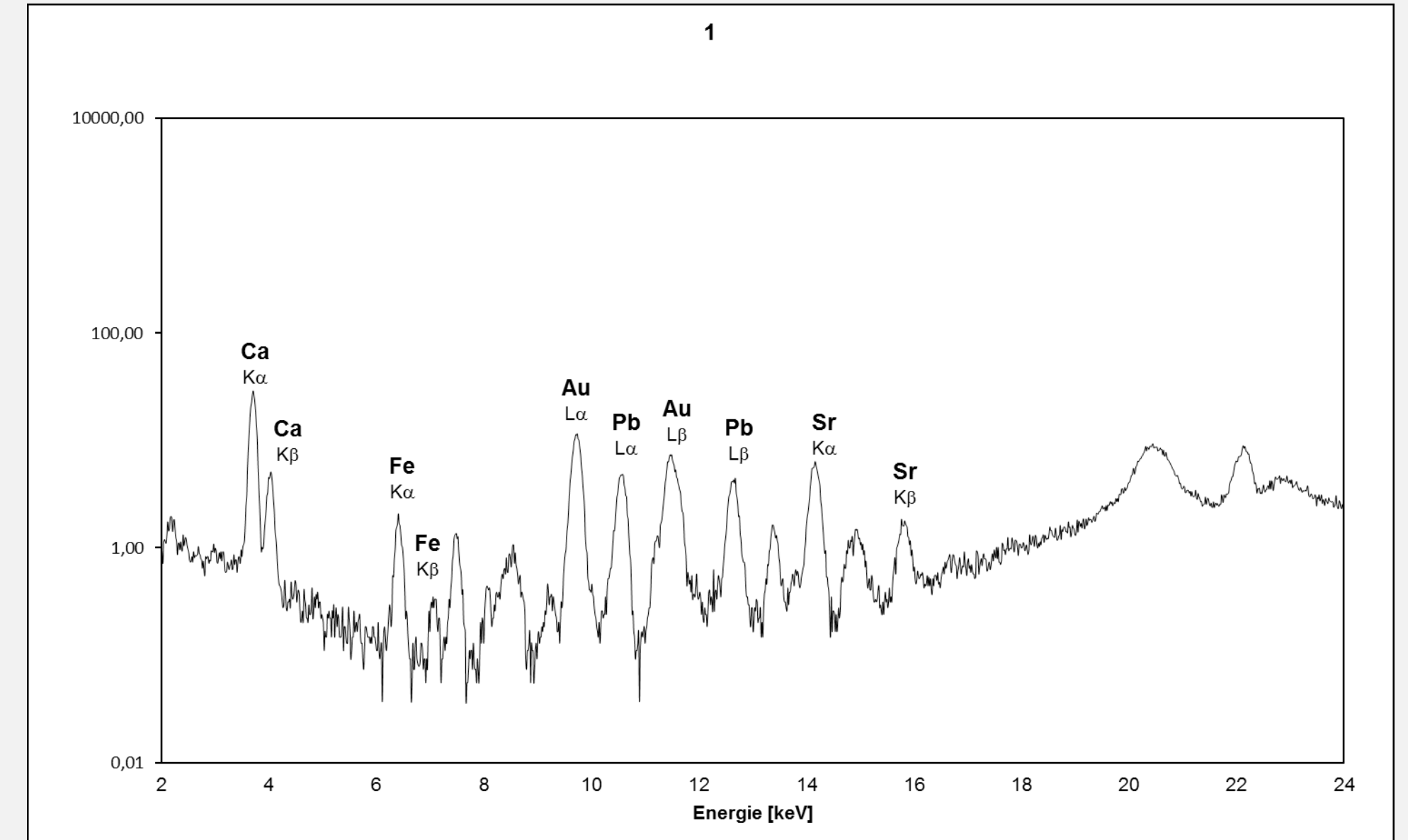
V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Au – zlato
- Ca – křída (CaCO_3)
- Sr – součást křída, uhličitan strotnatý (SrCO_3)
- Fe – červený okr (Fe_2O_3) v polimentu
- Pb – olovnatá běloba ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$)

Madona z Rouchovan

Spektrum v bodě 1 s identifikovanými prvky.

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

2

Zlacení, spodní šat Panny Marie

Detail místa průzkumu

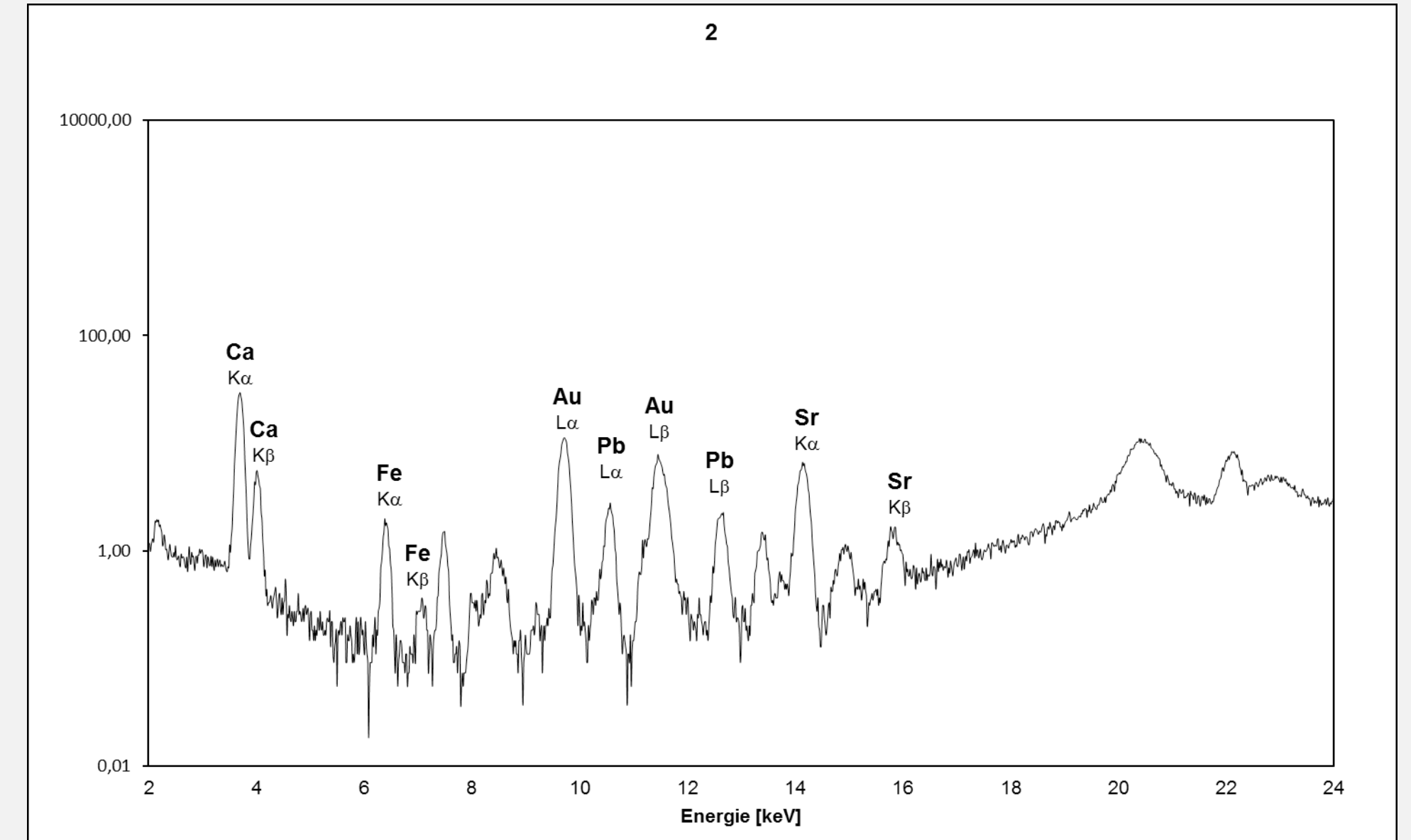
V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Au – zlato
- Ca – křída (CaCO_3)
- Sr – součást křída, uhličitan strotnatý (SrCO_3)
- Fe – červený okr (Fe_2O_3) v polimentu
- Pb – olovnatá běloba ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$)

Madona z Rouchovan

Spektrum v bodě 2 s identifikovanými prvky.

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

3

Inkarnát, ruka

Detail místa průzkumu

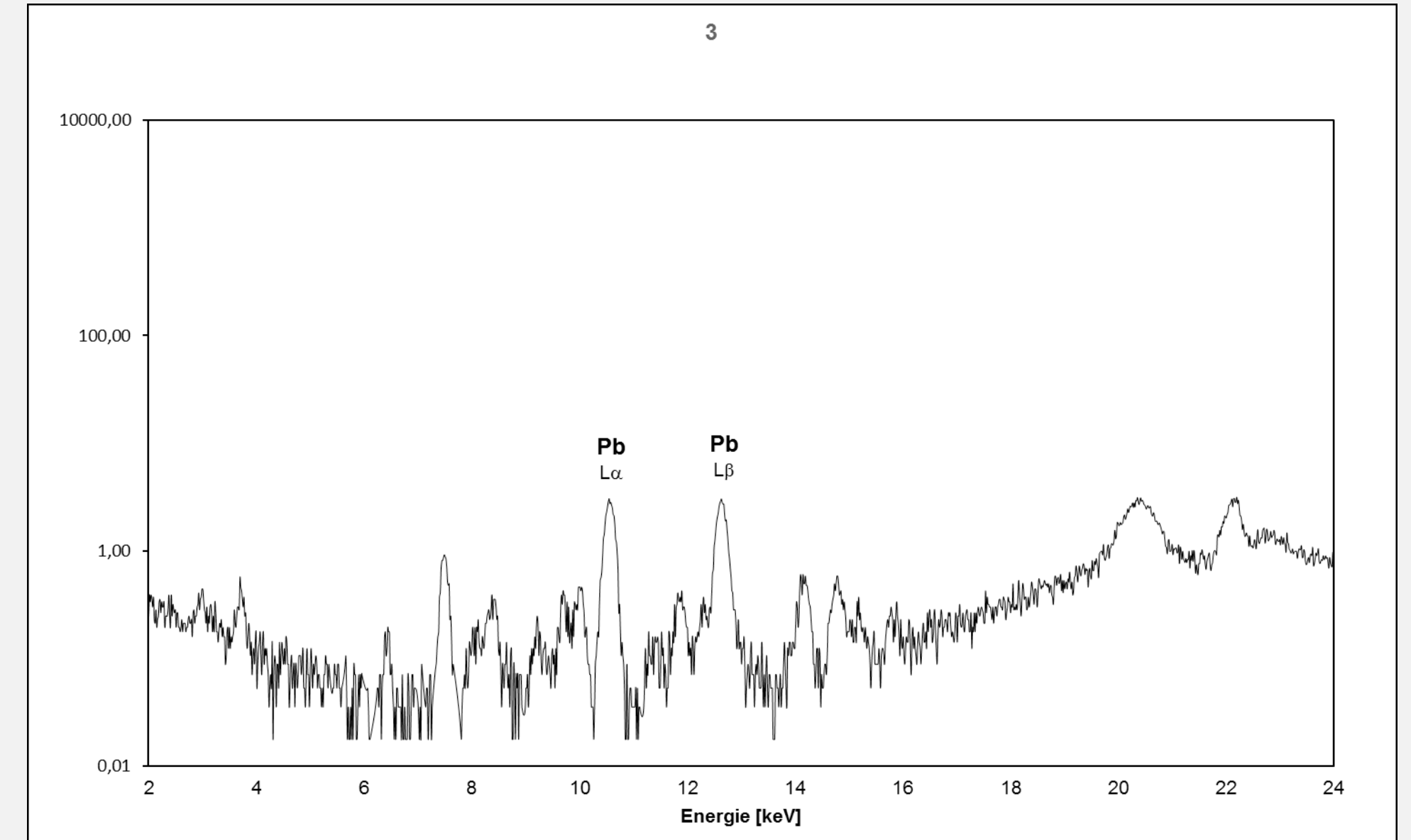
V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

Pb – olovnatá běloba ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$)

Madona z Rouchovan

Spektrum v bodě 3 s identifikovanými prvky.

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

4

Zlacení, dolní část šatu

Detail místa průzkumu

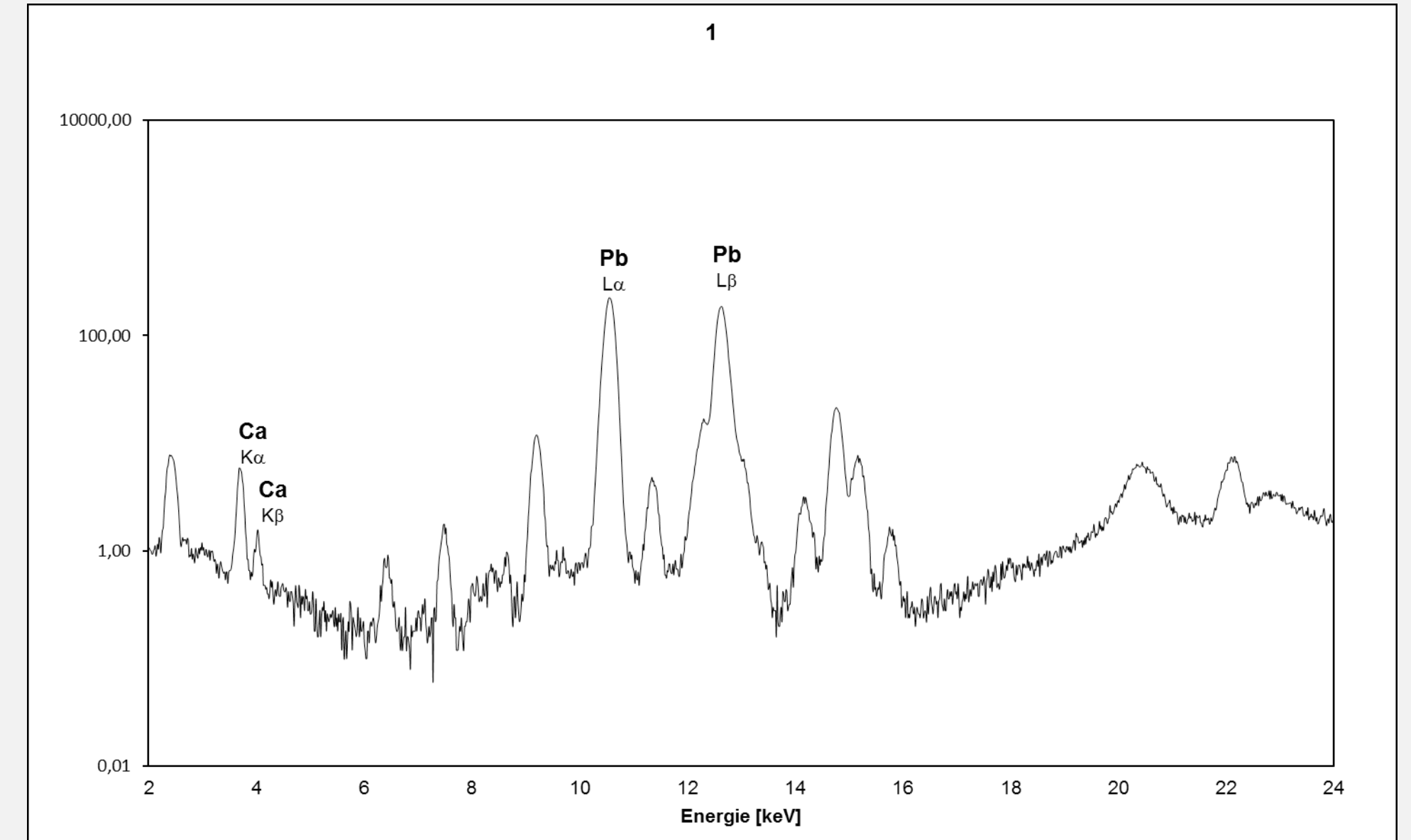
V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Au – zlato
- Ca – křída (CaCO_3)
- Sr – součást křída, uhličitan strotnatý (SrCO_3)
- Fe – červený okr (Fe_2O_3) v polimentu

Madona z Rouchovan

Spektrum v bodě 4 s identifikovanými prvky.

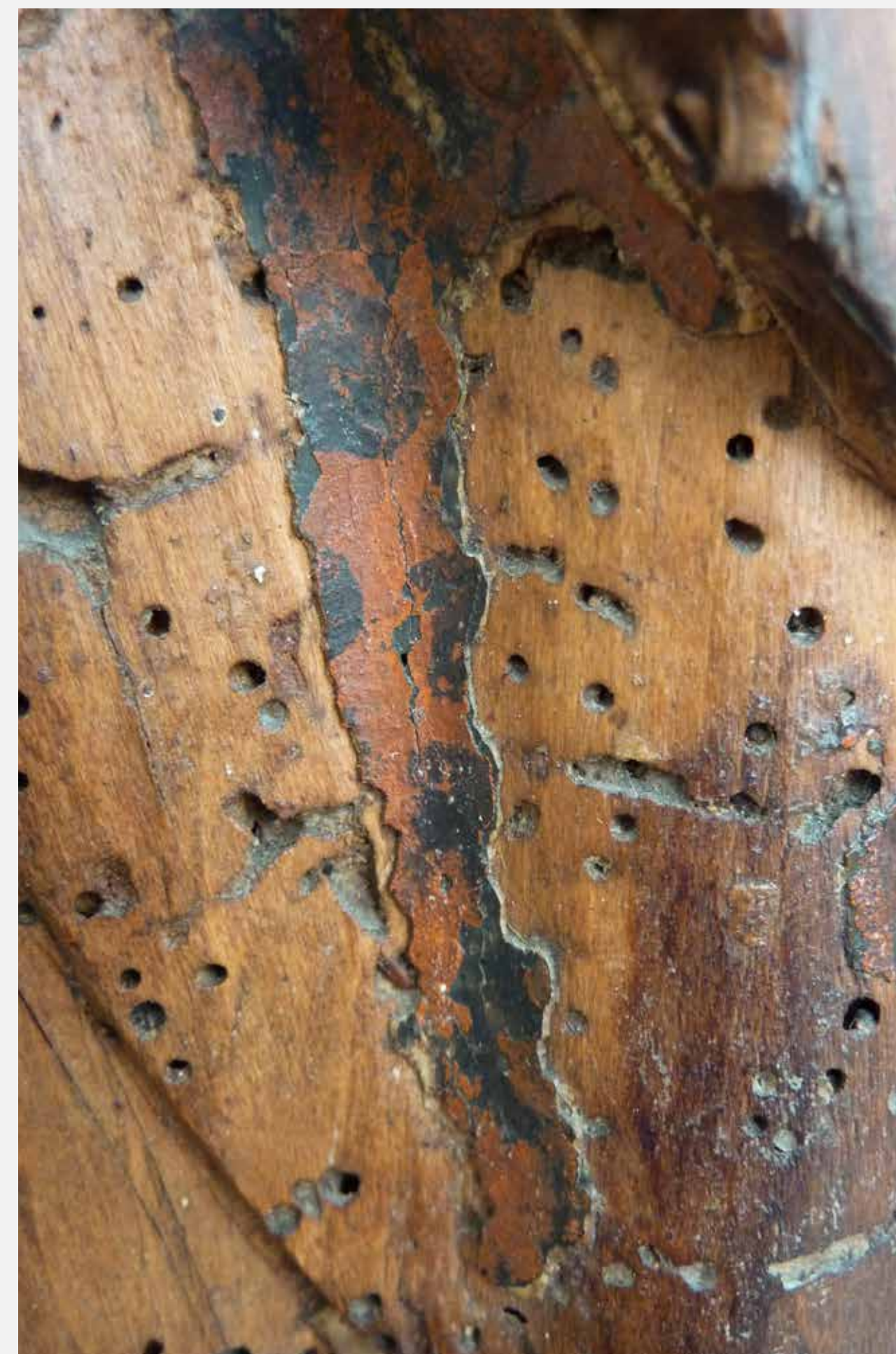
Detaily ve viditelném světle

Detaily ve viditelném světle

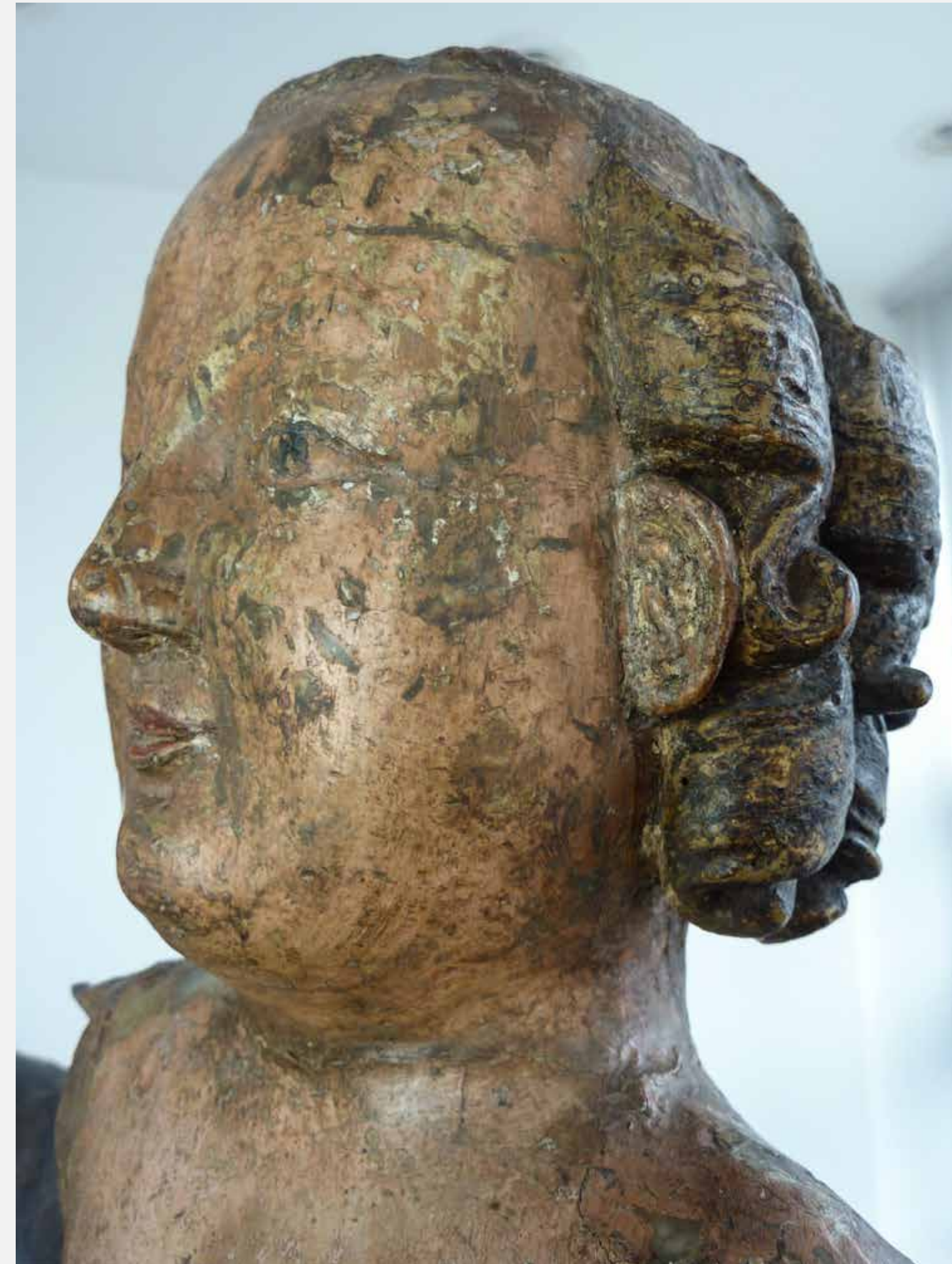

Detaily ve viditelném světle

Detaily ve viditelném světle

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōuvru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōuvru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Další snímky](#)

[Rentgen \(RTG\)](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōuvru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōuvru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōevru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōevru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōevru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōevru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōuvru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōuvru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

reset

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōuvru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōuvre“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Další snímky](#)

[Rentgen \(RTG\)](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōevru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōevru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōevru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōevru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

[Snímky ve viditelném světle](#)

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

[Další snímky](#)

[Rentgen \(RTG\)](#)

[Průzkum](#)

[Polychromie](#)

[Výzdobné techniky](#)

[UV luminiscence](#)

[Rentgenová fluorescenční analýza \(XRF\)](#)

[reset](#)

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōevru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōevru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

Polychromie

Výzdobné techniky

UV luminiscence

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

[reset](#)

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōevru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōevru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

Polychromie

Výzdobné techniky

UV luminiscence

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

[reset](#)

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Mistr sv. Anny Samotřetí z Ústí, Kadaň, kolem 1515–1520

Lipové dřevo, plnoplastická, vzadu vyhloubená socha, původní polychromie, zlacení, stříbření, cínovaný reliéf, na tváři Ježíška stopy po ohoření; 110 × 88 × 39 cm
Pochází z kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem, zde doložena do 20. let 20. století; poté dominikánský klášter v Ústí n. Labem; roku 1950 získána do Národní galerie v Praze
2017 restituována církvi

Praha, česká dominikánská provincie, zapůjčeno do Národní galerie v Praze, inv. č. P 2910 (dříve DP 557)

Řezba vešla do obecného povědomí uměleckohistorické literatury ve 20. letech 20. století jako práce připisovaná Ulrichu Creutzovi, jihoněmecky školenému kamenosochaři, krátkodobě působícímu v Kadani na severozápadě Čech. Specializované bádání posledních desetiletí tuto atribuci odmítlo a předpokládá vznik řezby v některé z místních dílen na Kadaňsku.

Řezba je jedna z nejkvalitnějších prací dřívějšího „creutzovského“ ōuvru. V památkovém fondu severozápadních Čech je mimořádná kvalitou řezbářského provedení, stejně tak jako kvalitou polychromie. Socha byla až do 20. let 20. století součástí chrámového interiéru, čemuž odpovídá i četnost průběžných oprav a novodobých doplňků, které jsou dokumentovány na archivních snímcích. Poslední průzkum a restaurování řezby přinesly cenná zjištění o materiálové podstatě díla. Dokumentováno bylo složení sochařského bloku, jednoznačně byla prokázána původnost spojů díky plátěným přelepům s následnou originální polychromií. Revidovány byly starší restaurátorské zása-

hy, které ponechaly značné množství stop po mladších opravách. Upraven byl tmel na pravé tváři Ježíška, který zakrýval stopy ohoření poměrně značné plochy řezby. Zobrazovacími metodami byl zkoumán stav dochování původní polychromie (viz např. UV luminiscence). Významným zjištěním bylo zejména stanovení materiálového složení reliéfních aplik cínovaného reliéfu na šatu Panny Marie, či provedení lazurní malby tmavšími pigmenty na povrchu části inkarnátů a roušky sv. Anny i stanovení materiálového složení vrchní úpravy drapérií šatu sv. Anny. Výsledky materiálového průzkumu byly dále komparovány s ostatními články „creutzovského ōuvru“ ze sbírek Národní galerie v Praze.

Literatura (výběrově):

OPITZ 1928, kat. č. 121, s. 31; HOMOLKA – KESNER 1964, s. 68; HOMOLKA 1966, s. 11, kat. č. 24; FAJT – CHLUMSKÁ 2006, 113, 150, kat. č. 164; OTTOVÁ 2013, in: TURČAN 2013, S. 48, kat. č. 17; CHLUMSKÁ 2013; DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014, s. 91, 216–223, kat. č. s. 22–24, s. 224–227, kat. č. 25 (bibliografie); HÖRSCH 2012, s. 263; FAJT-CHLUMSKÁ 2014, kat. č. 166, s. 116, 154; KLÍPA – OTTOVÁ 2015, s. 276–277, kat. č. III-8 (autor hesla Štěpánka Chlumská) (bibliografie).

Snímky ve viditelném světle

[Přední strana](#)

[Zadní strana](#)

[Boční pohled L](#)

[Boční pohled P](#)

[Vrchní pohled](#)

[Spodní pohled](#)

[Detaily](#)

Další snímky

[Rentgen \(RTG\)](#)

Průzkum

Polychromie

Výzdobné techniky

UV luminiscence

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

reset

Rentgen (RTG)

1

Detaily jednotlivých částí sochy

Vzhledem k rozměrům a stavu řezby byl prováděn průzkum RTG v restaurátorských ateliérech NG v Praze, dílo nebylo transportováno na externí pracoviště s přístroji pro snímání pomocí CT. V RTG jsou dobře patrné spoje a druhotné zásahy, stejně tak jako hloubka vloženého čepu na temeni hlavy sv. Anny Samotřetí.

Sv. Anna Samotřetí
z Ústí nad Labem

Polychromie

1

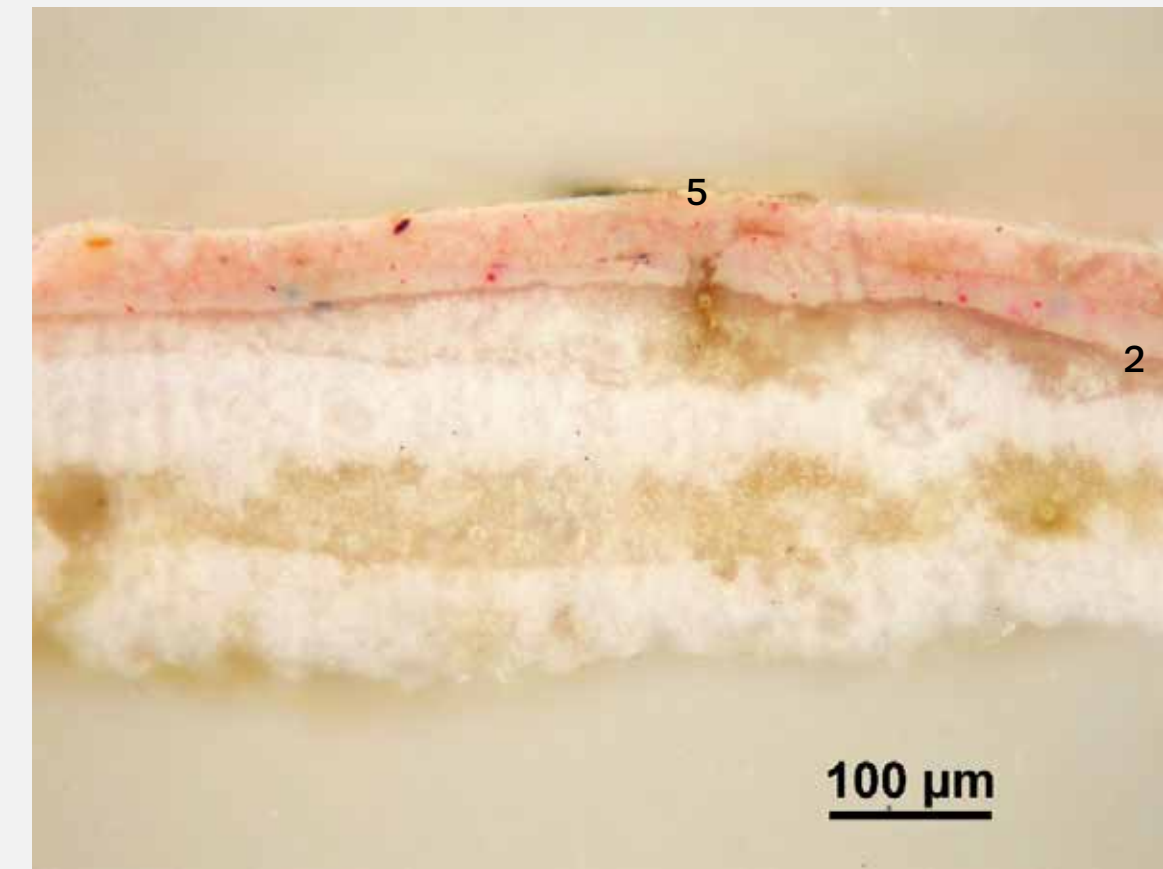
Inkarnát sv. Anny

Detail místa průřezu

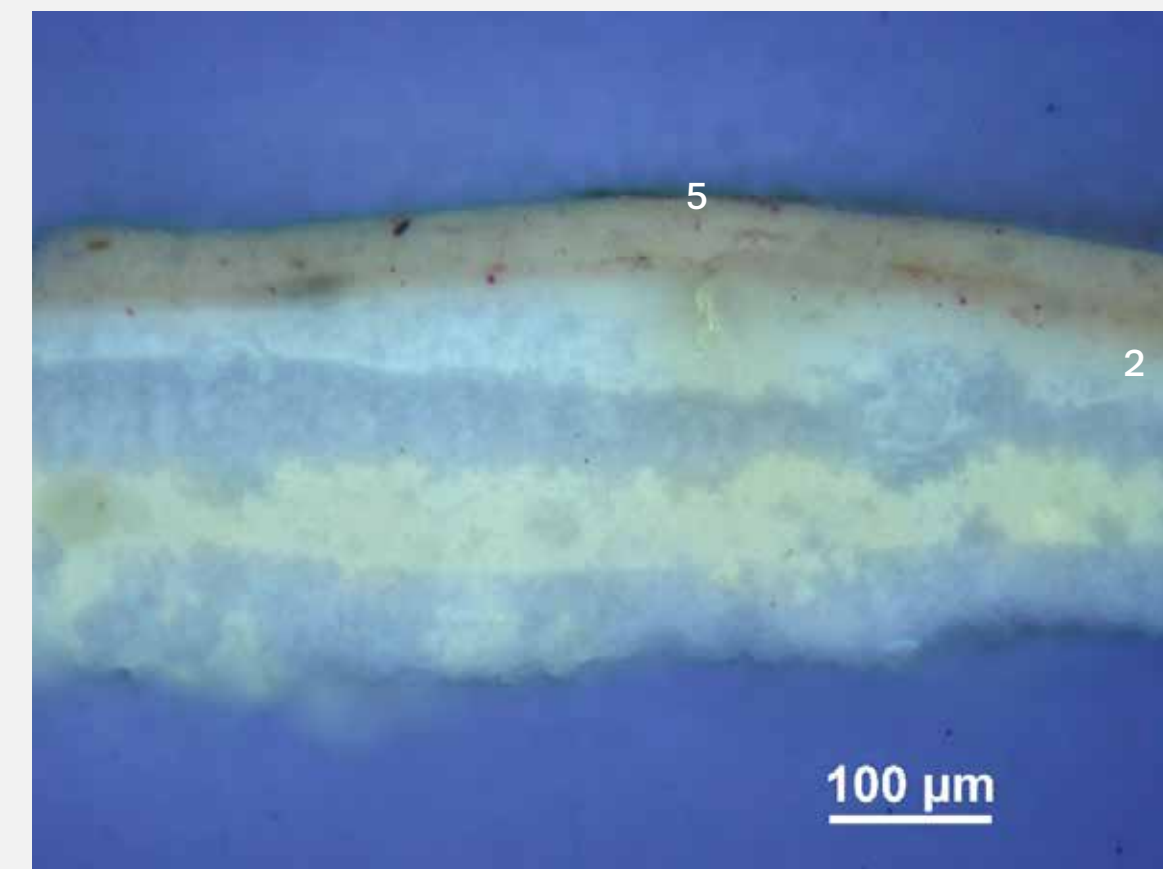
Na křídovém podkladu jsou naneseny dvě růžové vrstvy polychromie obsahující rumělku, olovnatou bělobu a křidu.

- 5 – retuš
- 4 – růžová – rumělka, olovnatá běloba, křída
- 3 – růžová – rumělka, olovnatá běloba, křída
- 2 – organická vrstva
- 1 – bílá – křída

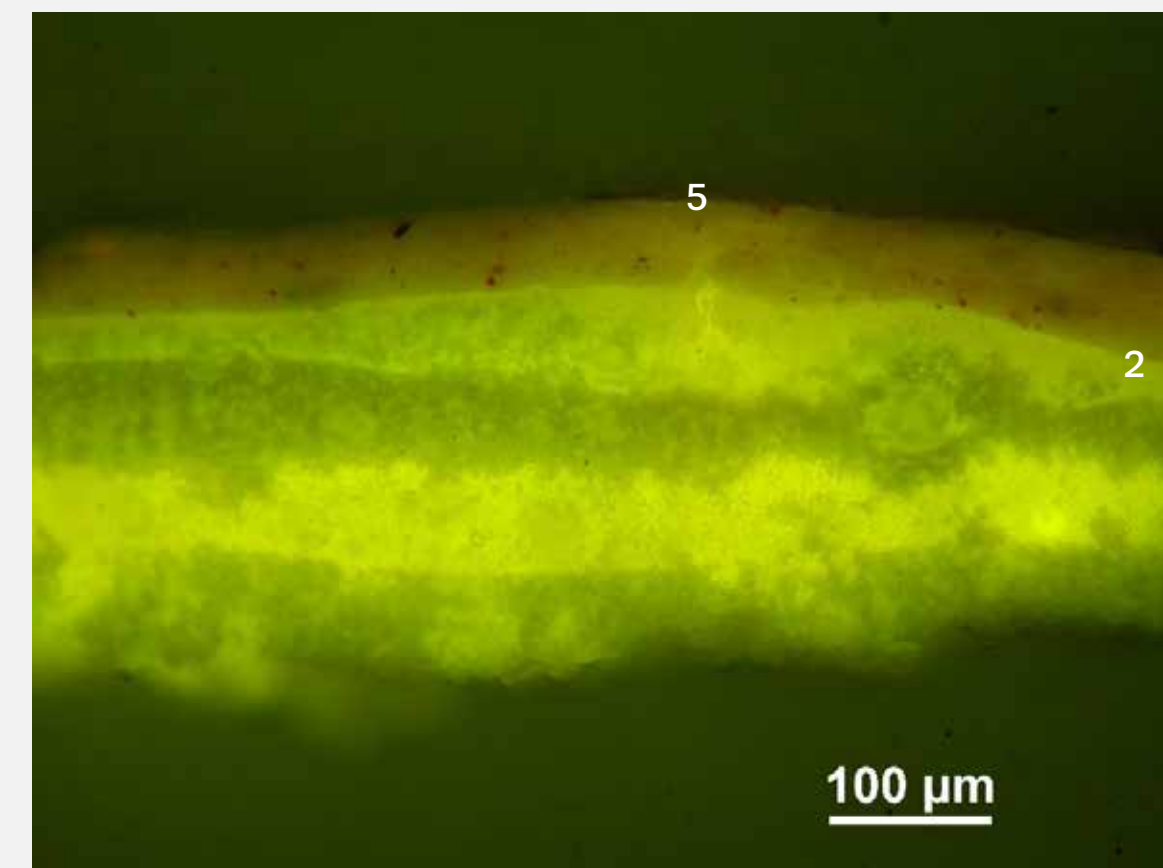
-4
-3
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-4
-3
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380 \text{ nm}$.

-4
-3
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490 \text{ nm}$.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

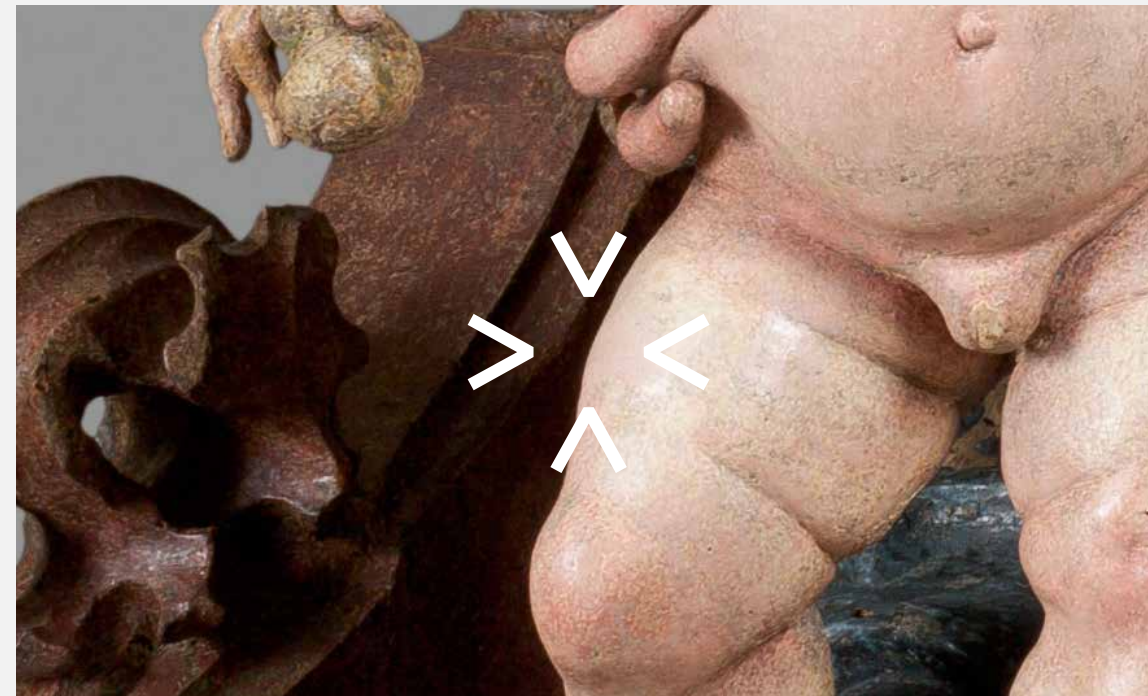

zpět

Polychromie

2

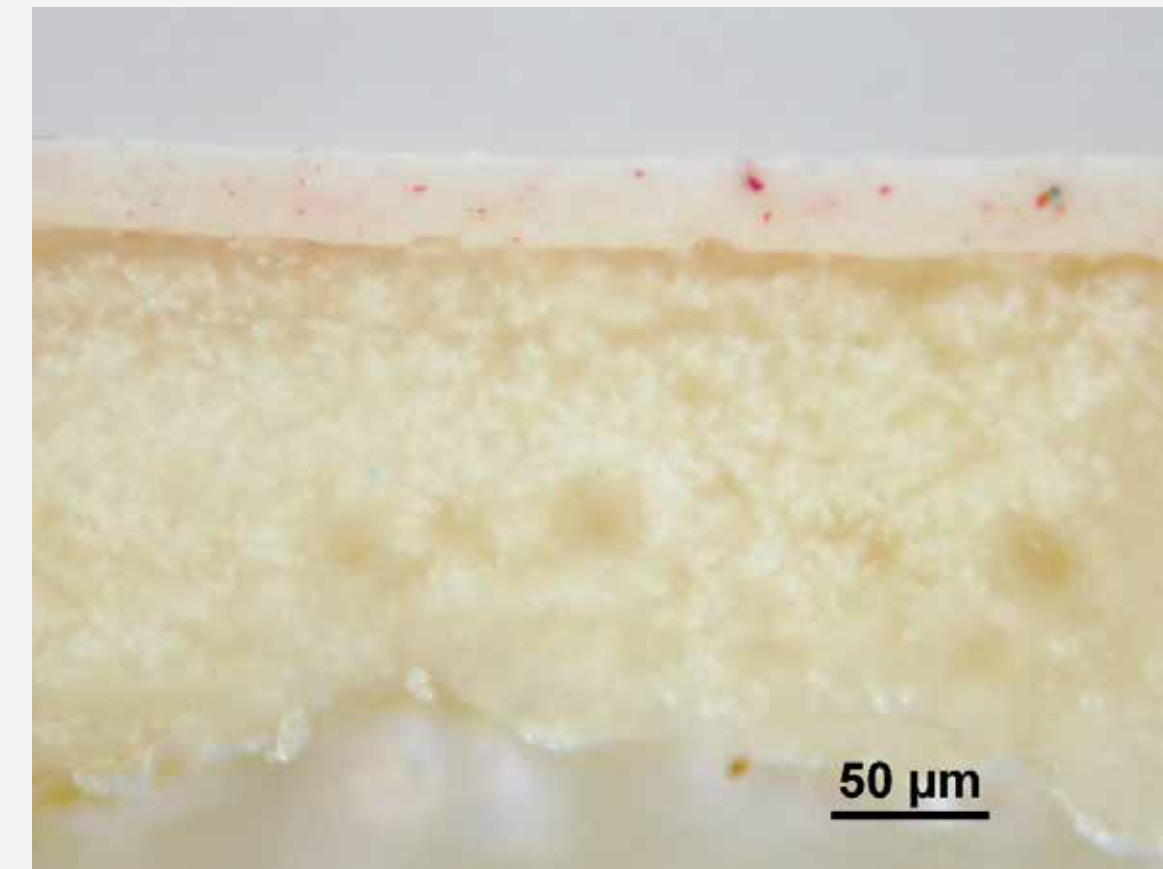
Inkarnát Ježíška

Detail místa průzkumu

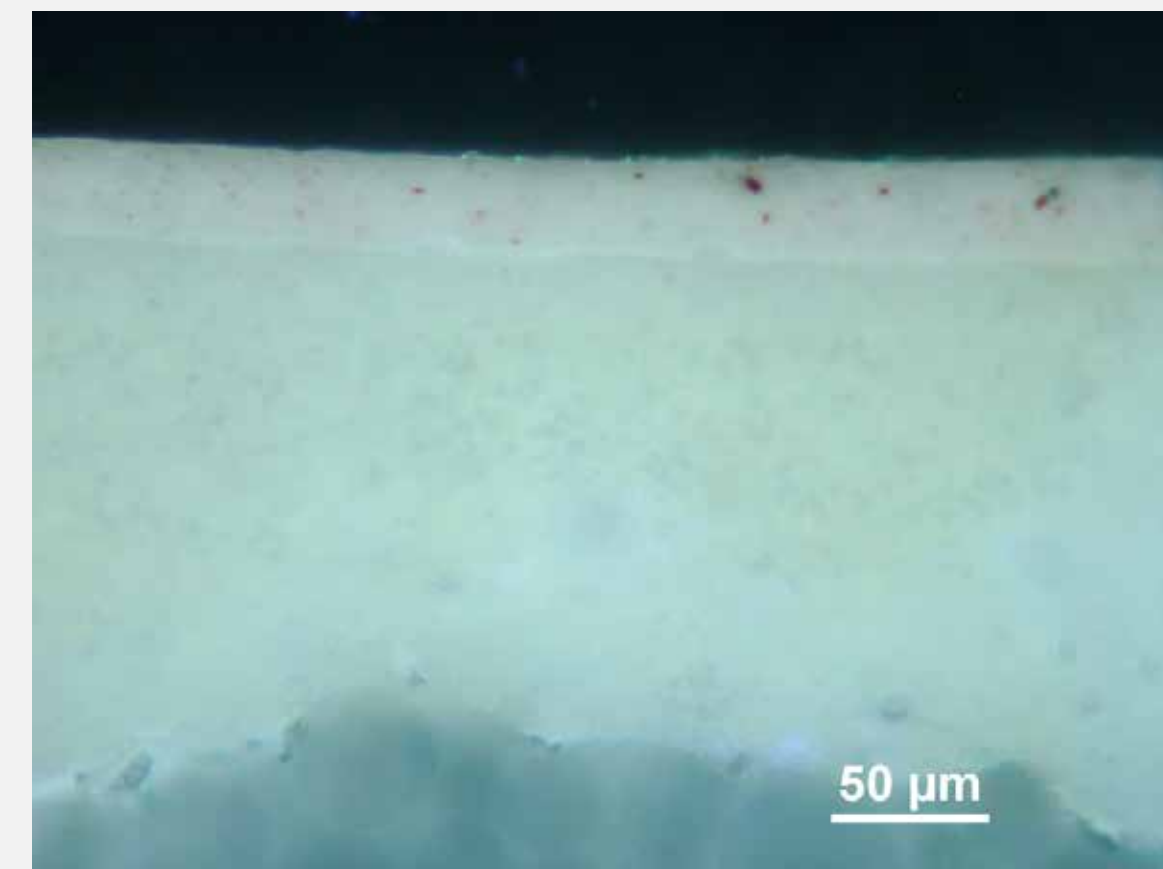
Na křídovém podkladu je nanesena růžová vrstva polychromie obsahující rumělku, červený lak, olovnatou bělobu a okry.

- 4 – retuš
- 3 – růžová – rumělka, červený lak, olovnatá běloba, okry
- 2 – organická vrstva
- 1 – bílá – křída

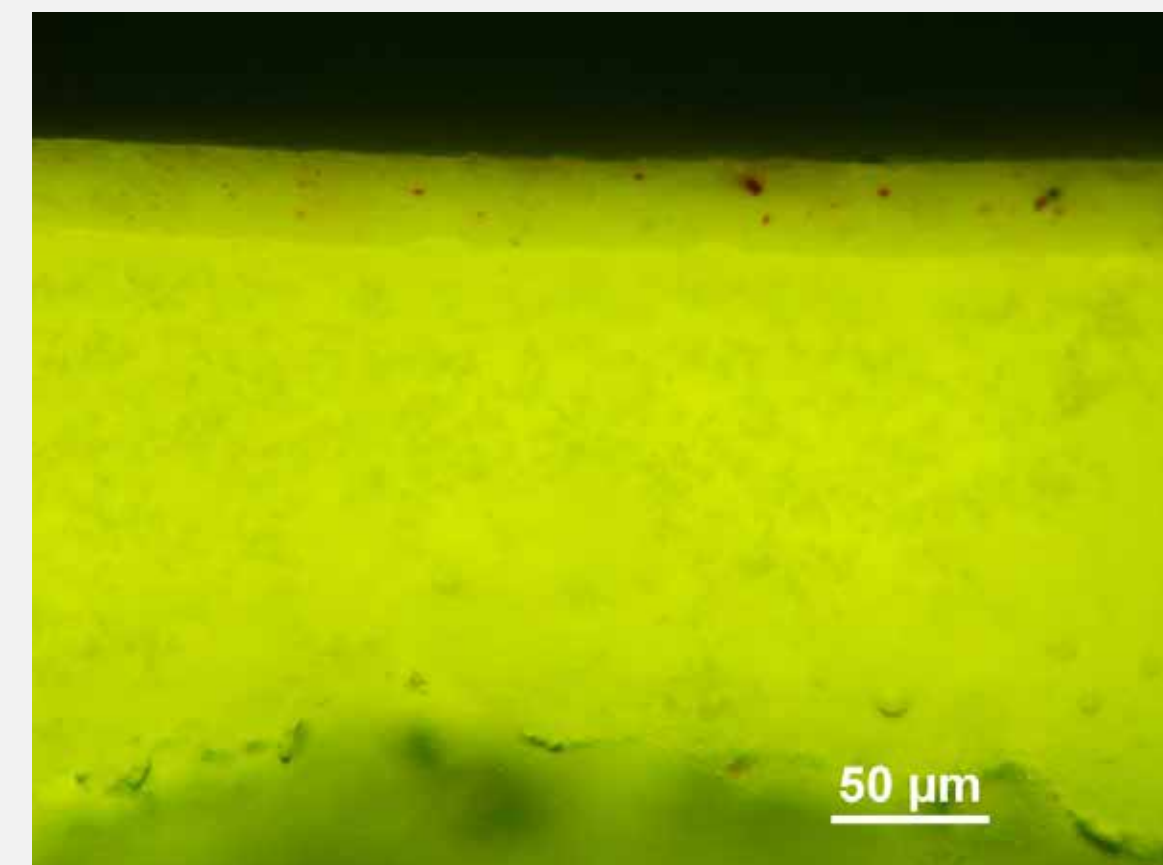
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380 \text{ nm}$.

-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490 \text{ nm}$.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

zpět

Polychromie

3

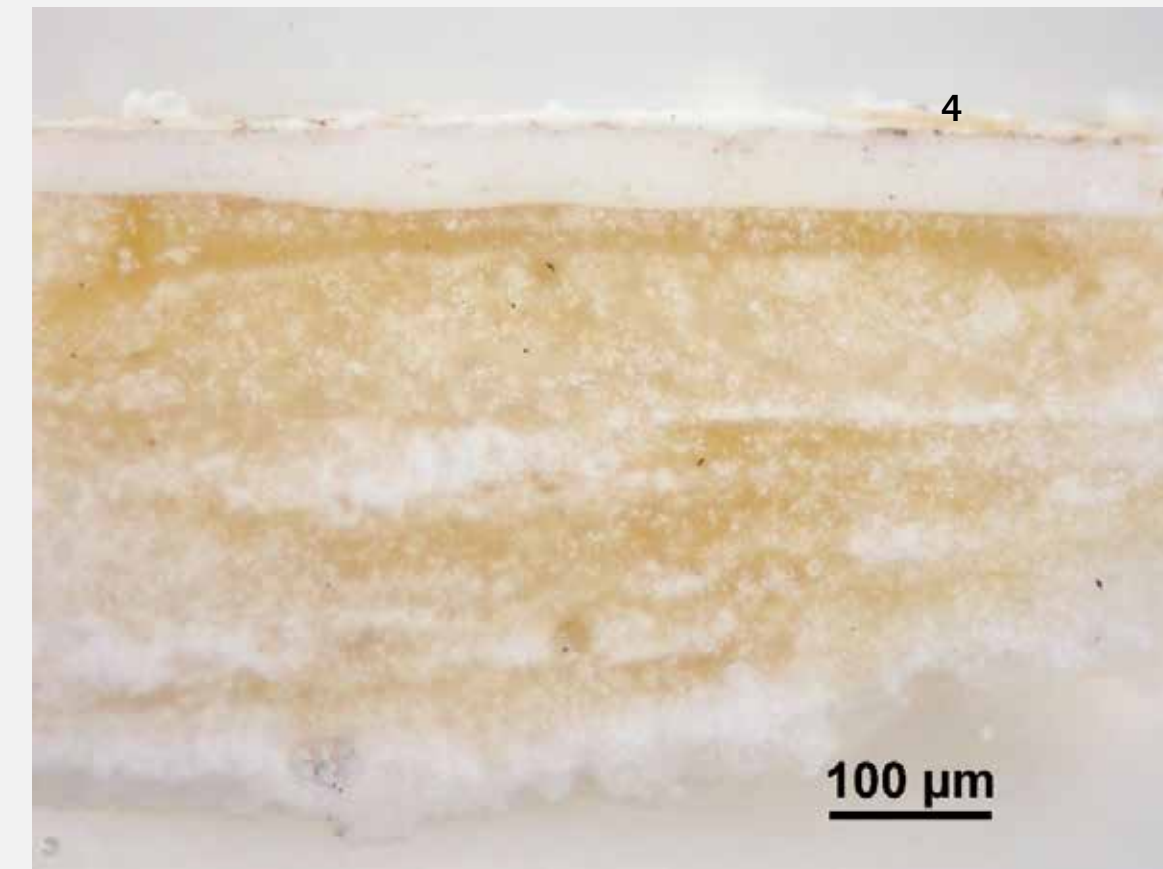
Rouška sv. Anny

Detail místa průzkumu

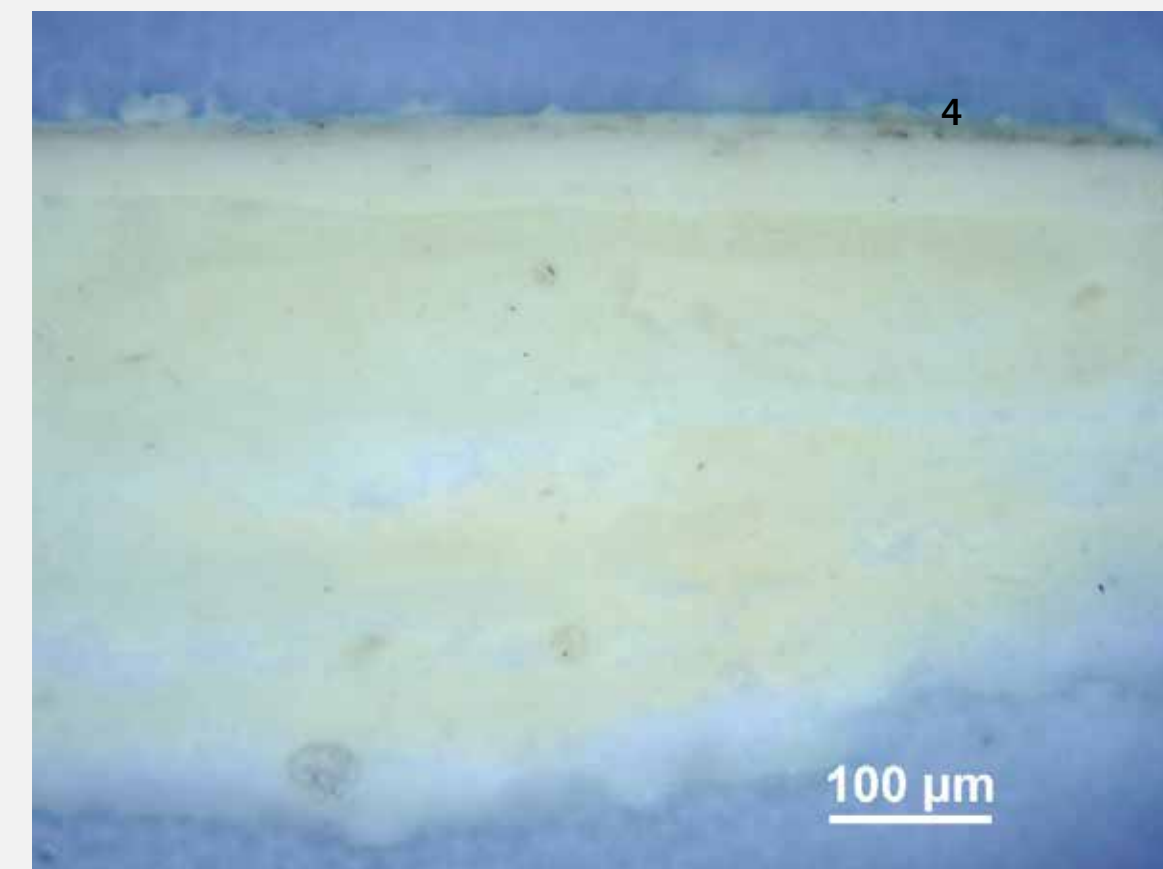
Na křídovém podkladu je nanesena bílá vrstva polychromie obsahující olovnatou bělobu s příměsí křída. Na této vrstvě leží tenká tmavá vrstva, v které je kostní čern, olovnatá běloba a okry. Na povrchu je fragment retuše.

- 4 – bělavá – zinková běloba, olovnatá běloba
- 3 – šedohnědá linka – kostní čern, olovnatá běloba, okry
- 2 – bílá – olovnatá běloba, křída
- 1 – bílá – křída

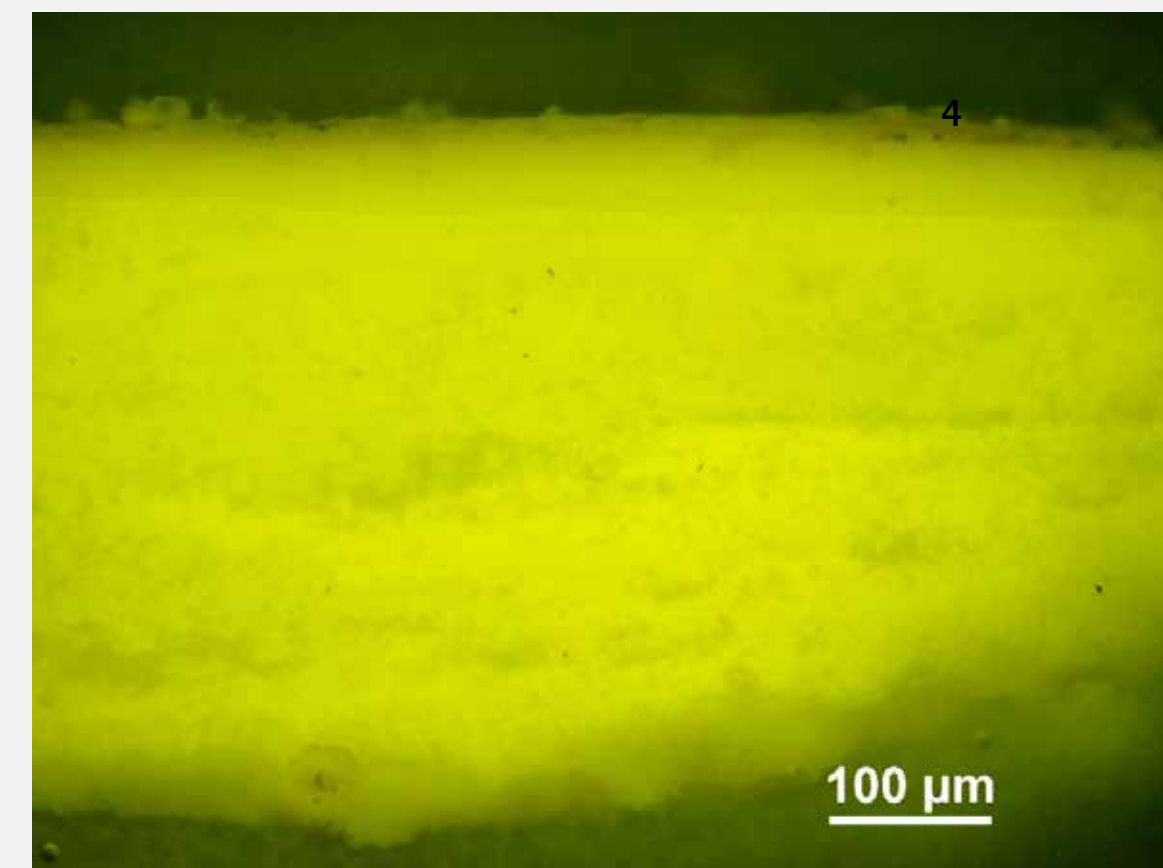
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380 \text{ nm}$.

-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490 \text{ nm}$.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

zpět

Polychromie

4

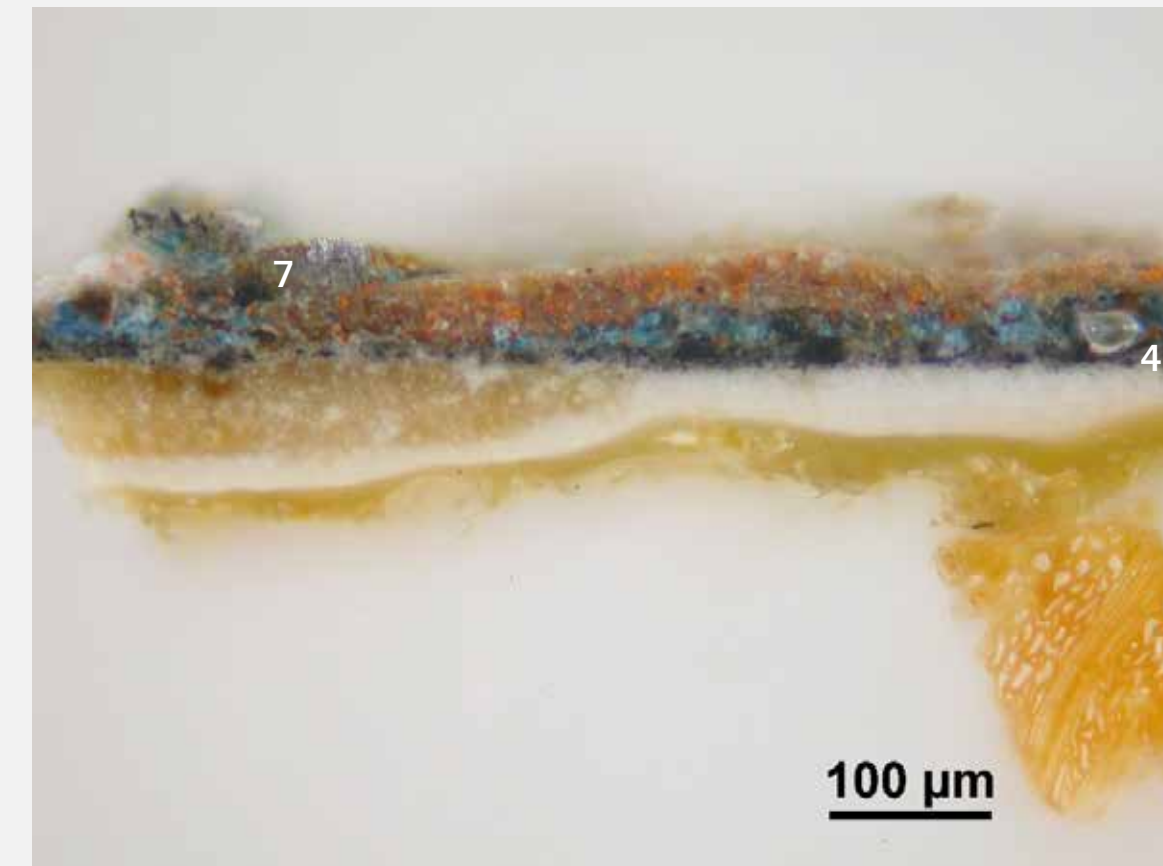
Brokátová výzdoba na šatě P. Marie

Detail místa průzkumu

Na křídovém podkladu jsou vrstvy polychromie modrého šatu. Na nich leží červená vrstva plniva brokátové apliky na bázi minia s fragmentem cínové fólie.

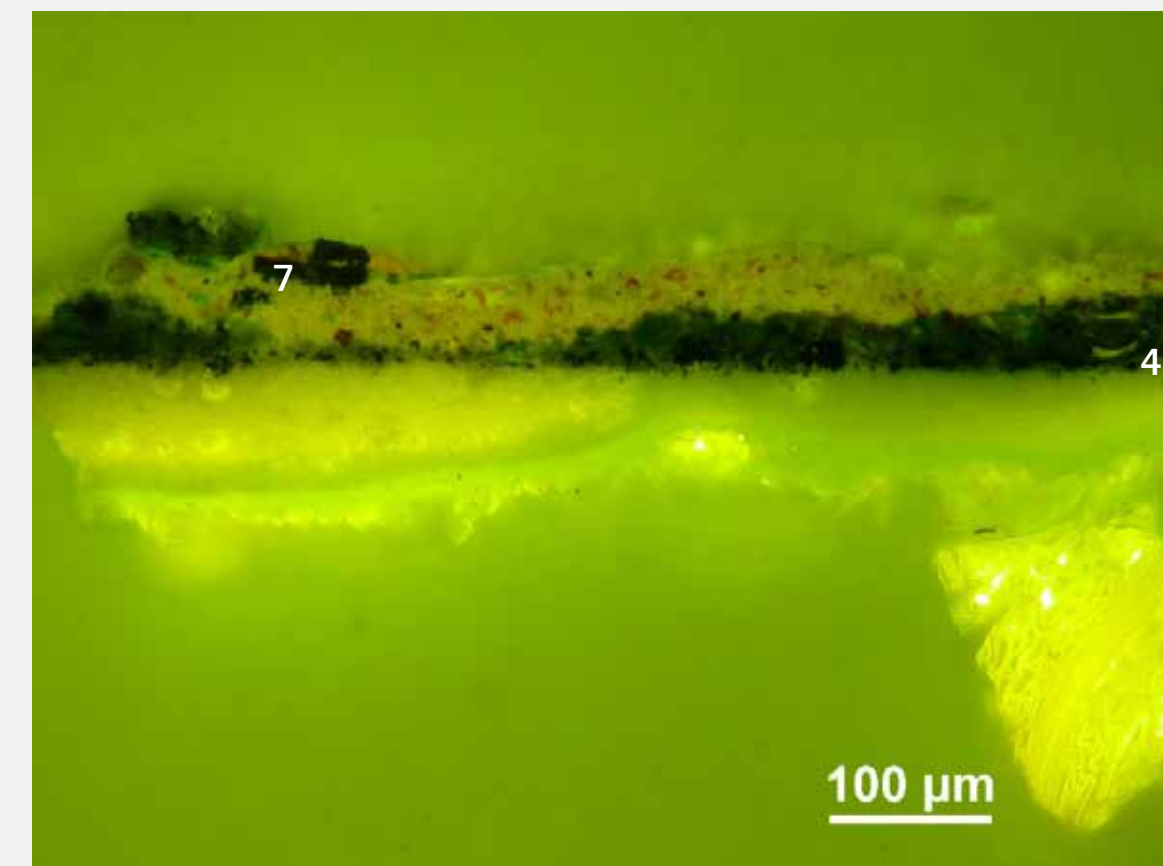
- 7 – cínová fólie
- 6 – červená – minium, okry
- 5 – modrá – azurit, okry, kostní čerň
- 4 – tmavá – kostní čerň, okry, azurit
- 3 – bílá – křída
- 2 – organická vrstva
- 1 – dřevo – lípa

-6
-5
-3
-2

-1

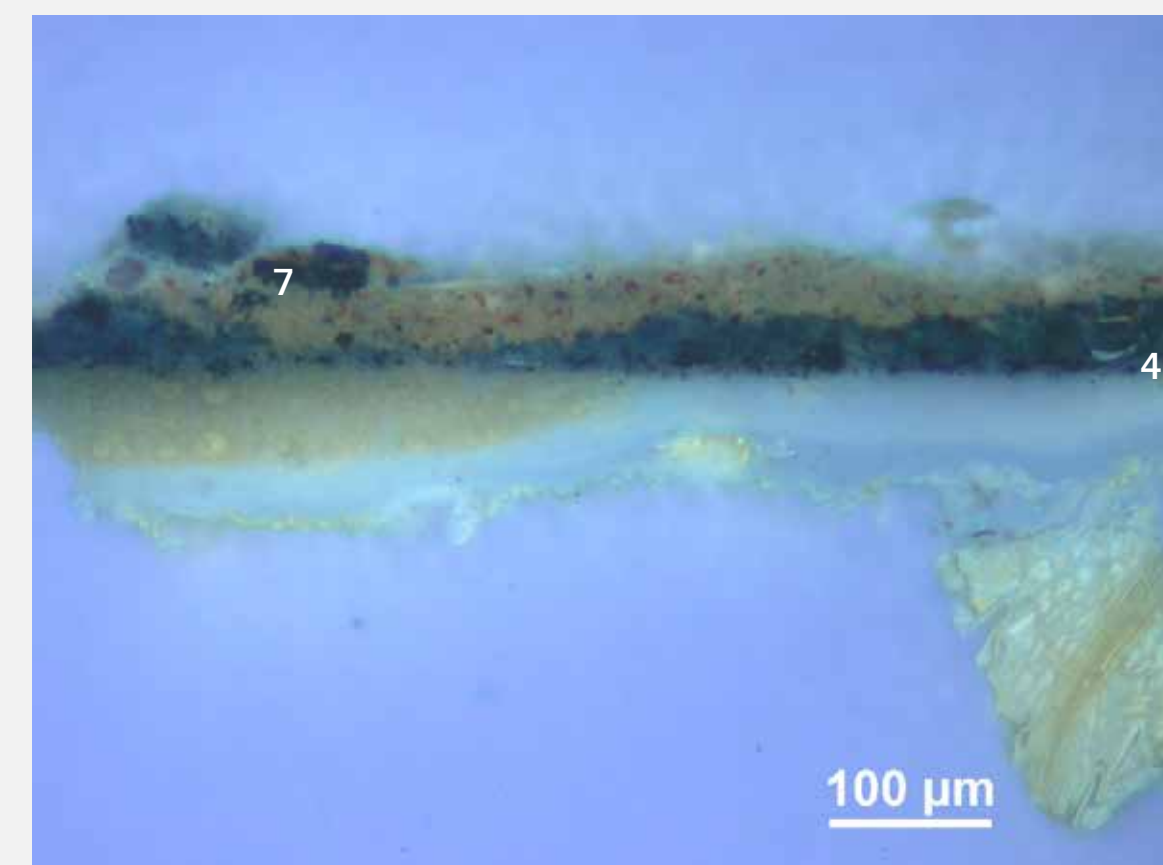
Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-6
-5
-3
-2

-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

-6
-5
-3
-2

-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

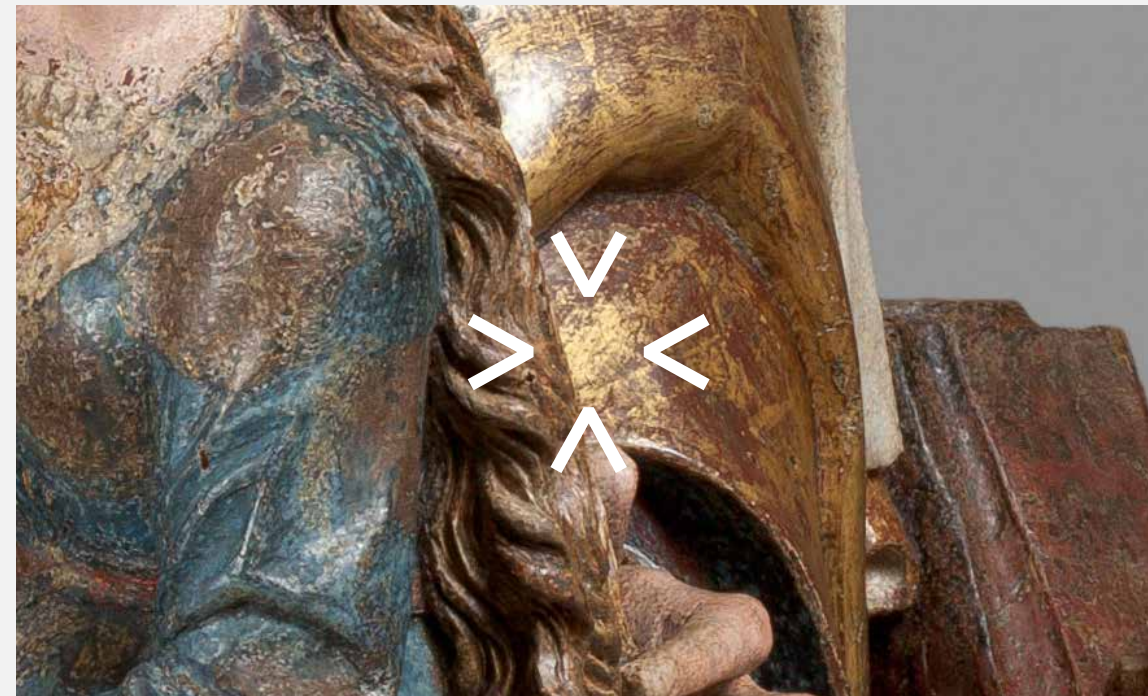

zpět

Polychromie

5

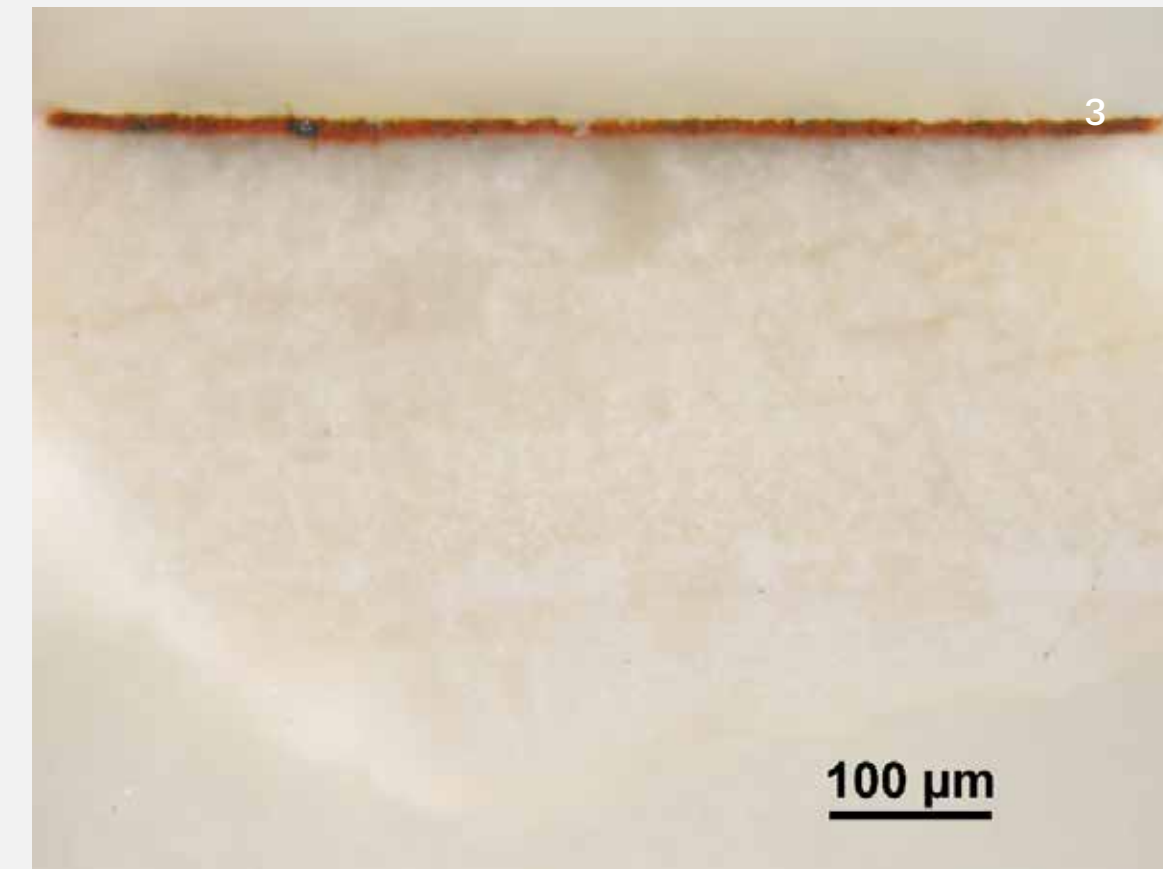
Zlacení na plášti sv. Anny

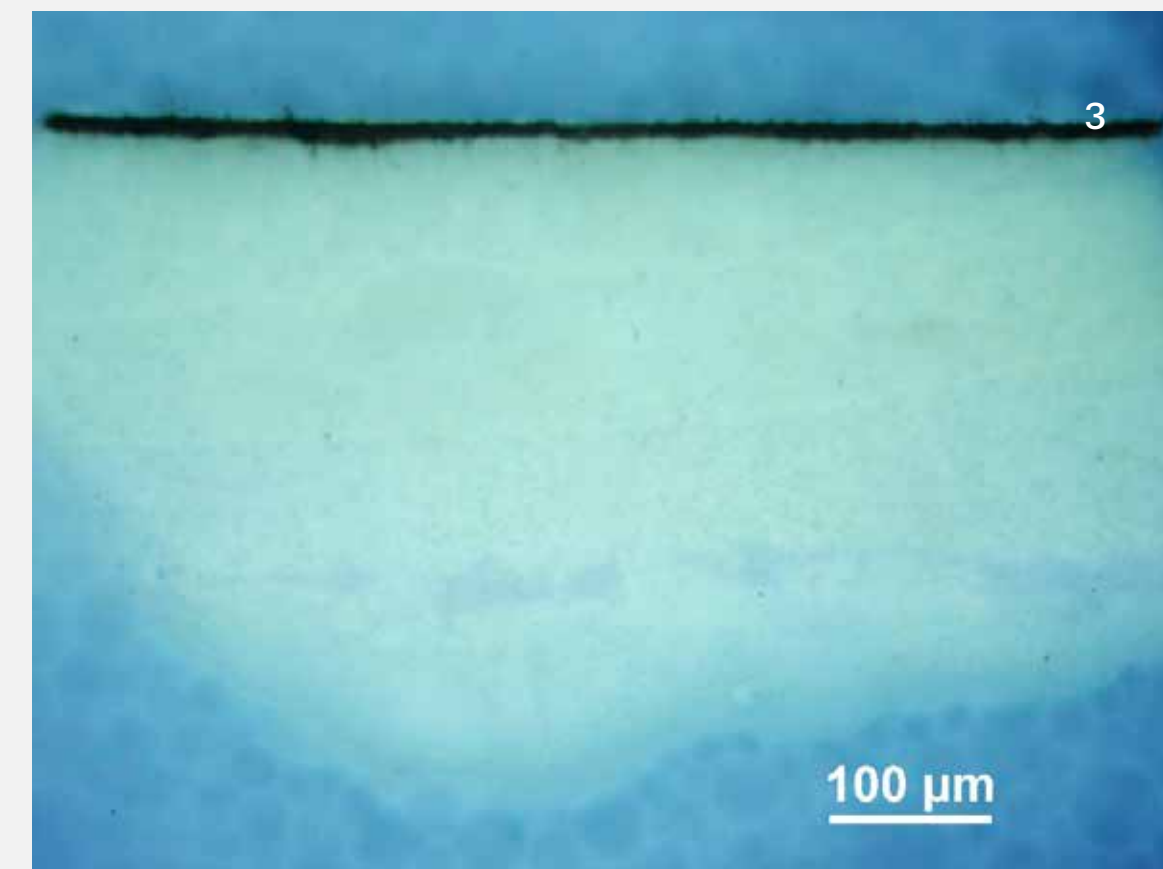
Detail místa průzkumu

Na křídovém podkladu je nanesen červený poliment, na kterém je provedeno pokovení plátkovým zlatem.

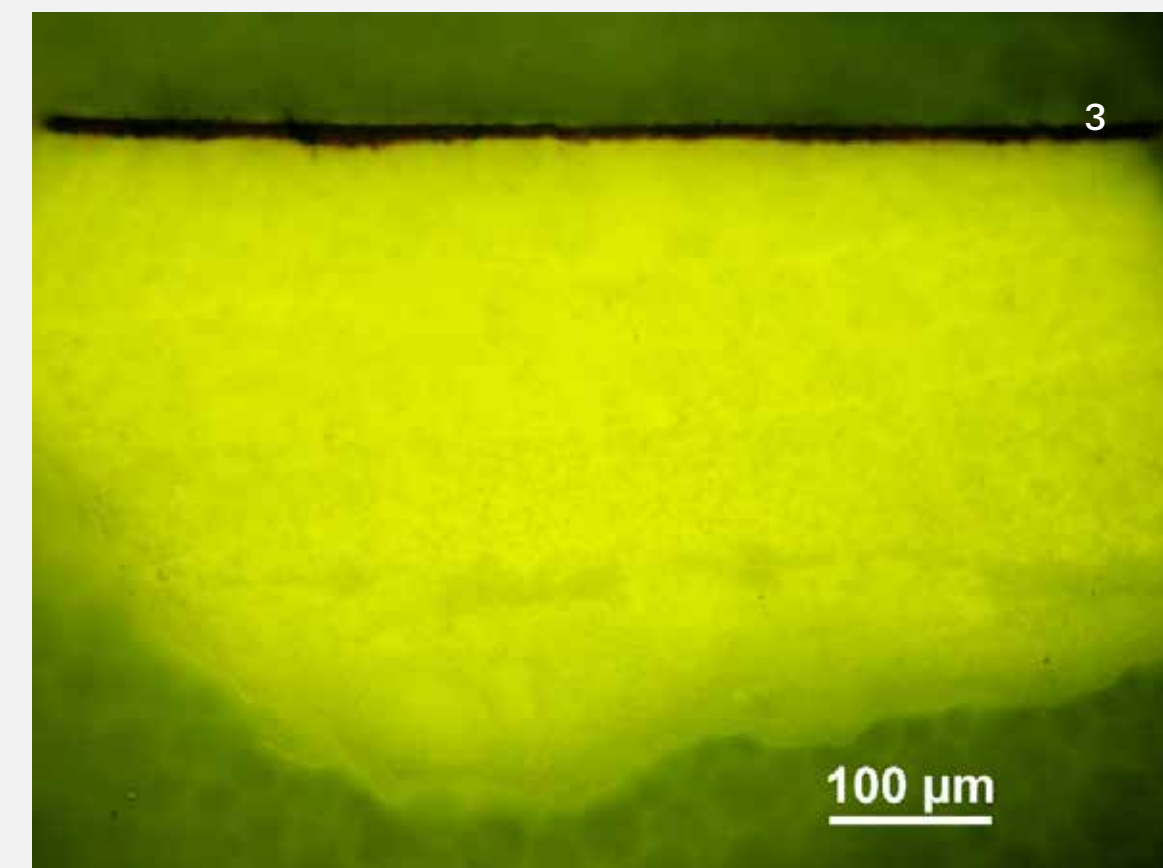
- 3 – zlato
- 2 – červený poliment
- 1 – bílá – křída

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

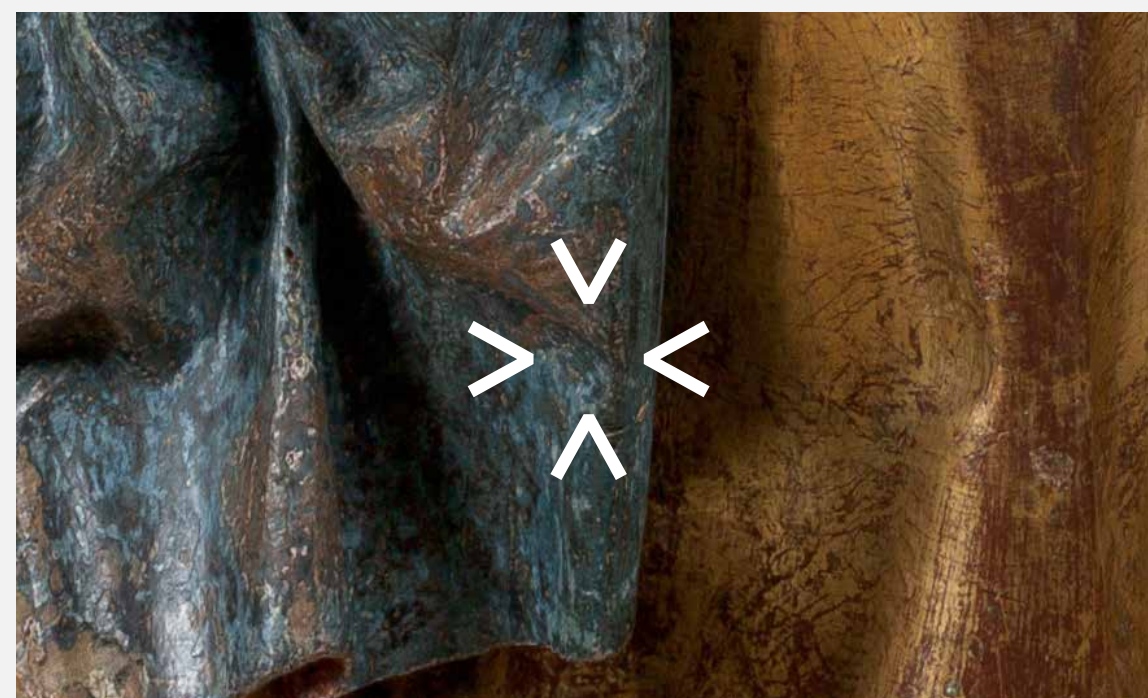

zpět

Polychromie

6

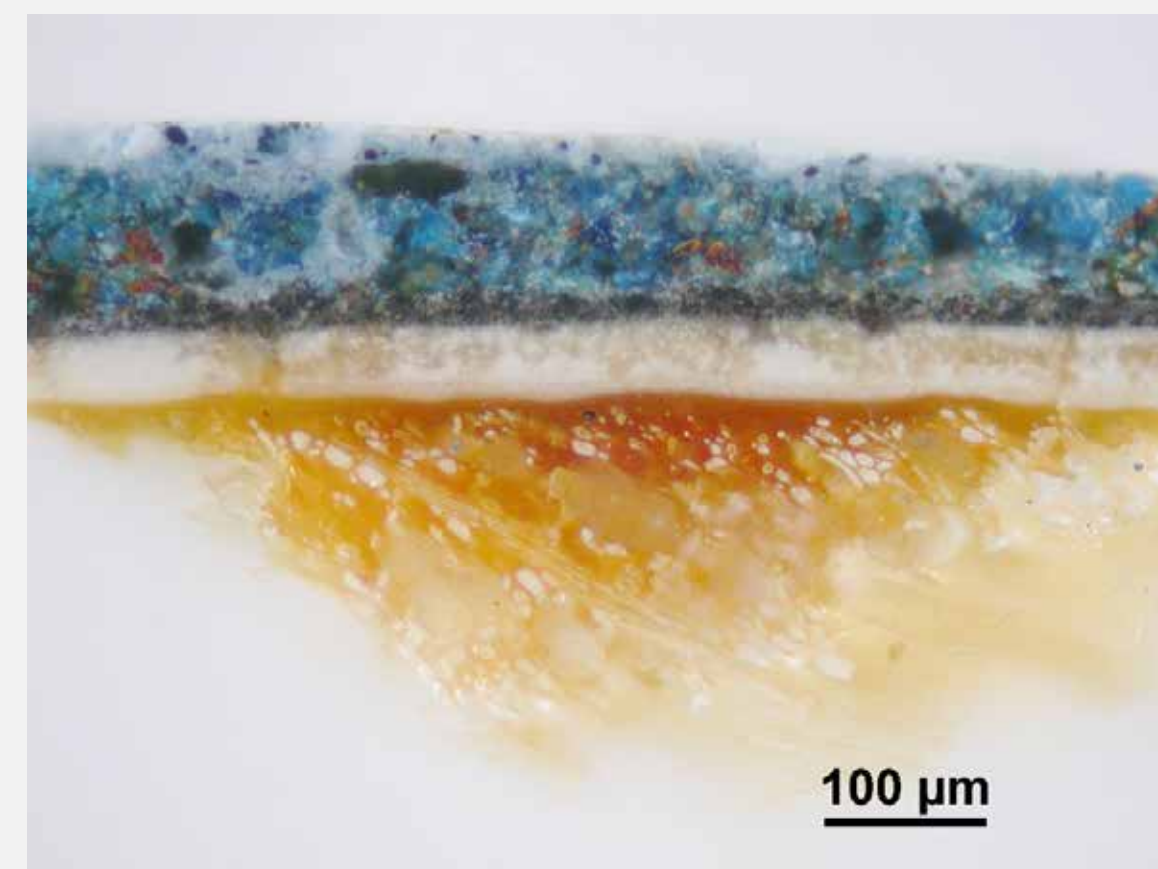
Modrý šat P. Marie

Detail místa průřezu

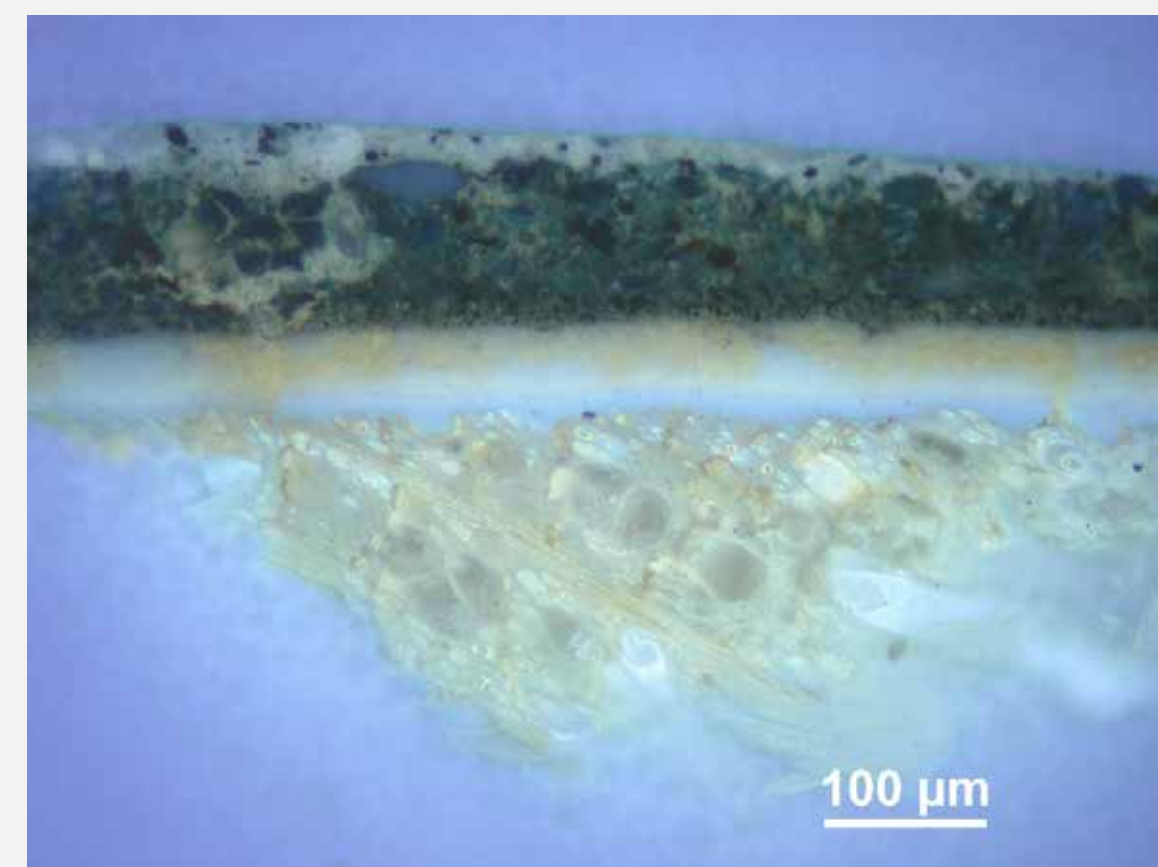
Na křídovém podkladu je tmavá vrstva obsahující kostní čern, okry, křídu a olovnatou bělobu. Následují dvě modré vrstvy polychromie na bázi azuritu.

- 6 – světle modrá – azurit, okry, olovnatá běloba
- 5 – modrá – azurit, okry, kostní čern, olovnatá běloba
- 4 – tmavá – kostní čern, okry, křída, olovnatá běloba
- 3 – bílá – křída
- 2 – izolační vrstva
- 1 – fragment dřeva

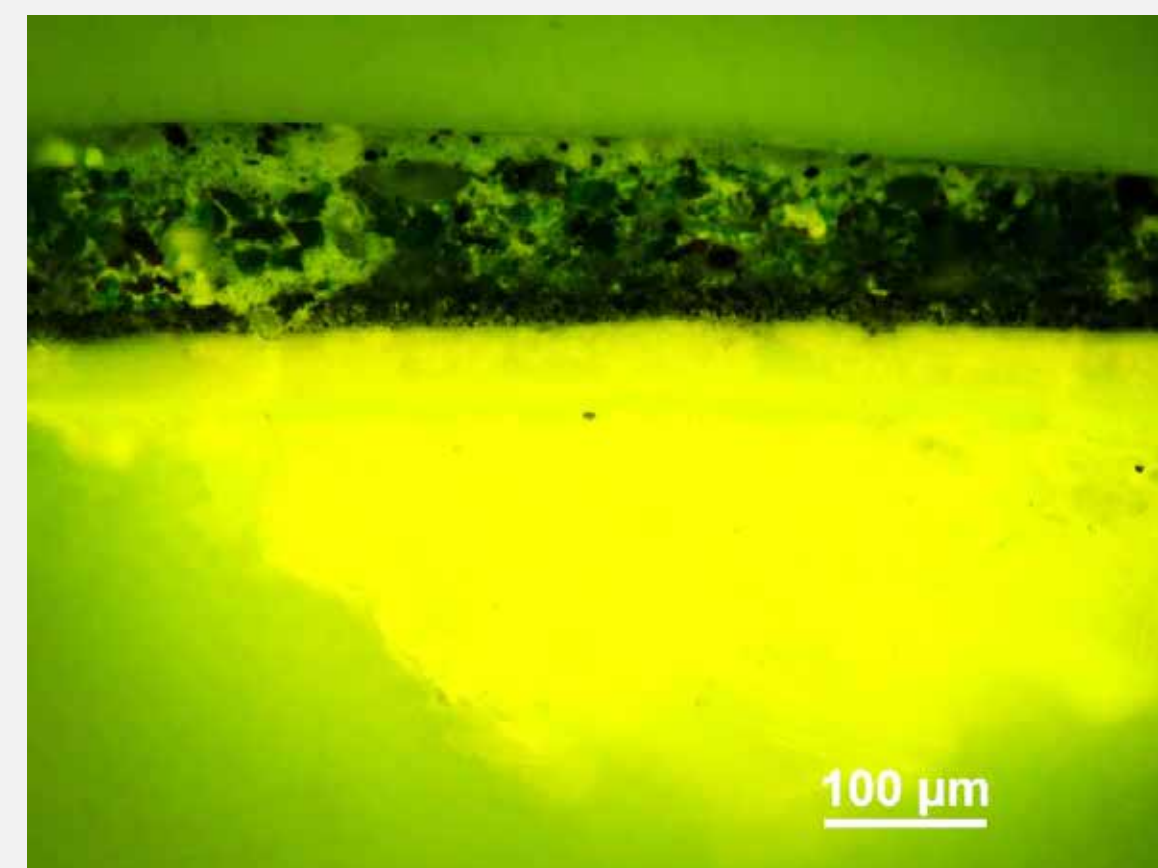
-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

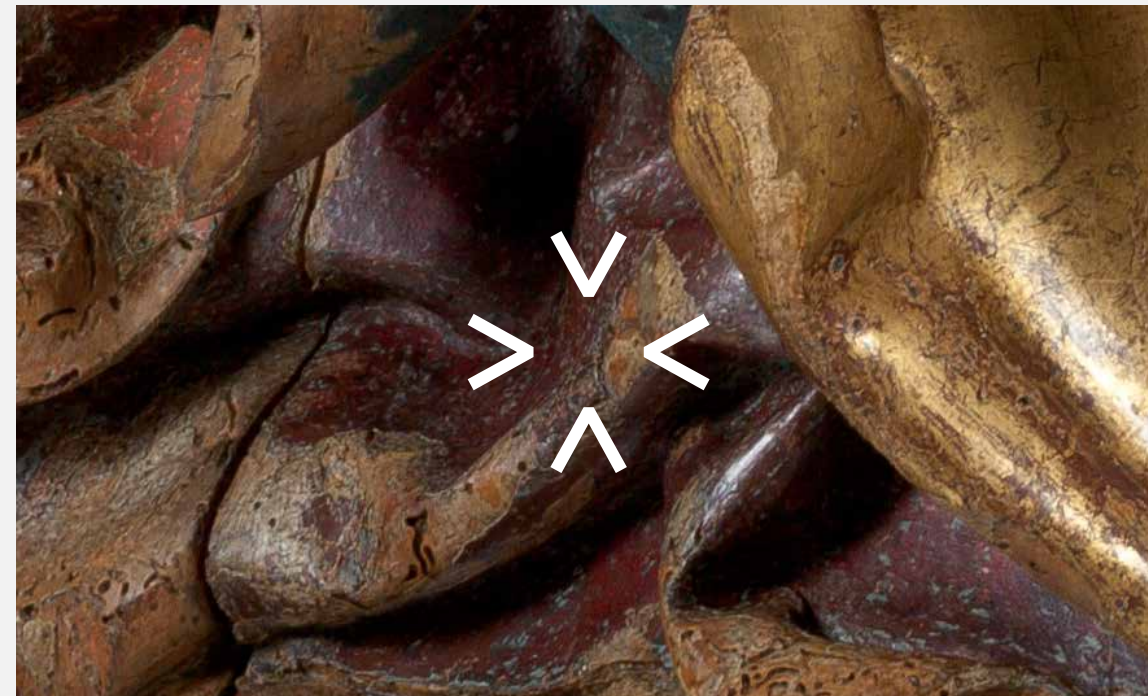
Polychromie

7

Červený šat sv. Anny

zpět

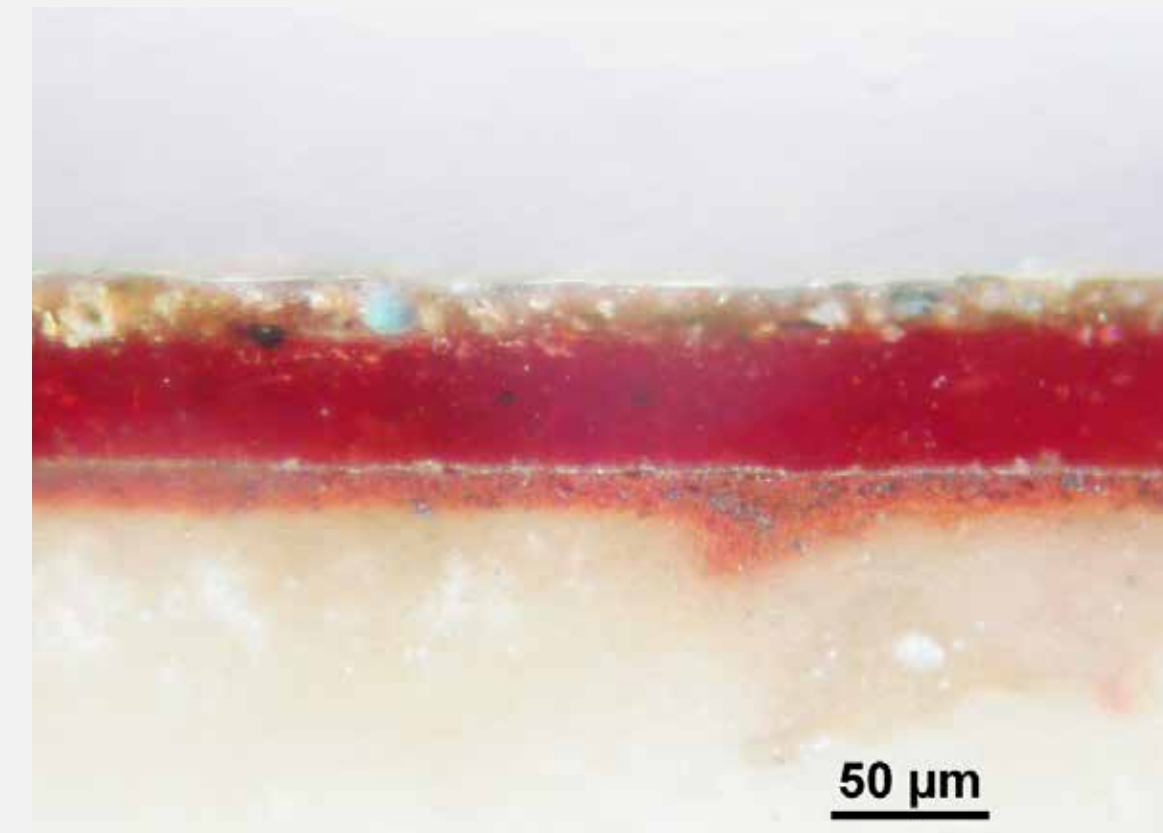
Detail místa průřezu

Na křídovém podkladu je nanesen červený poliment, na kterém je provedeno pokovení plátkovým stříbrem. Na stříbře leží dvě červené vrstvy, v kterých byl identifikován červený lak, okry, čern a křída. Na povrchu je modrošedá lazura.

- 6 – modrošedá – azurit, okry, kostní čern, křída, olovnatá běloba
- 5 – červená – červený lak, okry, kostní čern, křída
- 4 – červená – červený lak, okry, kostní čern, křída
- 3 – stříbro
- 2 – červený poliment
- 1 – bílá – křída

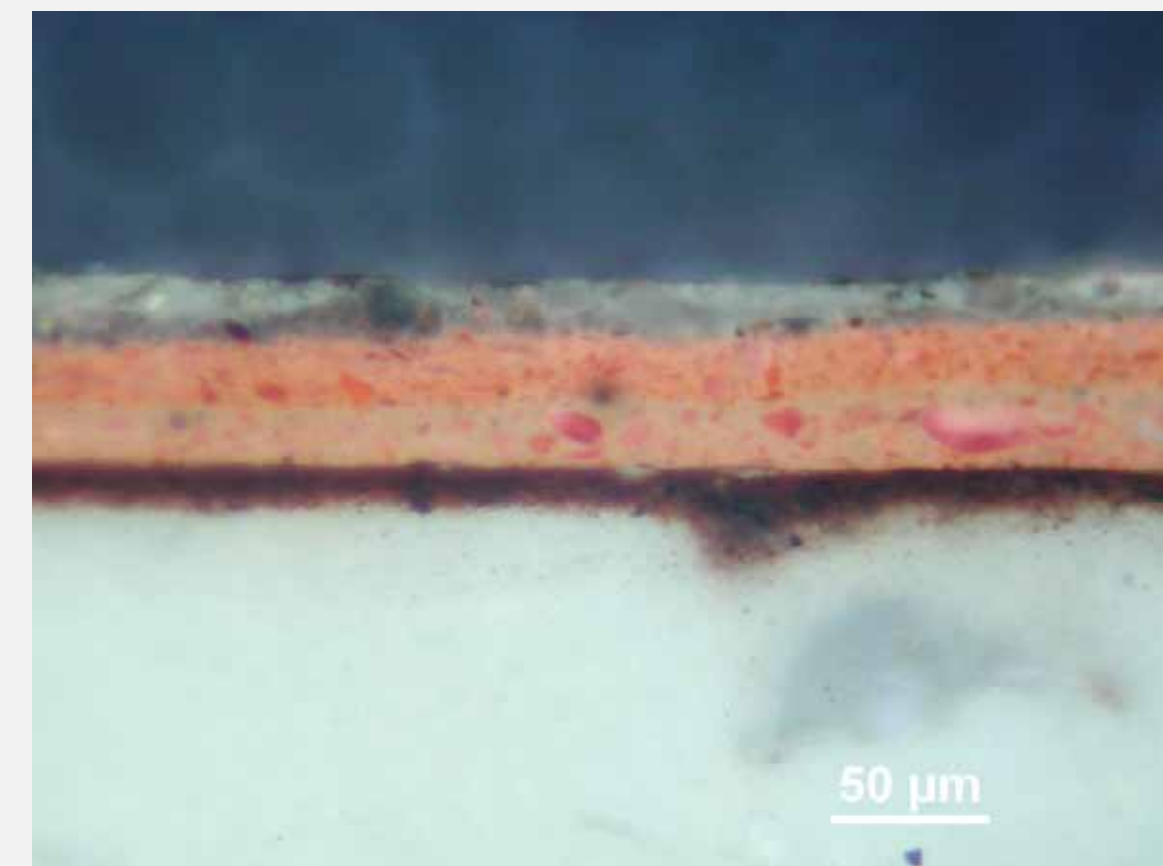

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

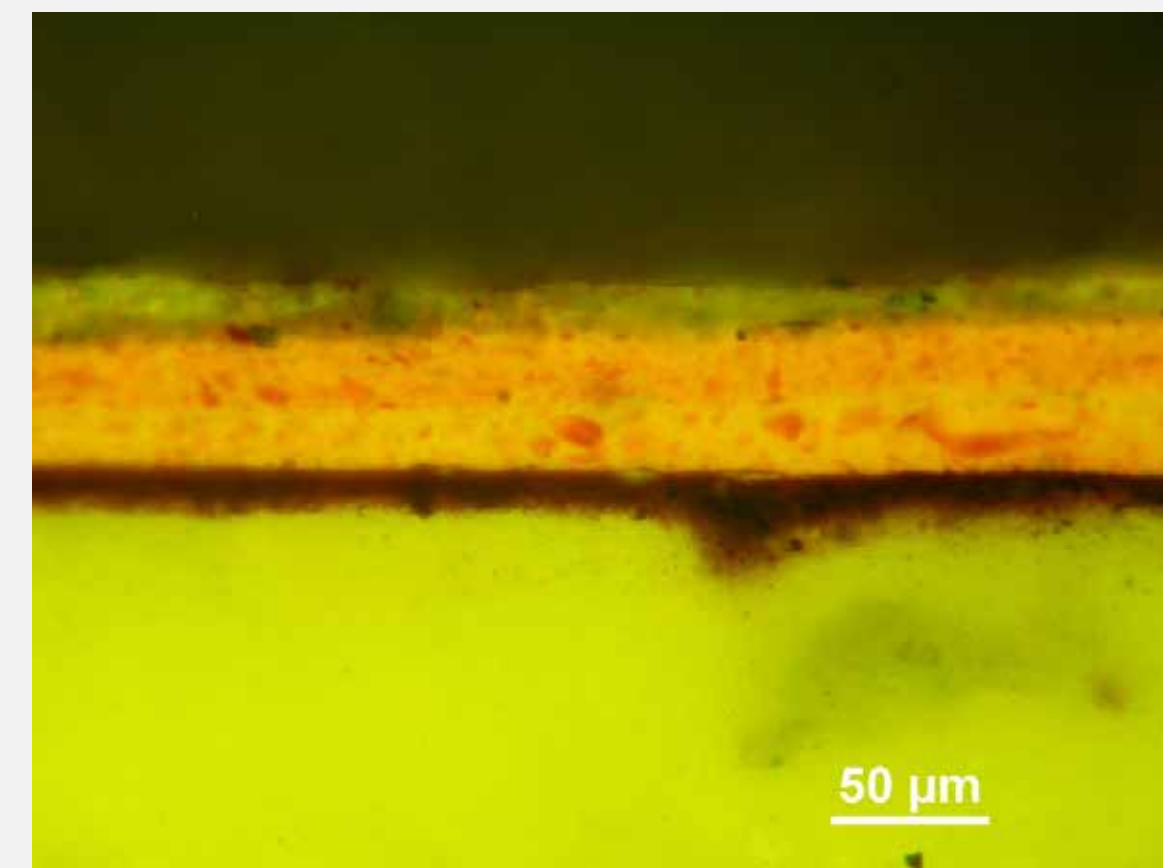
-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v odraženém viditelném světle.

-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 330-380$ nm.

-6
-5
-4
-3
-2
-1

Mikrosnímek vzorku polychromie v ultrafialovém světle s filtrem $\lambda = 450-490$ nm.

Výzdobné techniky

1

Cínovaný reliéf (presbrokát), šat P. Marie

Na šatu P. Marie se dochovaly zbytky dekoru provedeného technikou cínovaného reliéfu. Jednotlivé reliéfní apliky jsou značně poškozené a výzdobné schéma není čitelné. Na makrosnímčích jsou dobře patrné jednotlivé vrypy i stopy po pokovení.

Šat Panny Marie, cínovaný reliéf

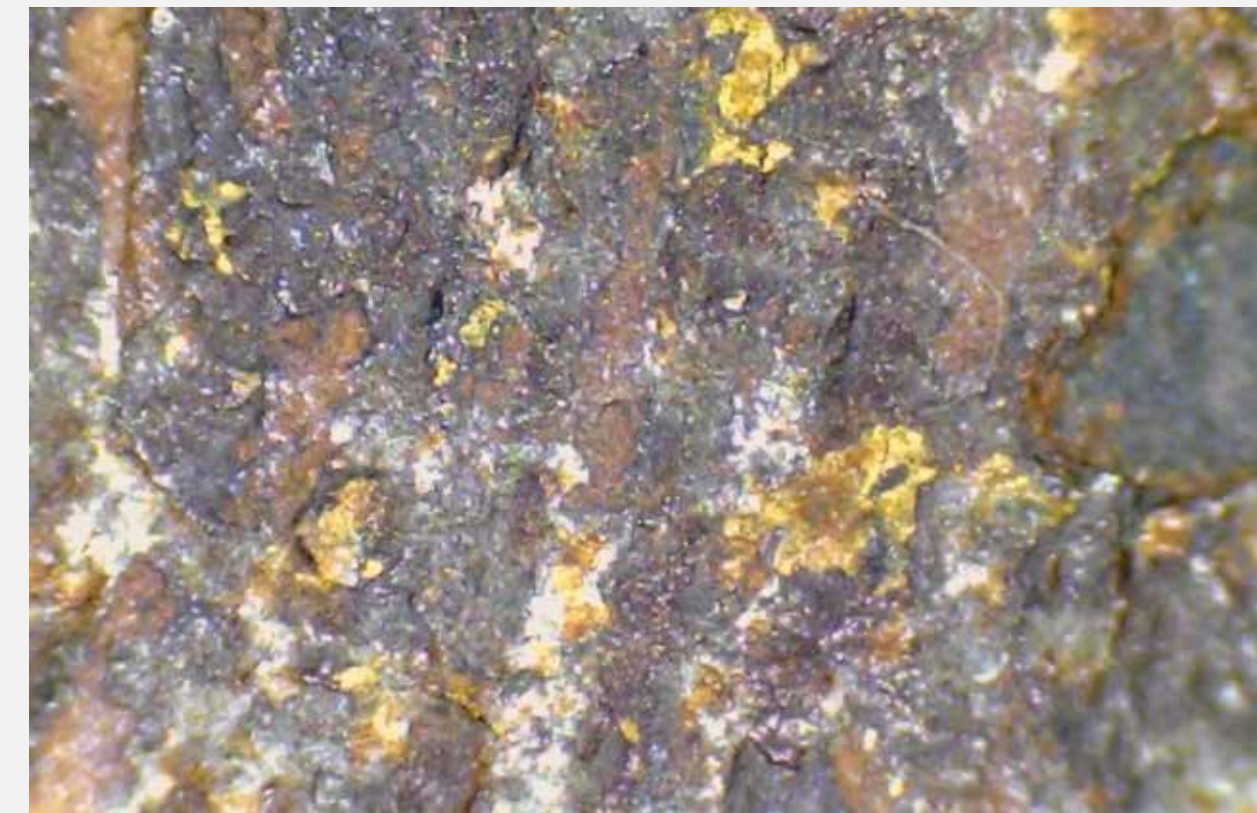
Detail cínovaného reliéfu (draperie na rameni)

Detail cínovaného reliéfu (draperie na koleni)

Sv. Anna Samotřetí
z Ústí nad Labem

Makrosnímek cínovaného
reliéfu se stopami pokovení
a vrypy

UV luminiscence

1

Celek a vybrané detaily řezby

Rozsah poškození a novodobých zásahů je velmi dobře patrný na snímcích v UV (viz např. hrud' sv. Anny, tváře Ježíška). Snímky byly pořízeny před započítím restaurování v roce 2013 a následně v roce 2017.

Sv. Anna Samotřetí
z Ústí nad Labem

UV snímek před započítím restaurování v roce 2013

Detaily, stav v roce 2013

UV snímek po restaurování, stav v roce 2017

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

1

Bílá, rouška

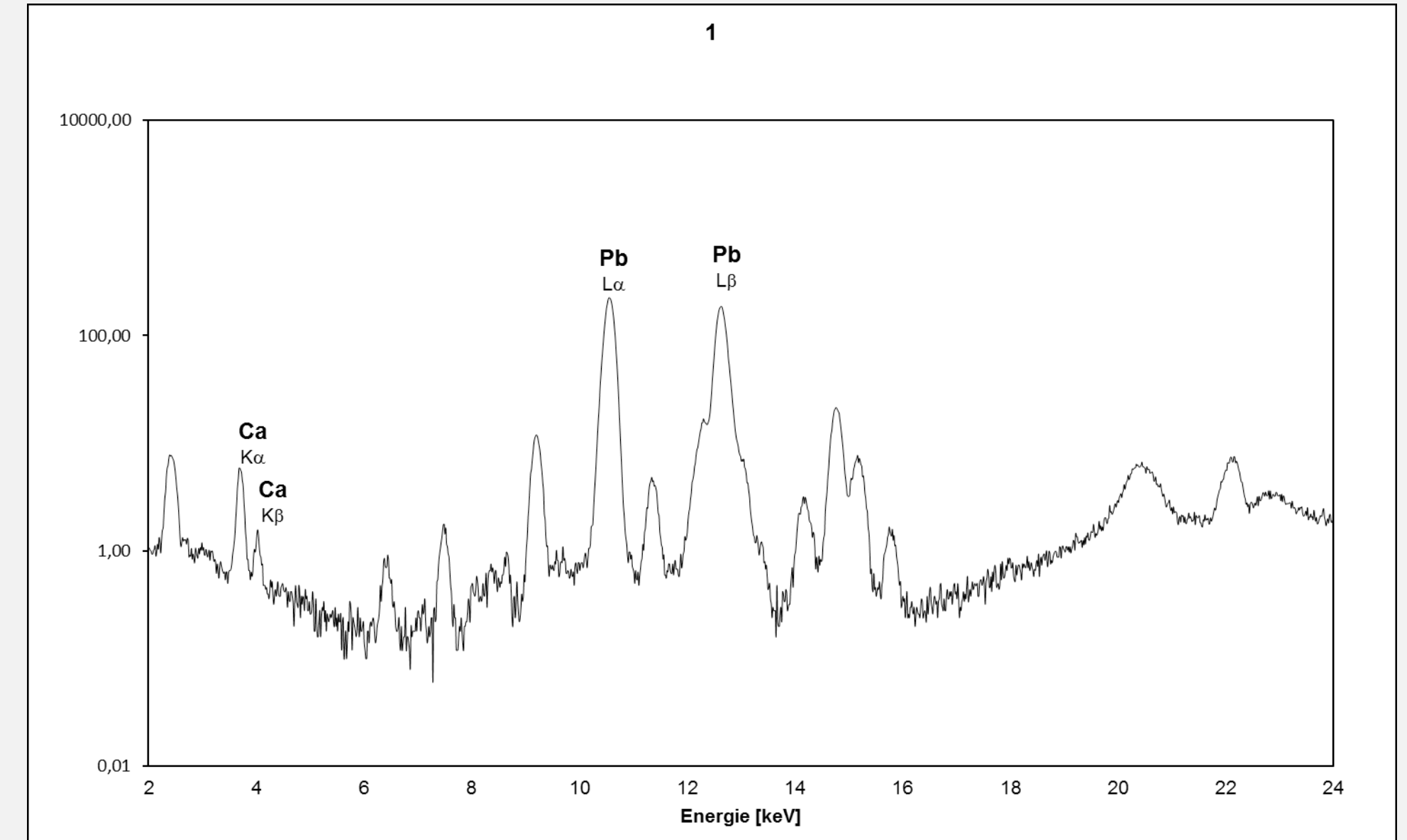

Detail místa průzkumu

V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

Pb – olovnatá běloba / $2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$ /
Ca – křída (CaCO_3)

Spektrum v bodě 1 s identifikovanými prvky.

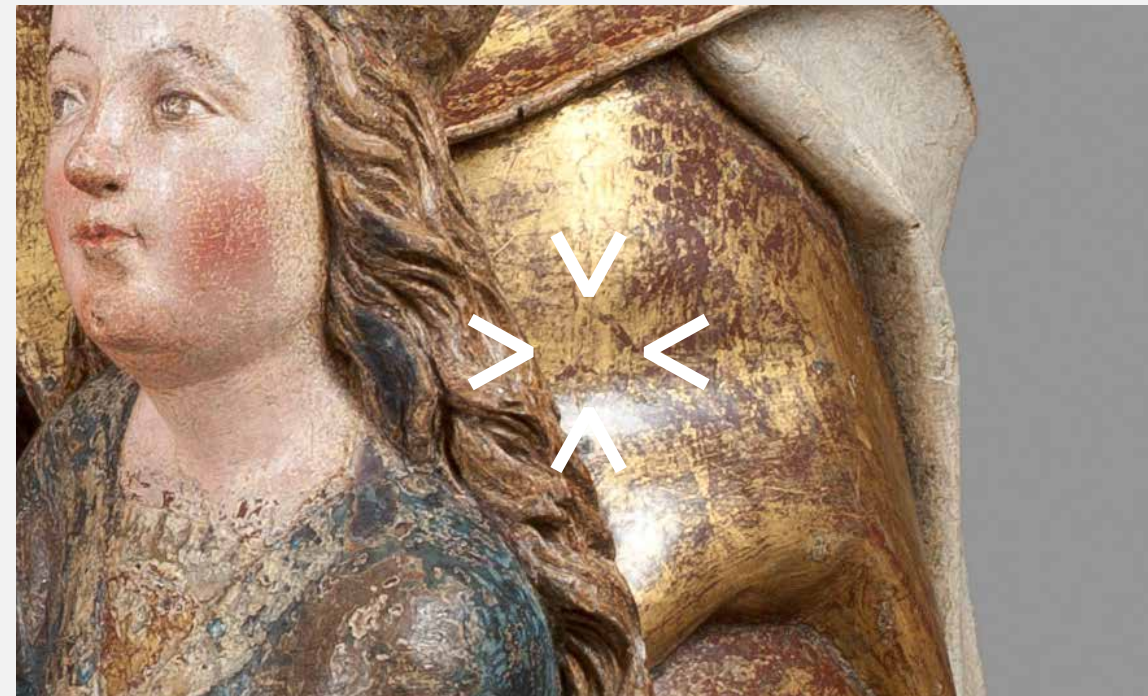

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

2

Zlacený plášť

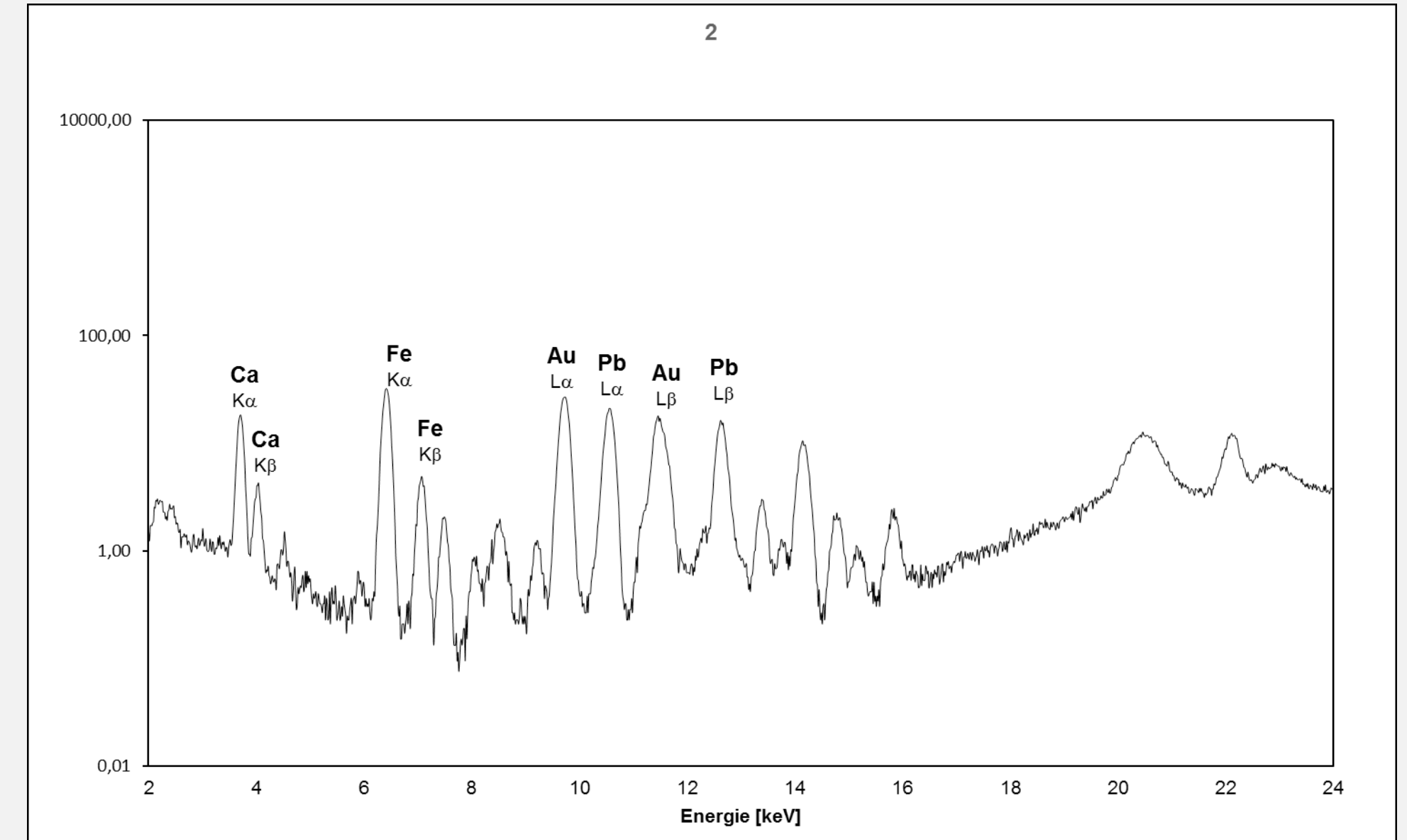

Detail místa průzkumu

V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Au – zlato
- Fe – červený okr (Fe_2O_3) z polimentu
- Ca – křída (CaCO_3)
- Pb – olovnatá běloba ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$)

Spektrum v bodě 2 s identifikovanými prvky.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

3

Inkarnát P. Marie

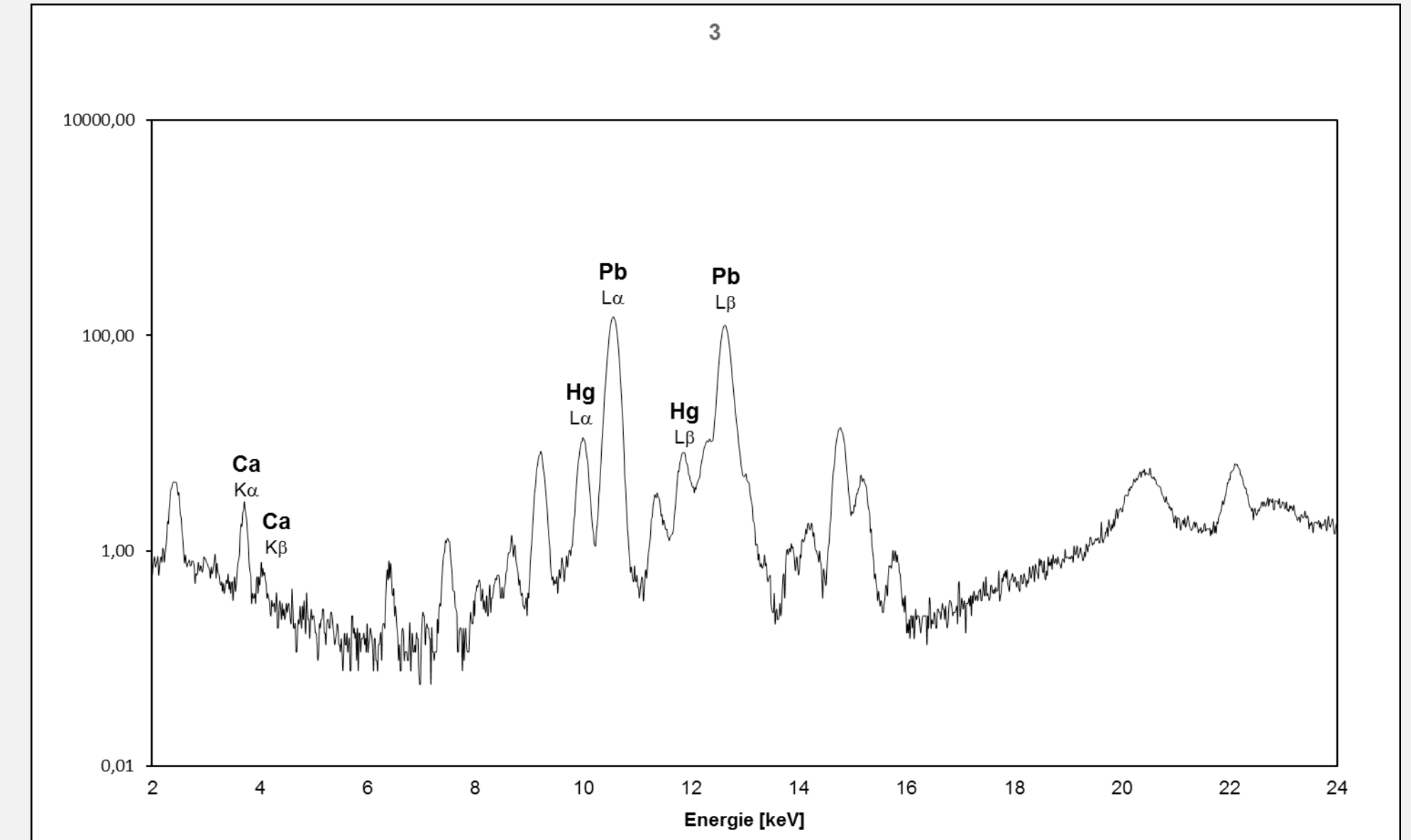

Detail místa průzkumu

V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Pb – olovnatá běloba / $2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$ /
- Hg – rumělka (HgS)
- Ca – křída (CaCO_3)

Spektrum v bodě 3 s identifikovanými prvky.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

4

Modrý šat P. Marie

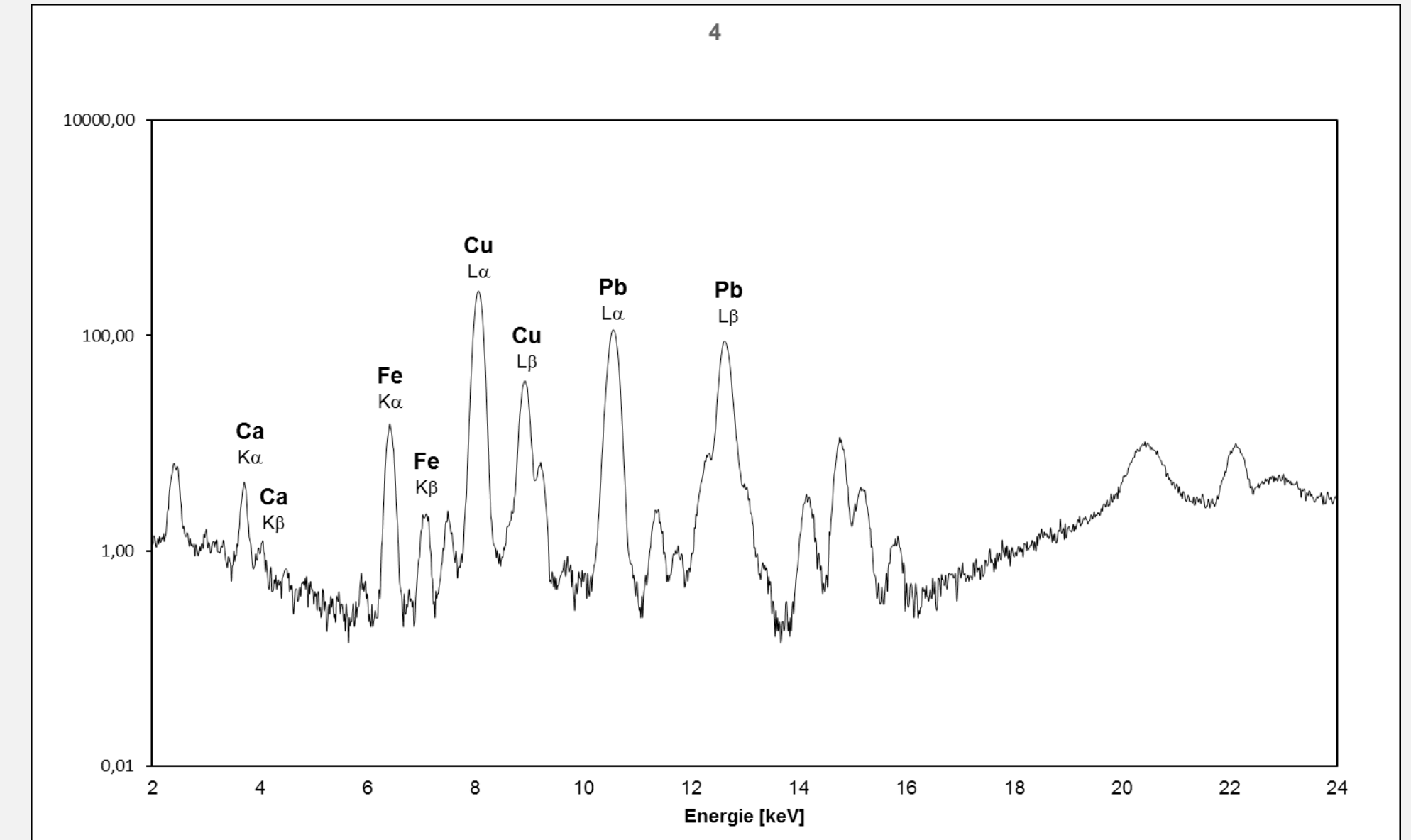

Detail místa průzkumu

V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Cu – azurit ($2 \text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu(OH)}_2$)
- Fe – červený okr (Fe_2O_3)
- Pb – olovnatá běloba ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb(OH)}_2$)
- Ca – křída (CaCO_3)

Spektrum v bodě 4 s identifikovanými prvky.

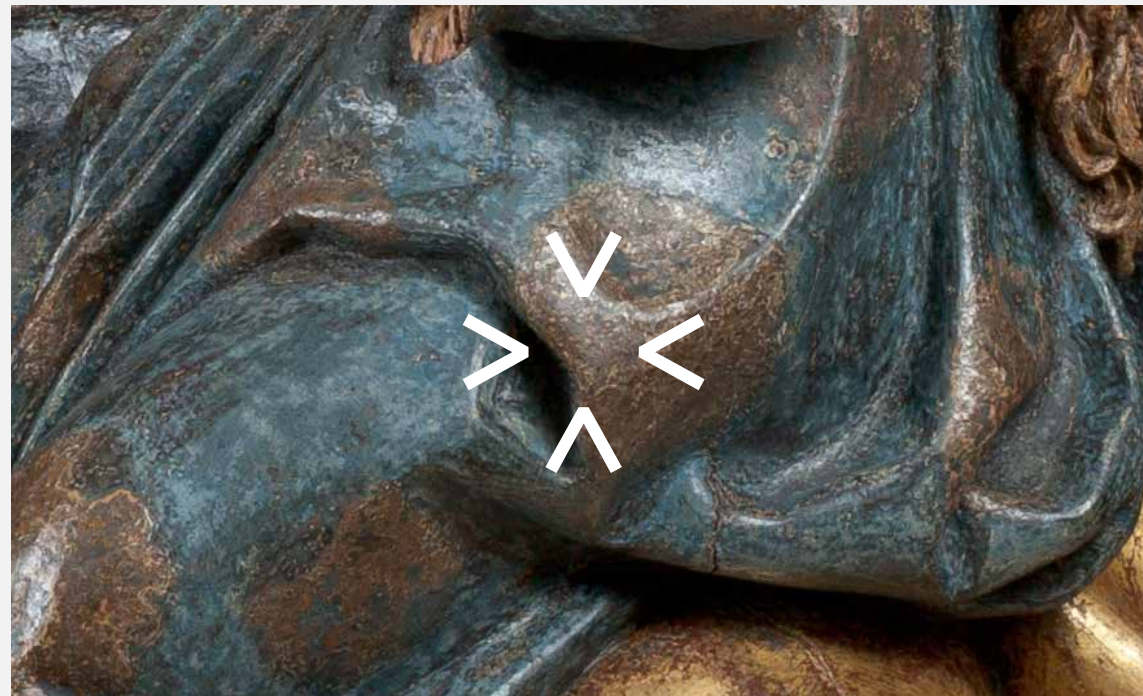

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

5

Cínovaný dekor na šatu P. Marie

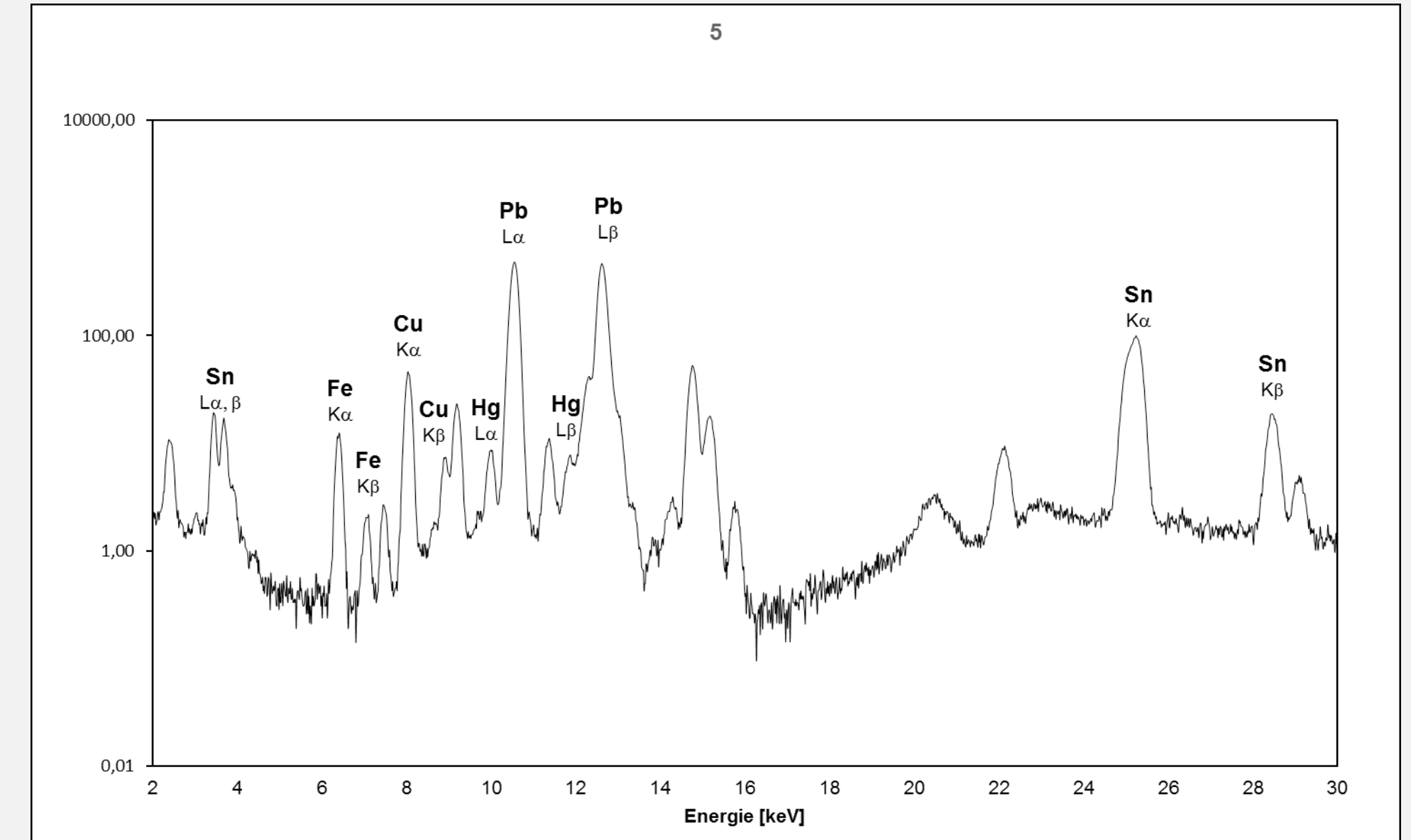

Detail místa průzkumu

V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Sn – cínová fólie
- Hg – rumělka (HgS)
- Pb – minium (Pb_3O_4), olovnatá běloba ($2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$)
- Cu – azurit ($2 \text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$), měděnka ($\text{Cu}(\text{OH})_2 \cdot (\text{CH}_3\text{COO})_2 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$), malachit ($2 \text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$)
- Fe – červený okr (Fe_2O_3), žlutý okr (FeOOH)

Spektrum v bodě 5 s identifikovanými prvky.

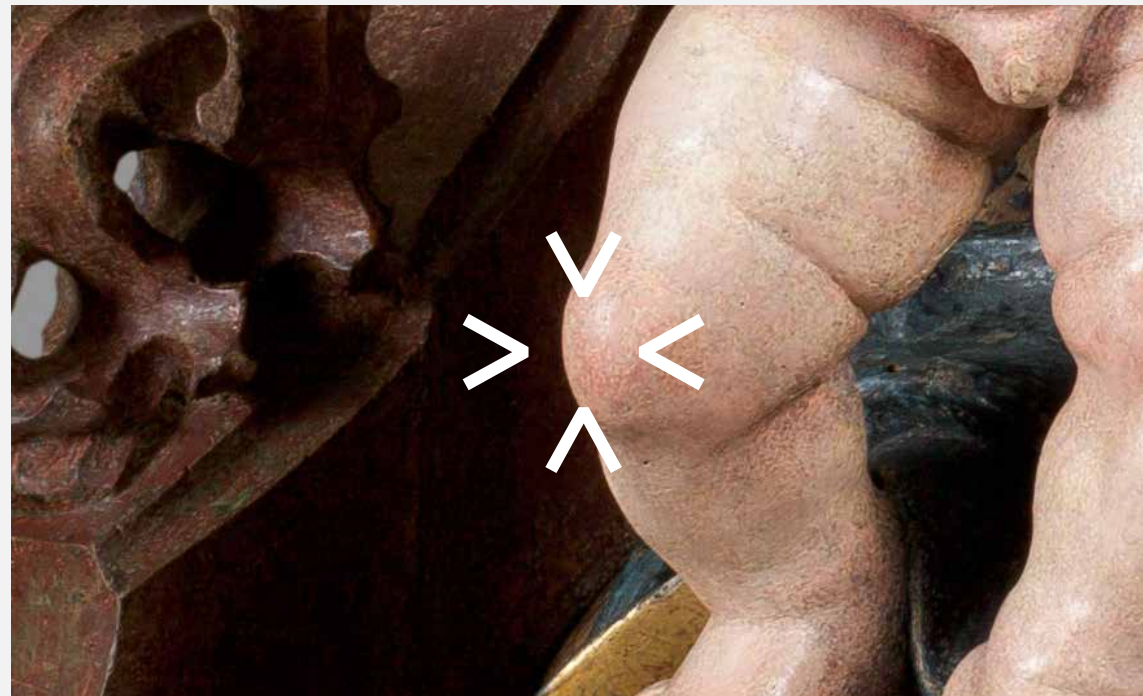

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

6

Inkarnát, noha Ježíška

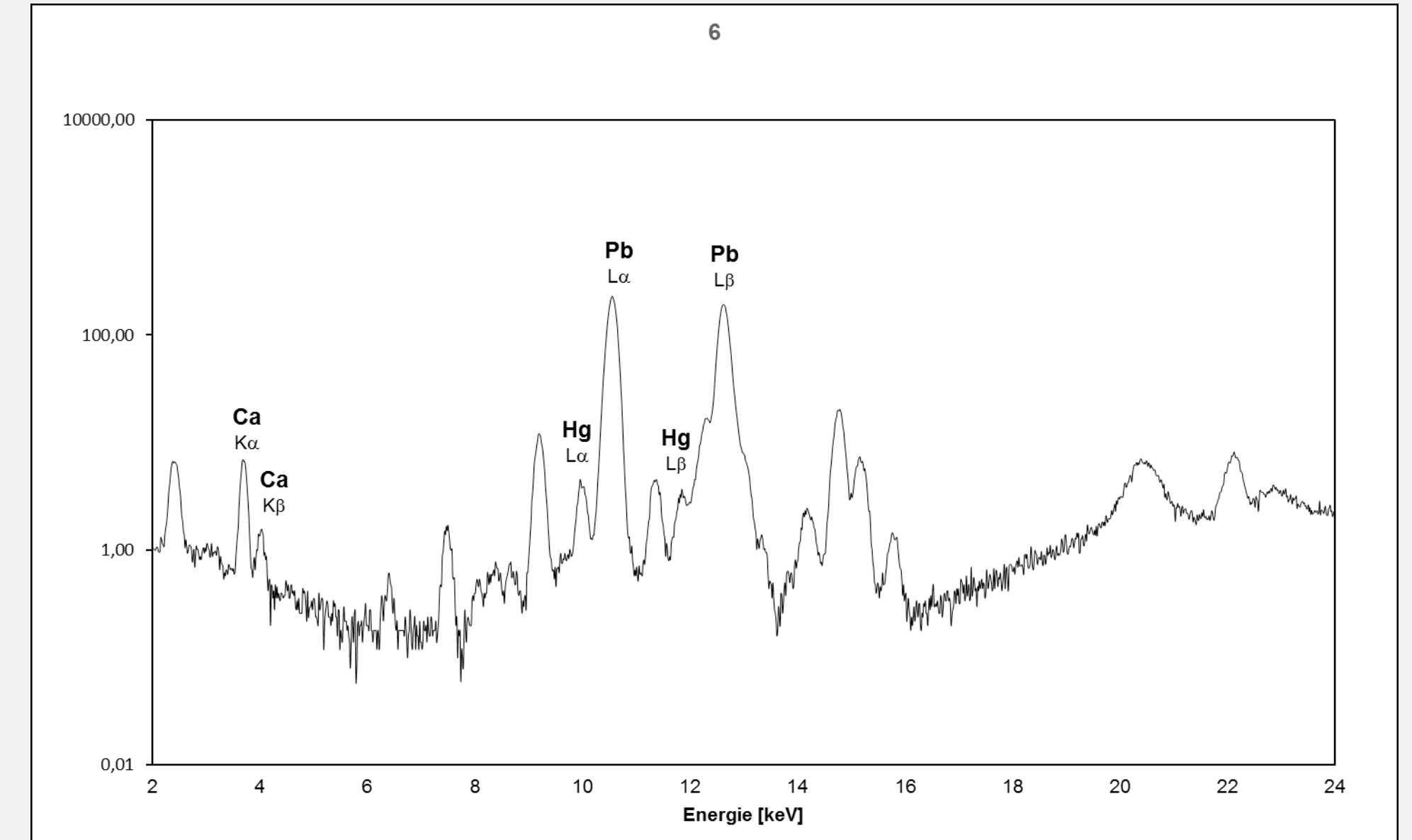

Detail místa průzkumu

V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

- Pb – olovnatá běloba / $2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$ /
- Hg – rumělka (HgS)
- Ca – křída (CaCO_3)

Spektrum v bodě 6 s identifikovanými prvky.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Rentgenová fluorescenční analýza (XRF)

7

Inkarnát, brada sv. Anny

Detail místa průzkumu

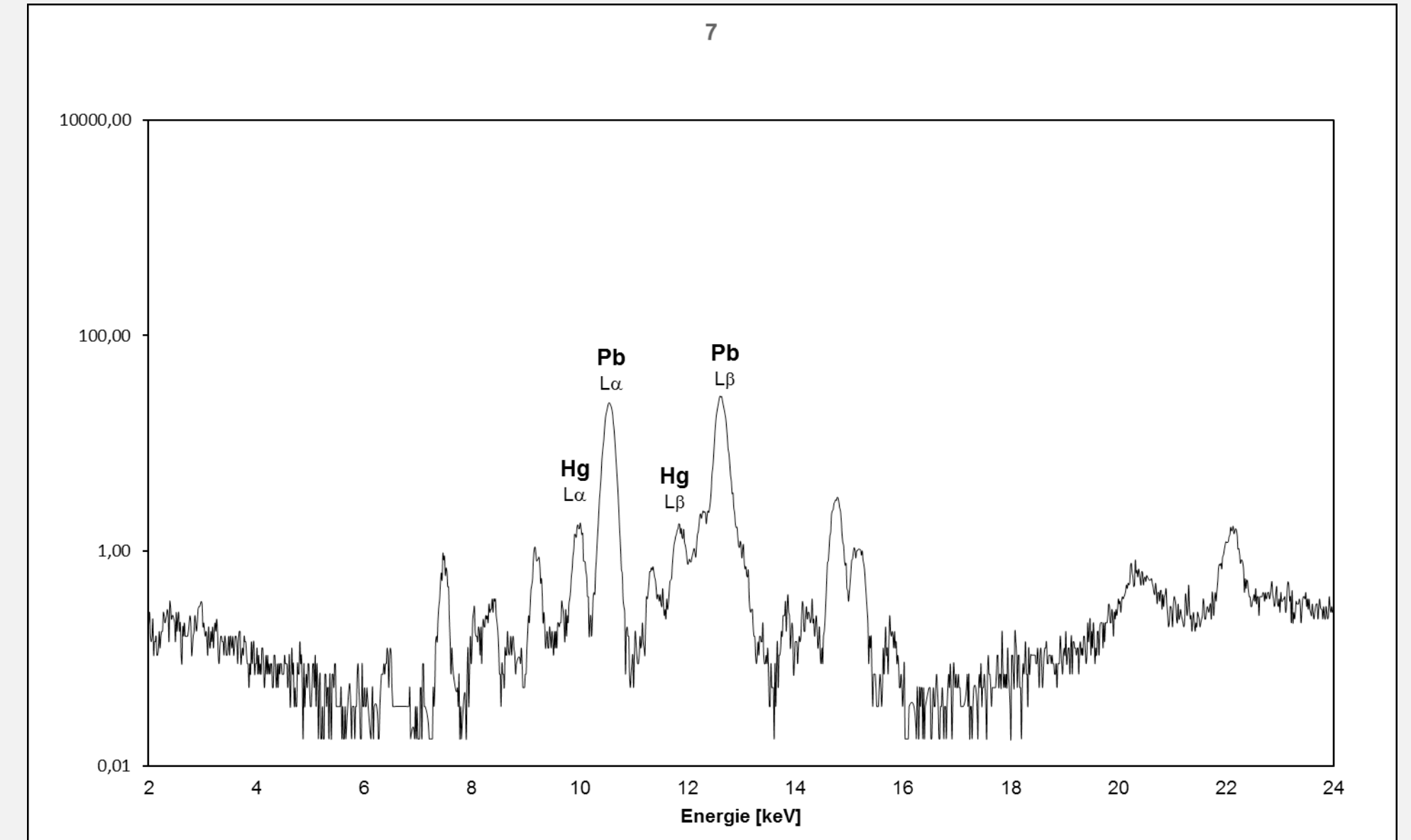
V rámci průzkumu byla provedena neinvazivní analýza pro orientační identifikaci pigmentů metodou rentgenové fluorescenční analýzy (XRF).

Identifikované prvky s přiřazenými pigmenty:

Pb – olovnatá běloba / $2\text{PbCO}_3 \cdot \text{Pb}(\text{OH})_2$ /
Hg – rumělka (HgS)

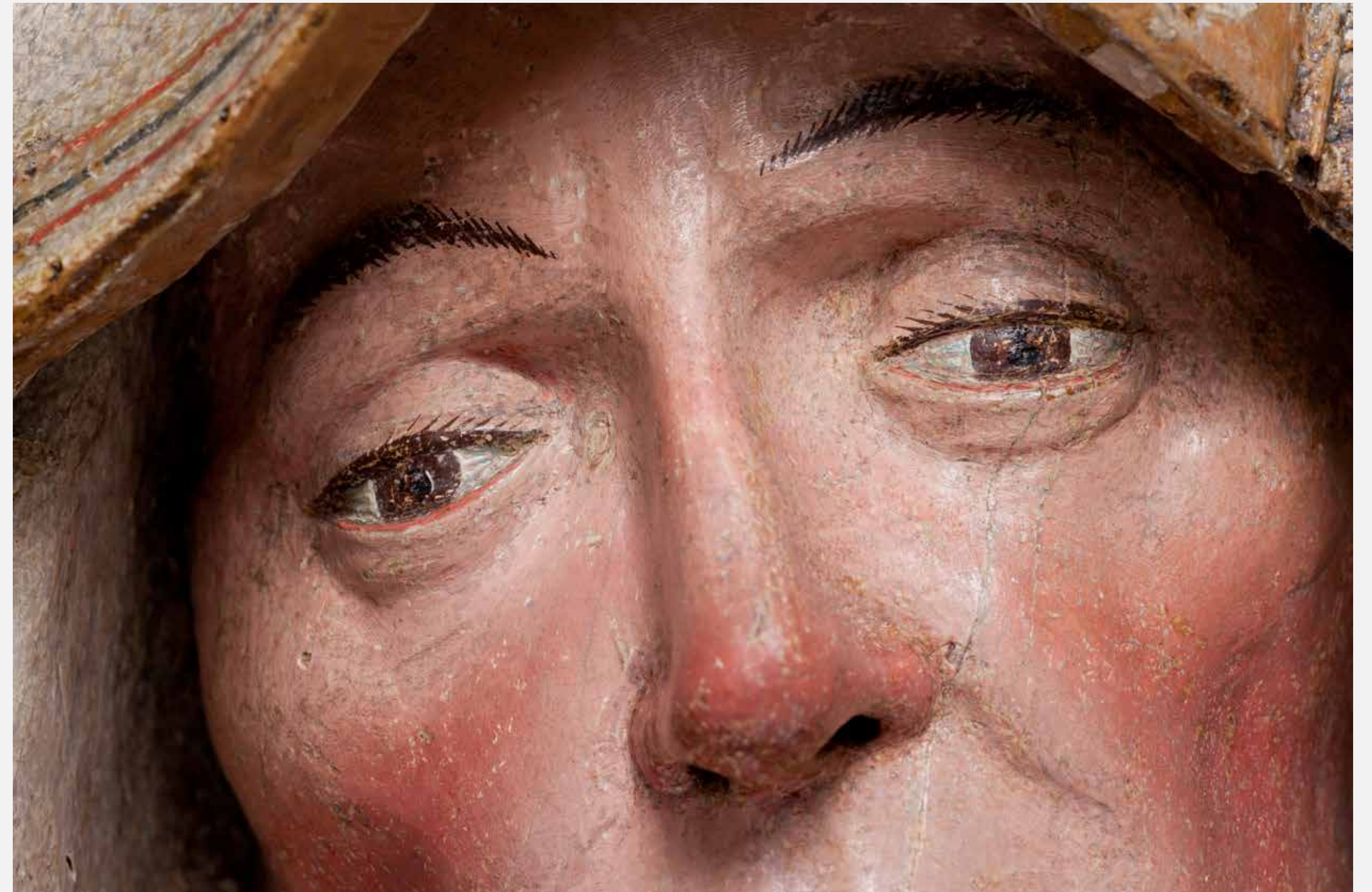
Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

Spektrum v bodě 7 s identifikovanými prvky.

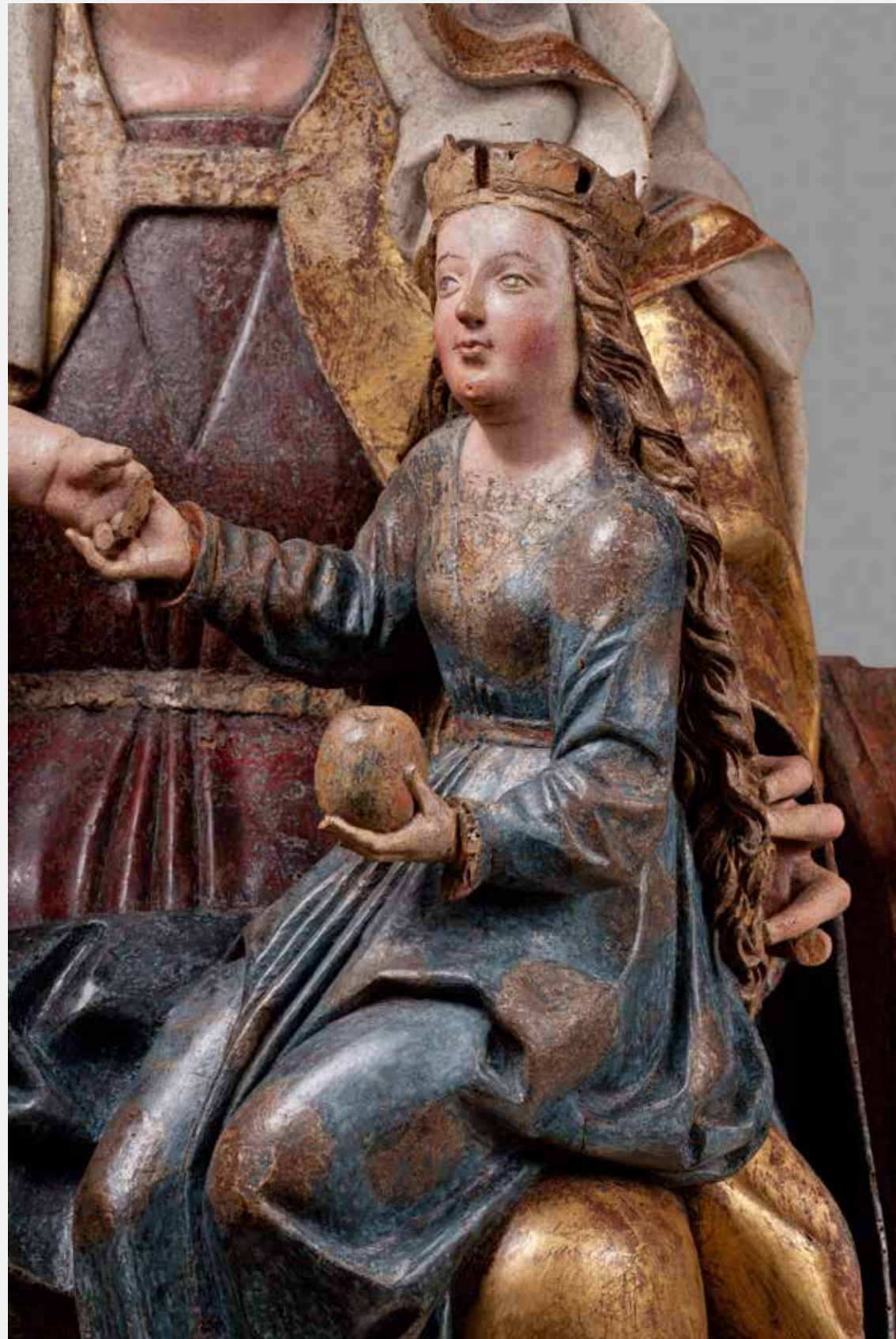

Detaily ve viditelném světle

Detaily ve viditelném světle

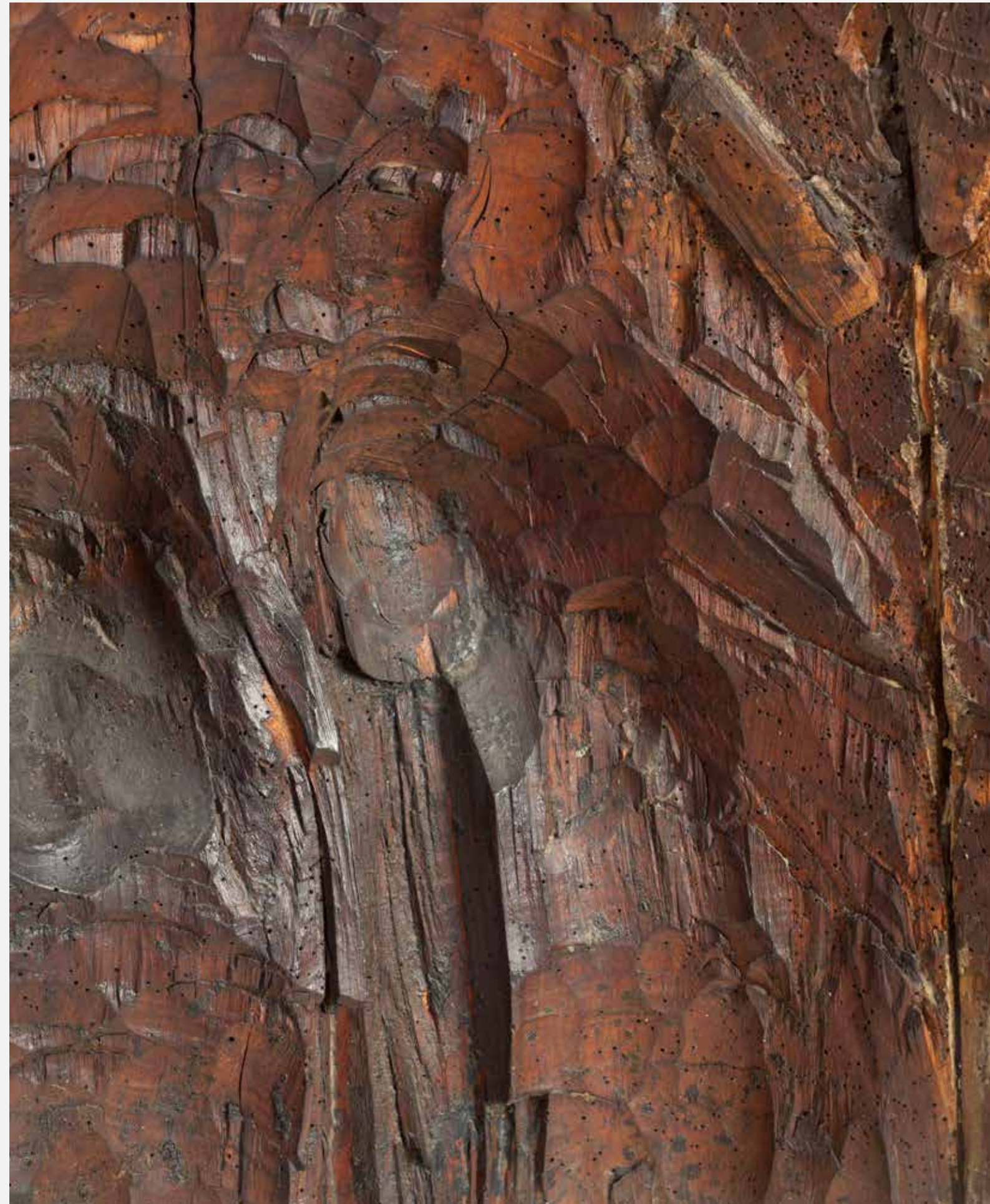

Detaily ve viditelném světle

Detaily ve viditelném světle

Slovník pojmů

Averz	přední strana
BSE	snímek v zpětně odražených elektronech
CT	počítačová tomografie
EDS	energiově disperzní spektroskopie
FTIR	infračervená spektroskopie s Fourierovou transformací
Inkarnát	malba pleti
Inv. č.	inventární číslo
λ	vlnová délka
NG	Národní galerie v Praze
PL	polarizační mikroskop
Polychromie	barevná výzdoba
Reverz	zadní strana
RTG	rentgenografie
SEM	skenovací elektronový mikroskop
Stratigrafie	posloupnost jednotlivých malířských vrstev
UV	snímek v ultrafialovém světle
VIS	snímek ve viditelném světle
XRF	rentgenová fluorescenční analýza

Literatura

Madona z Rouchovan

BĚLÍK 1938

Vratislav Bělík, Rouchovanská gotická madona, *Od Horácka k Podyjí* 14, 1938, s. 74–75.

KUTAL 1938

Albert Kotal, Moravská dřevěná plastika první poloviny 14. století, *Časopis Matice moravské* LXII, 1938, s. 189–195.

KUTAL 1940–1941

Albert Kotal, Moravské sochařství XIV. a 1. poloviny XV. století, *Umění* XIII, 1940–1941, s. 297–315.

BACHMANN 1943

Hilda Bachmann, *Gotische Plastik in den Sudetenländern vor Peter Parler*, Brünn – München – Wien 1943, s. 40–41.

HOMOLKA – KESNER 1964

Jaromír Homolka – Ladislav Kesner, *České gotické umění, Národní galerie v Praze*, Praha 1964.

HOMOLKA 1982

Jaromír Homolka, Sochařství doby posledních Přemyslovců, in: Jiří Kuthan (ed.), *Umění doby posledních Přemyslovců*, Roztoky u Prahy 1982.

KAT. PRAHA 1995

Jan Royt – Jiří Fajt, *Nevěsta v uzavřené zahradě* (katalog výstavy), Praha 1995.

KALINA 1996

Pavel Kalina, Mater et Sponsa. Einige Bemerkungen zur Kunst der Zisterzienser in Böhmen, in: *Cisterciáci ve středověkém českém státě*, Citeaux 1996, s. 313–325.

SUCKALE 2003

Robert Suckale, Beiträge zur Kenntnis der böhmischen Hofkunst des 13. Jahrhunderts, *Umění* LI, 2003, s. 78–98.

KUTHAN 2005

Jiří Kuthan, Poklady cisterciáckých klášteru v Čechách a na Moravě, in: Aleš Mudra (ed.), *Gloria sacri ordinis cisterciensis. Sborník katolické teologické fakulty University Karlovy*, Praha 2005, s. 417–436.

FAJT – SUCKALE 2006

Jiří Fajt – Robert Suckale, Der „Meister der Madonna von Michle“ – Das Ende eines Mythos? Mit einem Anhang zur „neuen“ Löwenmadonna der Prager Nationalgalerie, *Umění* LIV, 2006, s. 3–30.

FAJT – CHLUMSKÁ 2006

Jiří Fajt – Štěpánka Chlumská, *Čechy a střední Evropa 1200–1550. Dlouhodobá expozice Sbírký starého umění Národní galerie v Praze v klášteře sv. Anežky České*, Praha 2006.

KAT. OSTRAVA 2011

David Majer (ed.), *Král, který létal. Moravsko-slezské pomezí v kontextu středoevropského prostoru doby Jana Lucemburského* (katalog výstavy), Ostrava 2011.

SAMEK 2011

Bohumil Samek (ed.), *Rouchovanská madona a její chrám*, Rouchovany 2011.

SURMA – KOSTKA 2012

Radomír Surma – Bohuslav Kostka, Polychromovaná dřevěná socha Madony z Rouchovan: nové metodiky technologického průzkumu a technologický postup vzniku, in: *Acta Artis Academica. Proceedings of the 4th interdisciplinary conference of ALMA*, Prague, Akademie výtvarných umění, Praha 2012, s. 259–282.

CHLUMSKÁ – ŠEFCŮ – TŘEŠTÍKOVÁ 2012

Štěpánka Chlumská – Radka Šefců – Anna Třeštíková, Výsledky průzkumu polychromie Madony rouchovanské a možnosti jeho interpretace, in: Helena Dáňová – Klára Mezihoráková – Dalibor Prix (eds.), *Artem ad vitam. Kniha k poctě Ivo Hlobila*, Praha 2012, s. 129–143.

FAJT – CHLUMSKÁ 2014

Jiří Fajt – Štěpánka Chlumská, *Čechy a střední Evropa 1200–1550. Dlouhodobá expozice Sbírký starého umění Národní galerie v Praze v klášteře sv. Anežky České*, Praha 2014.

HÖRSCH 2016

Markus Hörsch, Madonna von Rouchovany, in: Jiří Fajt – Markzus Hörsch (Hgs.), *Kaiser Karl IV. 1316–2016*, Katalog zur Bayerisch-Tschechischen Landesausstellung Praha 2016, kat. Nr. 3.13., s. 307.

Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem

OPITZ 1928

Josef Opitz, *Gotische Malerei und Plastik Nordwestbohmens*. Katalog der Ausstellung in Brüx-Komotau, Brüx–Komotau 1928.

HOMOLKA – KESNER 1964

Jaromír Homolka – Ladislav Kesner, *České gotické umění, Národní galerie v Praze*, Praha 1964.

HOMOLKA 1966

Jaromír Homolka, *Z díla Ulricha Creutze 1516–1530* (katalog výstavy), Teplice 1966.

FAJT – CHLUMSKÁ 2006

Jiří Fajt – Štěpánka Chlumská, *Čechy a střední Evropa 1200–1550. Dlouhodobá expozice Sbírký starého umění Národní galerie v Praze v klášteře sv. Anežky České*, Praha 2006.

OTTOVÁ 2013

Michaela Ottová, Sv. Anna Samotřetí, in: Lubomír Turčan (ed.), *Gotické umění na Ústecku* (katalog výstavy), Litoměřice 2013, s. 48, kat. č. 17.

CHLUMSKÁ 2013

Štěpánka Chlumská, Sv. Anna Samotřetí z Ústí nad Labem, in: Lubomír Turčan (ed.), *Gotické umění na Ústecku* (katalog výstavy), Litoměřice 2013, s. 74–76.

DÁŇOVÁ – GUBÍKOVÁ 2014

Helena Dáňová – Renáta Gubíková (eds.), *Všemu světu na útěchu. Sochařství a malířství na Chomutovsku a Kadaňsku 1350–1590*, Chomutov 2014.

HÖRSCH 2012

Markus Hörsch, Malerei und Skulptur im höfischen Umfeld von Jagiellonen und Wettinern, vor allem an Beispielen in den Bergstädten. Zu den Fragen des künstlerischen Austauschs, in: Uwe Fiedler – Hendrik Thoss – Enno Bünz (edd.), *Des Himmels Fundgrube. Chemnitz und das sächsisch-bohmische Gebirge im 15. Jahrhundert* (katalog výstavy), Schlossbergmuseum Chemnitz 2012, s. 255–269.

FAJT – CHLUMSKÁ 2014

Jiří Fajt – Štěpánka Chlumská, *Čechy a střední Evropa 1200–1550. Dlouhodobá expozice Sbírký starého umění Národní galerie v Praze v klášteře sv. Anežky České*, Praha 2014.

KLÍPA – OTTOVÁ 2015

Jan Klípa – Michaela Ottová (ed.), *Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí* (katalog výstavy), Praha 2015.

impresum

Možnosti průzkumových metod – sochařství.

Příklady analýzy sochařských děl bohemikální provenience 1300–1550

Specializovaná mapa s odborným obsahem

Autorský tým:

Helena Dáňová,
Štěpánka Chlumská,
Adam Pokorný,
Radka Šefců,
Anna Třeštíková

Odborná spolupráce:

Václava Antušková,
Hana Bártová,
Hana Bilavčíková,
Tomáš Čechák,
Vera Dědičová,
Kateřina Hricková,
Martina Kmoníčková,
Ivana Kopecká,
Lucie Kouřilová,

Petr Kuthan,
Jiří Lisý,
Ludmila Mitro-Henseler,
Jana Odvářková,
Václav Pitthard,
Eva Svobodová,
Tomáš Trojek,
Ivana Vernerová

Grafická úprava a sazba:

Ondřej Bouška

Realizace:

APP media, s. r. o.

Fotografie:

Ondřej Bouška,
Jan Diviš ml.,
David Stecker

Technické fotografie:

Ludmila Mitro-Henseler,
Lucie Kouřilová,
Jana Odvářková,
Adam Pokorný,
Radka Šefců,
Anna Třeštíková

© Národní galerie v Praze, 2017

Realizováno za podpory Ministerstva kultury ČR v rámci grantového projektu *Historické technologie a moderní metody průzkumu. Interpretační možnosti specializovaných metod průzkumu děl středověkého umění s využitím inovativních technologií (NAKI)*, registrační číslo projektu: DF13P010VV010